

PRIVREDNO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU
I TRANSPORT GASA
BH-GAS D.O.O. SARAJEVO

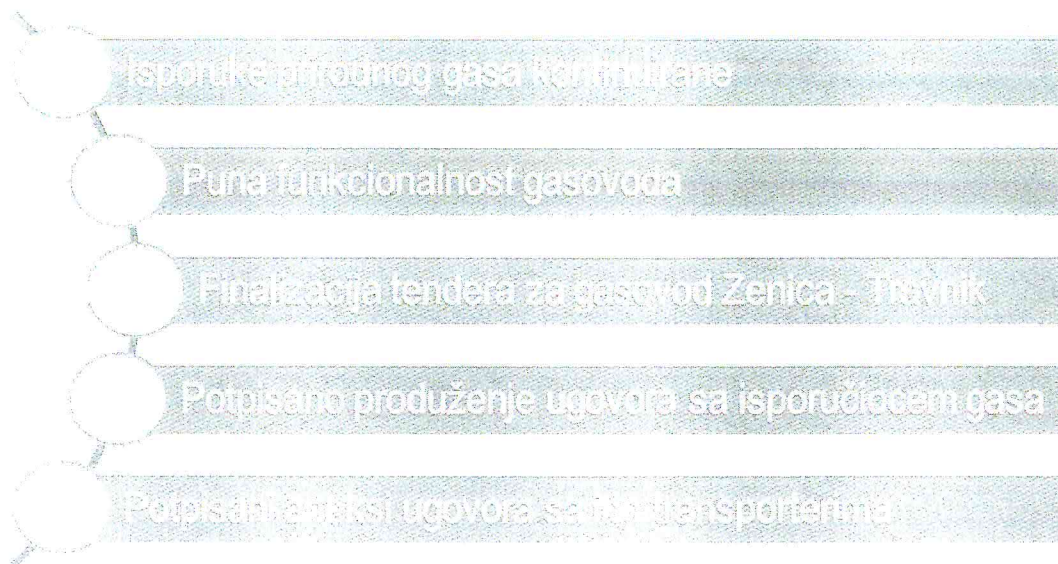
IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

2011.

SARAJEVO, FEBRUAR 2012.

KLJUČNE KARAKTERISTIKE POSLOVANJA U 2011. GODINI

SADRŽAJ

	Naslov	Strana
	OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA U 2011. GODINI	3
	UVOD	4
I	OSTVARENI PRIHOD U PERIODU I-XII 2011. GODINE	6
1.	OSTVARENI PRIHODI OD PRODAJE PRIRODNOG GASA	6
1.1	Fizički obim prodaje prirodnog gasa	6
	Pregled utrošenog gasa u periodu ljeto – zima 2011. godine	9
1.2	Vrijednost prodaje prirodnog gasa	12
	Pregled kretanja prodajnih cijene gasa od 2001. - 2010. godine	19
2.	PRIHODI OD KAMATA U 2011. GODINI	20
3.	PRIHODI I RASHODI OD KURSNIH RAZLIKA U 2011. GODINI	20
4.	PRIHODI OD NAPLAĆENIH OTPISANIH POTRAŽIVANJA	24
5.	OSTALI PRIHODI	26
	Ukupan prihod u 2011. godini	26
II	OSTVARENI RASHODI POSLOVANJA U 2011. GODINI	26
1.	RASHODI IZ NABAVKE PRIRODNOG GASA U 2011. GODINI	26
1.1	Količina i vrijednost uvoza prirodnog gasa	26
1.2	Troškovi transporta prirodnog gasa do Zvornika	28
1.2.1	Transport gasa kroz Mađarsku	28
1.2.2	Transport gasa kroz Srbiju	30
	Pregled cijena transporta gasa od 1998. do 2011. godine	31
1.3	Ostali troškovi iz strukture nabavne cijene u 2011. godini	31
1.3.1	Carinsko evidentiranje	31
1.3.2	Troškovi špeditera	32
1.3.3	Transport gasa kroz Republiku Srpsku	32
1.3.4	Provizije banaka po izdatim gar. i za platni promet u 2011. godini	32
1.3.5	Provizija uvoznika	32
	Struktura nabavne cijene gasa u BiH u 2011. godini	35
	Kalkulacija nabavne cijene prirodnog gasa 2011. godine	36
2.	TROŠKOVI PROMETA U 2010. GODINI	37
3.	RASHODI OD KAMATA PO INO KREDITIMA	43
4.	OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	43
5.	RASHODI OD NEGATIVNIH KURSNIH RAZLIKA	44
6.	GUBICI OD PRODAJE I RASHOD. STALNIH SREDSTAVA	44
7.	RASHODI PO OSNOVU ISP. VRIJEDNOSTI I OTPISA POT.	44
8.	OSTALI RASHODI	44
III	OSTVARENI FINANSIJSKI REZULTAT U 2011. GODINI	46
1.	Bilans uspjeha	46
2.	Bilans stanja sa 31.12.2011. godine	51
IV	ZAPOSLENOST	55
V	INVESTICIONA ULAGANJA U 2011. GODINI	55
VI	LIKVIDNOST I STOPA NAPLATE	56
	Izveštaj Tehničkog sektora	65
	Izveštaj Sektora za razvoj	80
	Izveštaj Sektora za pravne i opće poslove	94
	Izveštaj Sektora za ekonomsko-finansijske poslove	104
	PRILOZI:	
	- Računovodstvene zabilješke	
	- Izveštaj o javnim nabavkama	

OSNOVNI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA PERIOD 01.01. DO 31.12.2011. GODINE

Red. broj	POKAZATELJI	Jed. mjere	Ostvareno I-XII 11.	Planirano I-XII 11.	Ostvareno I-XII 10.	Indeks 4/5	Indeks 4/6
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Fizički obim prodaje gasa	Sm ³	279.177.345	257.168.000	245.206.379	108,56	113,85
2.	Vrijednost prodaje gasa	KM	200.988.254	173.113.186	148.944.816	116,10	134,94
3.	Prodajne cijene gasa-prosječne	KM	719,93	673,15	607,43	106,95	118,52
	- Za distributere	KM	712,83	679,05	622,93	104,97	114,43
	- Za velike ind. potrošače	USD	514,18	455,77	426,61	112,82	120,53
	- Za velike ind. potrošače	KM	729,22	663,28	639,54	109,94	114,02
	- Za srednje ind. potrošače	KM	739,36	664,75	661,73	111,22	111,73
	- Za male ind. potrošače	KM	711,85	664,75	590,08	107,09	120,64
4.	Fizički obim uvoza gasa	Nm ³	279.208.592	258.634.000	245.891.139	107,96	113,55
5.	Fakture od Gazproma	USD	119.872.148	95.804.542	83.278.568	125,12	143,94
		KM	169.477.618	139.072.578	121.936.215	121,86	138,99
6.	Kurs USD	KM	1,413820	1,451600	1,463407	97,40	96,61
7.	Prosječna nab. cijena gasa	USD	429,33	370,43	338,68	115,90	126,77
		KM	607,00	537,72	495,63	112,88	122,47
8.	Fakture za transport FGSZ-a	USD	9.338.632	8.354.418	7.680.571	111,78	121,59
		KM	13.181.441	12.118.449	11.179.520	108,77	117,91
	Prosječna cijena tran.u Mađ.	USD	33,45	32,30	31,24	103,55	107,06
		KM	47,29	46,86	45,71	100,91	103,45
9.	Fak. za trans. od Srbijagasa	USD	6.690.047	6.163.265	5.812.544	108,55	115,10
		KM	9.434.597	8.943.393	8.500.591	105,49	110,99
	Prosj. cijena trans. u Srbiji	USD	23,96	23,83	23,64	100,55	101,36
		KM	33,88	34,58	34,59	97,96	97,94
	Nabavna vrijednost u Zvorniku	USD	135.900.827	110.322.225	96.771.683	123,19	140,43
	Nabavna vrijedost u Zvorniku	KM	192.093.656	160.134.420	141.616.326	119,96	135,64
10.	Nabav. cijena gasa u Zvor.	USD	486,74	426,56	393,55	114,11	123,68
		KM	687,99	619,15	575,93	111,12	119,46
11.	Ostali troškovi iz nab. cijene	KM	4.034.761	4.178.591	3.832.229	96,56	105,28
	- Carinsko evidentiranje	KM	1.147.491	1.601.344	1.439.370	71,66	79,72
	- Špediterski troškovi	KM	49.460	40.400	35.867	122,43	137,90
	- Transport kroz RS	KM	857.978	870.500	843.513	98,56	101,71
	- Bankarske provizije	KM	321.350	283.990	270.945	113,16	118,60
	- Provizija uvoznika	KM	1.658.482	1.382.357	1.242.534	119,97	133,48
12.	Troškovi prometa, u kojima:	KM	6.305.818	7.388.000	6.268.269	85,35	100,60
	- troškovi amortizacije	KM	3.677.289	3.798.700	3.797.639	96,80	96,83
	- troškovi održavanja	KM	76.396	482.500	92.951	15,83	82,19
	- troškovi administracije	KM	2.552.133	3.106.800	2.377.679	82,15	107,34
13.	Ukupan efektivni prihod	KM	206.052.882	173.113.186	152.548.602	119,03	135,07
14.	Ukupan obračunski prihod	KM	206.052.882	173.113.186	152.548.602	119,03	135,07
15.	Ukupni efektivni rashodi	KM	206.898.565	171.701.011	154.000.938	120,50	134,35
16.	Ukupni obračunski rashodi	KM	207.719.787	171.701.011	156.216.285	120,98	132,97
17.	Efektivna dobit/gubitak	KM	-845.683	1.412.175	-1.452.336	-59,89	58,23
18.	Obračunska dobit/gubit.	KM	-1.666.905	1.412.175	3.667.683	-118,04	-45,45
19.	Opšta Stopa naplativosti	%	83,75	91,03	89,32	92,00	93,76
20.	Stopa naplate bez pren. salda	%	91,24	100,00	102,82	91,24	88,74

UVOD

I za 2011. godinu se unaprijed znalo da će biti izuzetno teška, jer niti politički niti ekonomski ambijent nije bio pogodan za razvoj ekonomije i stvaranje nekog profita, nego se razmišljanje i politika svodila na to da se godina završi bez velikih gubitaka, koji bi mogli ugroziti dalji razvoj i poslovanje kompanije.

BH-Gas je 2011. godinu započeo sa prodajnom cijenom gasa iz IV kvartala prethodne godine, sa povećanom faktornom cijenom ruskog isporučioaca za blizu 3%, i sa nižim kursom dolara za nešto više od 3% u odnosu na decembar prethodne godine. Sa takvim ulaznim parametrima, ali i sa pouzdanim najavama da će faktorna cijena ruskog isporučioaca gasa i dalje rasti, završena je grejna sezona 2010./2011. godina sa nepromjenjenim prodajnim cijenama za distributivne kompanije.

Do polovine 2011. godine prodajna cijena gasa bila je dovoljna da pokrije nabavnu cijenu i troškove amortizacije i administracije, uz minimalni pozitivni finansijski rezultat. Međutim, već od jula, a posebno u IV kvartalu 2011. godine, zbog enormnog povećanja cijene gasa od ruskog isporučioaca, kao i rasta kursa dolara, i nova prodajna cijena od 820 KM nije bila dostatna da pokrije sve troškove nabavke troškove amortizacije i administracije.

Zbog toga je u drugom polugodištu iskazan gubitak iz prodaje gasa od preko 3,8 miliona KM, što je neutralisalo pozitivan rezultat iz prvog polugodišta.

Kurs dolara, iako ostvaren niži od prosječno planiranog, prouzrokovao je velike probleme u IV kvartalu, jer je imao progresivnu stopu rasta, što je nakraju rezultiralo ukupnim negativnim kursnim razlikama koje su povećale rashode u bilansu uspjeha.

Fizički obim prodaje prirodnog gasa u odnosu na naručene količine je veći za cca 9% od planiranog, a što je svojevrsan paradoks; zbog tih povećanih količina isporučenog gasa u IV kvartalu imali smo i povećani negativni finansijski rezultat, jer je nabavna cijena bila veća od prosječne prodajne cijene.

I pored svih negativnih ekonomskih događanja koja su se smjenjivala iz mjeseca u mjesec, nisu obustavljene već ranije započete aktivnosti na daljem razvoju i širenju magistralnih gasovoda, pri čemu se ocjenjuje da je proširenje gasne mreže na cijelu teritoriju Bosne i Hercegovine jedini način da gasni sektor obezbijedi takvu snagu koja će mu dati odgovarajuće mjesto u cjelokupnom energetsom sektoru BiH.

Prilično dosta vremena u 2011. godini potrošeno je na pripremi realizacije izgradnje gasovoda od Zenice do Travnika, koja se najvećim dijelom planira za 2012. godinu.

Naročito, drugo polugodište je bilo obilježeno značajnim aktivnostima na pripremi tenderske dokumentacije za realizaciju ovog projekta. Može se slobodno konstatovati da je proteklu

2011. godinu obilježila upravo ova aktivnost, prije svega u pogledu obezbjeđenja tenderske dokumentacije za nabavku i ugradnju opreme na ovom gasovodu.

Proteklu, 2011. godinu obilježile su aktivnosti na pripremi realizacije gasovoda od Zenice do Travnika, po prethodnom osiguranju kreditnih sredstava od Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

Tekuće aktivnosti uvoza i transporta, te prodaje prirodnog gasa obavljale su se, i pored niza problema, bez poteškoća i svi potrošači i distributeri su imali dovoljne količine gasa. Problem je jedino u tome, a to je prisutno unazad nekoliko godina, da potrošnja prirodnog gasa nije na nivou realnih kapaciteta, naročito kod industrijskih potrošača. Istina, naš

direktni utjecaj na tu potrošnju je minimalan ili skoro nikakav, jer visina cijene prirodnog gasa na tržištu utiče na potrošače, prije svega industrijske, koji u svom energetsom bilansu sve više kalkulišu i sa drugim energentima, koji će im omogućiti rentabilnije poslovanje. Na politiku cijena na tržištu gasa BH-Gas nema nikakav utjecaj i tu dijelimo sudbinu svih potrošača u Evropi, koji također imaju isti problem. Za efikasnije uplitanje tarifne politike u funkciju potrošnje gasa potrebne su znatno veće količine gasa u Bosni i Hercegovini u odnosu na ove koje sada trošimo, jer pri ovim količinama nije moguće stimulisati industrijsku potrošnju kod onih potrošača koji imaju godišnju ravnomjernu potrošnju.

I ove godine možemo biti zadovoljni činjenicom da su svi potrošači prirodnog gasa uredno snadbjevani sa naručenim količinama gasa, iako su se kod nekih potrošača te narudžbe često mijenjale, i to uglavnom naniže.

Što se tiče naplate isporučenog prirodnog gasa, ista je u ovoj godini dosta lošija nego u prethodnoj, pa i dalje postoji problem kod nekih potrošača koji nisu u mogućnosti platiti potrošnju iz nekoliko prethodnih mjeseci, što predstavlja potencijalni rizik od otpisivanja takvih potraživanja kao nenaplativih. Ovakav rizik ne postoji kod Sarajevogasa, ali može se konstatovati da je naplata od ovog potrošača poseban problem, čija potraživanja vremenski relativno nisu stara, ali su po obimu daleko najveća, naročito u zimskom periodu kada mjesečne fakture prelaze preko 20 miliona KM i u takvim slučajevima ukupna potraživanja prelaze 35 miliona KM. Problemi naplate ovih potraživanja ugrožavaju tekuću likvidnost, ali posebno likvidnost u investicionim aktivnostima koje zahtjevaju vlastita ulaganja sredstava. Izvještaj o poslovanju za 2011. godinu je analitički prikaz poslovanja kompanije BH-Gas, sa transparentnim i do detalja prikazanim svim elementima o količinama, ulaznim i izlaznim cijenama gasa i drugim elementima od kojih zavisi visina nabavne cijene i pune cijene koštanja, tako da nema osnove neprimjerenim komentarima kojih je istina u ovoj godini bilo manje, vjerovatno usljed subvencioniranja potrošača od strane BH-Gasa umjesto korigovanja prodajnih cijena ovog energenta. Obično u takvim prilikama nastaje medijska „hajka“, sa po pravilu uvijek neargumentovanim i neutemeljenim navodima.

Posebno ističemo da su i u toku 2011. godine, kao i prethodnih godina, obavljene razne revizije, te inspekcija od Uprave za indirektno oporezivanje BiH (UINO BiH), koja je kontrolisala obračun i uplatu poreskih obaveza, PDV-a, unazad 5 (pet) godina. Kao i u svim prethodnim revizijama i inspekcijama, nije konstatovana nikakva nepravilnost, već naprotiv.

I OSTVARENI PRIHODI U PERIODU I – XII 2011. GODINE**1. OSTVARENI PRIHODI OD PRODAJE PRIRODNOG GASA U 2011. GODINI****1.1. Fizički obim prodaje prirodnog gasa**

Red. broj	Potrošači	Ostvareno I-XII 2011.	Planirano I-XII 2011.	Ostvareno I-XII 2010.	(Sm ³)	
					I n d. 3/4	I n d. 3/5
1	2	3	4	5	6	7
1.	Sarajevogas	151.906.784	146.300.000	147.900.695	103,83	102,71
2.	Arcelor Mittal	47.986.156	52.000.000	49.038.893	92,28	97,85
3.	IGM Visoko	1.757.538	3.400.000	2.826.696	51,69	62,18
4.	T. C. Kakanj	591.329	738.000	691.802	80,13	85,48
5.	Željezara Ilijaš	168.260	330.000	137.222	50,99	122,62
6.	Visokogas	5.696.655	6.150.000	5.397.007	92,63	105,55
7.	Cimos Zenica	303.324	600.000	309.212	50,55	98,10
8.	K.F.K. Plin	3.386.437	4.800.000	3.768.333	70,55	89,87
9.	Tvornica vapna	1.334.049	0	0	-	-
	Ukupno FBiH	213.130.532	214.318.000	210.069.860	99,45	101,46
10.	Birač Zvornik	62.854.873	36.000.000	31.913.194	174,60	196,96
11.	Zvornikstan	3.013.375	2.951.000	3.003.274	102,11	100,34
12.	Ostali u RS	178.565	3.899.000	229.042	4,58	77,96
	Ukupno u RS	66.046.813	42.850.000	35.136.510	154,13	187,97
	UKUPNO BiH	279.177.345	257.168.000	245.206.370	108,56	113,85

U 2011. godini kupcima u Bosni i Hercegovini je isporučeno 279.177.345 Sm³ prirodnog gasa, od čega za kupce u Federaciji BiH 213.130.532 Sm³ ili 76,34%, i u Republici Srpskoj 66.046.813 Sm³ ili 23,66% od ukupnih količina. U izvještajnoj godini nije bilo vanrednih isporuka gasa izvan uobičajenih stalnih potrošača izuzimajući Tvornicu Vapna Kreševo koja je svoje količine gasa preuzela od K.F.K. Plin iz Kreševa i od jula ove godine samostalno obračunava utrošene količine.

U poređenju sa planiranim količinama za ovu godinu, uočava se da je plan kod velikog broja pojedinačnih potrošača bio preambiciozan i nerealno postavljen, ali zahvaljujući Fabrici glinice Birač i Sarajevogasu, ukupna potrošnja je ostvarena za 8,56% preko planirane.

U Federaciji BiH potrošnja je ostvarena u okvirima planirane sa podbačajem od 0,55%, dok je u RS ostvarena za 54,13% više u odnosu na planiranu potrošnju.

U 2011. godini kupcima u BiH je isporučeno cca 279 miliona Sm³ prirodnog gasa, od čega za kupce u FBiH 213 miliona Sm³ ili 76,34%, te u RS cca 66 miliona Sm³ ili 23,66 % od ukupnih količina.

Interesantno je pogledati strukturu potrošnje prirodnog gasa po vrstama potrošača, koja je data u nastavku.

▪ **Distributeri ili proizvođači toplotne energije u 2011. godini**

Red. broj	Naziv potrošača	Ostvarena kol. Sm ³	Planirana kol. Sm ³	Ostvarena kol. 2010.	Index	Index
1.	Sarajevogas	151.906.784	146.300.000	147.900.695	103,83	102,71
2.	Visokogas	5.696.655	6.150.000	5.397.007	92,62	105,55
3.	K.F.K. Plin	3.386.437	4.800.000	3.768.333	70,55	89,87
4.	Zvornikstan	3.013.375	2.951.000	3.003.274	102,11	100,34
	UKUPNO	164.003.251	160.201.000	156.300.976	102,37	104,93

Ovu grupu u 2011. godini čine četiri potrošača prirodnog gasa i to: Sarajevogas Sarajevo, Visokogas Visoko, K.F.K. Plin Kreševo i Zvornikstan Zvornik. U ukupnoj potrošnji gasa Arcelor Mittala uključene su i količine gasa potrebnog za grijanje grada Zenice, a koje je prije direktno koristilo Grijanje Zenica, koje sada umjesto gasa distribuira toplotnu energiju dobijenu od Arcelor Mittala. Iz ovog razloga nije realno upoređivati količine gasa utrošenog za potrebe zagrijavanja, jer su količine gasa za grijanje Zenice uzete u obzir u količini industrijske potrošnje Arcelor Mittala.

U ovoj godini ukupne količine prirodnog gasa upotrijebljene za potrebe grijanja čine 58,75% od ukupnih količina, dok su u prošloj godini predstavljale 63,74%. Smanjeno učešće potrošnje gasa za zagrijavanje u odnosu na prošlu godinu isključivo je nastalo iz povećane potrošnje Fabrike Birač.

Ukupna utrošena količina gasa ove skupine potrošača je za 2,37% veća od planirane zbog povećane potrošnje Sarajevogasa za 3,83% i Zvornikstana za 2,11%, dok su ostala dva aktivna distributera imali znatniji podbačaj planirane potrošnje.

U poređenju sa potrošnjom gasa u prošloj godini kod svih distributera je zabilježen porast potrošnje, i to od 5,55% kod Visokogasa do 2,71% kod Sarajevogasa, odnosno 0,34% kod Visokogasa i Zvornikstana. Potrošnja kod K.F.K. Plin je manja od iste iz prošle godine, jer je u drugoj polovini ove godine izdvojena potrošnja gasa za Tvornicu Vapna Kreševo.

▪ **Industrijski potrošači prirodnog gasa u 2011. godini**

Red. broj	Naziv potrošača	Ostvarena kol. Sm ³	Planirana kol. Sm ³	Ost.kol. 2010.	Index 3/4	Index 3/5
1	2	3	4	5	6	7
1.	Arcelor Mittal	47.986.156	52.000.000	49.038.893	92,28	97,85
2.	Birač Zvornik	62.854.873	36.000.000	31.913.194	174,60	196,96
Ukupno	Veliki ind. pot.	110.841.029	88.000.000	80.952.087	125,96	136,92
3.	IGM Visoko	1.757.538	3.400.000	2.826.696	51,69	62,18
4.	Tvornica Vapna	1.334.049	0	0	-	-
Ukupno	Srednji ind. pot.	3.091.587	3.400.000	2.826.696	90,93	109,37
5.	TC Kakanj	591.329	738.000	691.802	80,13	85,48
6.	CIMOS Zenica	303.324	600.000	309.212	50,55	98,10
7.	Željezara Ilijaš	168.260	330.000	137.222	50,99	122,62
8.	Ost. ind. pot.u RS	178.565	4.077.565	220.042	4,38	81,15
Ukupno	Mali ind. pot.	1.241.478	5.567.000	1.358.278	22,30	91,40
	UKUPNO	115.174.094	96.967.000	88.905.394	118,78	129,55

Industrijski potrošači gasa, koji su u strukturi potrošnje gasa poželjniji od distributera gasa zbog svoje, po pravilu kontinuiranosti u dnevnoj i mjesečnoj potrošnji gasa, kao i korisnijoj upotrebi oslobođene energije od energije iskorištene samo za zagrijavanje, u 2011. godini značajnije su povećali potrošnju u odnosu na planirane količine kao i količine potrošene u predhodnoj godini. Međutim, stalno prisutan rast cijena gasa u ovoj godini, kao i sve

prisutnije posljedice svjetske ekonomske krize koje su se naročito odrazile na kapacitete kod velikih industrijskih potrošača gasa, uticale su na smanjenje potrošnje prirodnog gasa, naročito u zadnjem kvartalu. Donedavno najveći potrošač gasa u BiH Tvornica glinice Birač iz Zvornika, racionalizirajući svoju ekonomiju, u 2011. godini je kao energent u prva dva mjeseca koristila mazut, da bi sa poboljšanjem uslova privređivanja, od trećeg do zaključno sa devetim mjesecom prešla na prirodni gas u punom kapacitetu. Ali, kao što je rečeno, zbog izuzetno visoke cijene gasa i stalno opadajuće cijene finalnog proizvoda, ovaj potrošač je ponovo znatnije smanjio potrošnju prirodnog gasa. Inače ovaj potrošač ima izvjesne planove da kompletnu energetiku, naravno tamo gdje je to tehnološki moguće, preorijetira na ugalj. Drugi po veličini industrijski potrošač prirodnog gasa, Arcelor Mittal iz Zenice, koji je inače u posljednjih par godina preuzeo primat od Tvornice glinice iz Zvornika, u ovoj godini je prilično podbacio i planiranu i potrošnju iz prethodne godine. Shodno ovim pokazateljima ispostavlja se da je količina potrošnje gasa od oko 50 Sm³ kod ovog potrošača maksimum sa kojim se treba računati u narednom periodu.

U proteklih 14 godina, od osnivanja BH-Gasa, u BiH je potrošeno ukupno 3,606 milijardi Sm³ gasa, od čega u Federaciji BiH 2,596 milijardi ili 71,97% i u RS 1,010 milijardi Sm³ ili 28,03%.

Svi ostali, tzv. mali i srednji industrijski potrošači, su u 2011. godini značajno podbacili u količini potrošenog gasa i uglavnom je problem kod svih, smanjeni obim proizvodnje, za što će biti potrebno dosta vremena i drugih poslovnih preduslova se dostigne nivo iz prethodnih godina. Naročito je ovo smanjenje registrovano kod ovih potrošača u Zvorniku, čija potrošnja u odnosu na planiranu dostiže jedva nešto malo više od 4%, a u odnosu na prošlogodišnju potrošnju manja je za oko 19%.

U Tabeli br. 2 prikazana je potrošnja prirodnog gasa po mjesečnoj dinamici za sve potrošače gasa registrovane u 2011. godini. Iz pregleda se može uočiti koliko mjesečno variraju količine prirodnog gasa, kao i to da u 2011. godini ni kod većine industrijskih potrošača gasa nije registrovan mjesečni kontinuitet, koji bi inače u normalnim uslovima trebao postojati.

U Tabeli br. 3 prikazana je potrošnja prirodnog gasa po potrošačima od početka rada kompanije BH-Gas, tj. od 1998. do 2011. godine. Iz pregleda je vidljivo od kada su pojedinačno potrošači uključeni u gasni sektor BiH, te količine gasa koje su koristili u pojedinim godinama.

Interesantni su i podaci koji se mogu dobiti iz ovog pregleda o ukupnim količinama potrošnje gasa za proteklih 13 godina. Potrošeno je ukupno 3,606 milijardi Sm³ gasa, od čega u Federaciji BiH 2,596 milijardi ili 71,97% i u RS 1.010 milijardi Sm³ ili 28,03%.

U poređenju sa potrošnjom gasa u prošloj godini kod gotovo svih distributera je zabilježen porast potrošnje, i to 2,71% kod Sarajevogasa, do 5,55% odnosno 0,24% kod Visokogasa i Zvornikstana.

Sarajevogas, kao najveći potrošač, u proteklih 14 godina utrošio je 1,897 milijardi Sm³ gasa ili 52,61%, Tvornica glinice Birač za 13 godina utrošila je 0,969 milijardi Sm³ ili 26,87%, Arcelor Mittal iz Zenice za 14 godina 0,505 milijardi Sm³ ili 14,00% i svi ostali potrošači 0,236 milijardi Sm³ ili 6,52%.

Potrošnja prirodnog gasa za proizvodnju toplotne energije u posmatranom periodu učestvovala je sa 2,040 milijardi Sm³ ili 56,57% od ukupne potrošnje prirodnog gasa. Ovaj podatak je donekle diskutabilan za sve količine gasa koje su distributeri, a koji su po pravilu svrstani u potrošnju za proizvodnju toplotne energije, prosljedili svojim industrijskim

potrošačima za tehnološke potrebe. Isto tako podatak je diskutabilan i za sve količine koje Arcelor Mittal, kao industrijski potrošač, od 2009. godine koristi za proizvodnju toplotne energije za zagrijavanje grada Zenice, kao i za sve količine kod malih i srednjih industrijskih potrošača koje se u zimskom periodu koriste za zagrijavanje njihovih poslovnih prostora.

PREGLED UTROŠENOG GASA U PERIODU LJETO-ZIMA

Mjesec	L j e t o			Mjesec	Z i m a			Sm ³
	2011.	2010.	Index		2011.	2010.	Index	
April	22.662.942	18.751.517	120,86	Januar	37.437.927	37.359.113	100,21	
Maj	16.541.702	13.054.053	126,72	Februar	32.910.180	34.014.527	96,75	
Juni	14.304.384	7.921.400	180,58	Mart	34.082.253	26.735.347	127,48	
Juli	12.604.135	9.492.594	132,78	Oktobar	20.164.426	21.642.219	93,17	
Avgust	14.096.860	8.571.140	164,47	Novem.	29.064.607	22.233.162	130,73	
Sept.	12.875.858	9.911.060	129,91	Decem.	32.432.071	35.520.238	91,31	
Ukupno	93.085.881	67.701.764	137,49	Ukupno	186.091.464	177.504.606	104,84	

U 2011. godini ukupna ljetna potrošnja gasa je povećana za 37,49% u odnosu na prošlu godinu. Idealno, sa stanovišta obračuna transportnih troškova, bila bi potrošnja gasa ista po količini u svakom mjesecu, odnosno u svakom danu i satu, međutim ovakve oscilacije u potrošnji gasa između ljetnog i zimskog perioda imaju za posljedicu zaračunavanja penala za nepreuzete količine koje se pojavljuju u ljetnom periodu, odnosno ograničava nabavku gasa u zimskom periodu za količine koje premašuju zakupljene kapacitete. Istina, ovo su odredbe osnovnog dugoročnog ugovora o transportu gasa koje smo uspjeli ublažiti: kod FGSZ-a putem fiksno utvrđenih tzv. diskontovanih količina gasa u ljetnom periodu, kada se samo u slučaju manje transportovane količine od tako fiksno utvrđene, zaračunavaju penali, a kod Srbijagasa klauzulom da se penali za netransportovane količine obračunavaju na godišnjem, a ne na mjesečnom nivou. Ovo se svake godine reguliše posebnim dodatkom odnosno aneksom na dugoročni ugovor sa transporterima gasa, što ima značajne uštede u odnosu kada bi se primjenjivale odredbe iz osnovnog dugoročnog ugovora. Međutim, pitanje je da li će se i nadalje moći koristiti ove povlastice u odnosu na dugoročni ugovor, jer svake godine se sve više zaoštava pitanje zakupljenih kapaciteta koji su ključni u obračunu transportne takse.

PREGLED MJESEČNE PRODAJE PRIRODNOG GASA U BIH U PERIODU OD JANUARA DO DECEMBRA 2011. GODINE PO KOLIČINI Sm3

Mj.	Sarajevogas	Arcelor Mittal	IGM Visoko	T.C. Kakanj	Željezara Ilijaš	Visokogas	K.F.K. Kreševo	Tvornica Vapna	CIMOS Zenica	UKUPNO		Birač Zvornik	Zvornikstan	Aleksandrija Zvornik	Fagum Zvornik	Žitopromet Zvornik	Novak Zvornik	Investgradnja Zvornik	UKUPNO RS	SVEUKUPNO
										FBIH	11									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1.	28.007,075	5.236,322	23,806	90,007	3.893	732,583	198,630	0,000	42,291	34.334,607	2.483,913	612,445	0,200	0,000	1,858	4,904	0,000	3.103,320	37.437,92	
2.	24.138,563	3.744,285	24,464	89,611	4,508	636,075	408,085	0,000	45,016	29.090,607	3.285,034	525,900	0,454	2,342	1,774	4,069	0,000	3.819,573	32.910,18	
3.	19.540,094	4.656,561	19,337	71,395	19,447	587,090	443,140	0,000	47,937	25.385,001	8.261,993	423,350	0,277	5,605	1,937	4,090	0,000	8.697,252	34.082,25	
I.K.	71.685,732	13.637,168	67,607	251,013	27,848	1.955,748	1.049,855	0,000	135,244	88.810,215	14.030,940	1.561,695	0,931	7,947	5,569	13,063	0,000	15.620,145	104.430,36	
4.	8.571,631	4.438,230	231,868	44,858	19,499	407,259	519,570	0,000	24,714	14.257,629	8.287,420	111,306	0,071	2,102	1,854	2,560	0,000	8.405,313	22.662,94	
5.	4.875,058	3.132,913	300,922	26,404	8,257	386,347	588,115	0,000	18,309	9.336,325	7.178,196	21,475	0,000	1,420	1,884	2,402	0,000	7.205,377	16.541,70	
6.	2.419,742	3.698,222	232,235	18,404	15,980	317,929	462,342	0,000	16,940	7.181,794	7.055,474	46,615	12,969	3,070	1,716	2,746	0,000	7.122,590	14.304,38	
II.K.	15.866,431	11.269,365	765,025	89,666	43,736	1.111,535	1.570,027	0,000	59,963	30.775,748	22.521,090	179,396	13,040	6,592	5,454	7,708	0,000	22.733,280	53.509,02	
I.P.	87.552,163	24.906,533	832,632	340,679	71,584	3.067,283	2.619,882	0,000	195,207	119.585,963	36.552,030	1.741,091	13,971	14,539	11,023	20,771	0,000	38.353,425	157.939,38	
7.	2.299,011	3.741,302	148,179	14,003	19,650	301,441	86,932	298,116	17,048	6.925,682	5.655,367	10,690	9,221	0,266	0,551	2,358	0,000	5.678,453	12.604,13	
8.	2.227,255	4.102,405	12,627	8,379	13,519	306,220	100,243	232,029	4,826	7.007,503	7.041,057	37,118	6,868	1,909	0,000	2,405	0,000	7.089,357	14.096,86	
9.	2.207,073	3.163,343	224,223	15,385	18,624	276,325	92,339	324,955	13,999	6.336,266	6.488,823	28,589	5,395	1,350	0,000	2,039	13,396	6.539,592	12.875,85	
III.K.	6.733,339	11.007,050	385,029	37,767	51,793	883,986	279,514	855,100	35,873	20.269,451	19.185,247	76,397	21,484	3,525	0,551	6,802	13,396	19.307,402	39.576,85	
10.	12.413,409	3.857,711	241,743	59,295	17,404	448,742	375,619	43,009	7,622	17.464,554	2.461,115	205,837	4,277	2,969	0,000	3,482	22,192	2.699,872	20.164,42	
11.	20.748,996	4.221,721	169,025	59,396	8,784	607,641	69,110	192,073	20,210	26.086,956	2.460,170	477,889	6,729	1,726	0,000	4,676	16,461	2.967,651	29.064,60	
12.	24.458,877	3.993,141	129,109	94,192	18,695	689,003	42,312	243,867	44,412	29.713,608	2.196,311	512,161	0,392	4,389	0,000	4,812	0,398	2.718,463	32.432,07	
IV.K.	57.621,282	12.072,573	539,877	212,883	44,883	1.745,386	487,041	478,949	72,244	73.275,118	7.117,596	1.195,887	11,398	9,084	0,000	12,970	39,051	8.385,986	81.661,10	
II.P.	64.354,621	23.079,623	924,906	250,550	96,676	2.629,372	766,555	1.334,049	108,117	93.544,569	26.302,843	1.272,284	32,882	12,609	0,551	19,772	52,447	27.693,388	121.237,95	
Σ	151.906,784	47.986,156	1.757,538	591,329	168,260	5.696,655	3.386,437	1.334,049	303,324	213.130,532	62.854,873	3.013,375	46,853	27,148	11,574	40,543	52,447	66.046,813	279.177,34	

OSTVAREN UKUPAN OBIM PRODAJE PRIRODNOG GASA U PERIODU 1998. DO 2011. GODINA (Sm3)

Red.br.	P o t r o š a č i	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Sarajevogas	133.724.802	123.682.822	113.258.791	116.436.095	111.183.526	134.437.992	132.913.111	148.125.644	148.868.679	146.545.863	149.955.090	137.885.613	147.900.695	151.906.784
2.	Arcelor Mittal	31.072.155	21.633.486	25.419.107	27.313.526	25.538.694	28.022.069	25.555.867	31.767.110	41.650.279	38.672.140	55.608.901	55.804.030	49.038.893	47.986.156
3.	IGM Visoko	5.776.598	5.247.013	5.832.885	5.843.783	5.977.052	5.602.669	5.257.232	5.357.332	3.309.623	5.434.741	5.769.267	2.127.960	2.826.696	1.757.538
4.	T. C. Kakanj	620.923	357.340	739.293	627.734	924.200	980.557	745.967	704.318	684.400	745.098	769.282	598.574	691.802	591.329
5.	Željezara Ilijaš	0	62.892	111.393	172.905	171.844	149.616	164.921	186.424	207.334	255.532	256.756	91.342	137.222	168.260
6.	Visokogas	0	340.946	714.373	818.744	1.092.178	2.317.882	2.896.289	3.868.376	5.426.283	5.276.402	5.829.103	4.626.717	5.397.007	5.696.655
7.	Grijanje Zenica	0	0	0	2.037.576	7.653.802	10.978.737	10.809.829	8.818.899	8.219.150	8.163.717	4.734.776	0	0	0
8.	CIMOS Zenica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.407	83.039	212.891	309.212	303.324
9.	K.F.K. Plin Kreševo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.364.116	3.768.333	3.386.437
10.	Tvornica vapna Kreševo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.334.049
11.	JP Direkcija cesta FBiH	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11.334	0	0
	UKUPNO FBiH	171.194.478	151.324.499	146.075.842	153.250.363	152.541.296	182.489.522	178.343.216	198.828.103	208.365.748	205.094.900	223.006.214	202.722.577	210.069.860	213.130.532
12.	Birač Zvornik	25.703.003	37.212.801	106.129.853	7.203.966	0	16.258.710	139.199.450	177.348.836	151.581.802	103.327.168	82.338.912	28.182.092	31.913.194	62.854.873
13.	Zvornikstan	0	0	0	1.705.072	1.601.521	2.827.929	2.212.297	3.422.197	2.697.335	3.573.641	2.883.169	2.360.152	3.003.274	3.013.375
14.	Ostali potrošači u RS	25.703.003	37.212.801	106.129.853	10.032.107	2.993.417	20.845.832	142.037.315	181.637.849	155.139.669	109.363.716	87.237.345	30.988.806	35.136.519	66.046.813
	UKUPNO BiH	198.897.481	188.537.300	252.205.695	163.282.470	155.534.713	203.335.354	320.380.531	380.465.952	363.505.417	314.458.616	310.243.559	233.711.383	245.206.379	279.177.345

1.2. Vrijednost prodaje prirodnog gasa (KM)

Red. broj	P o t r o š a č i	Ostvareno I-XII 2011.	Planirano I-XII 2011.	Ostvareno I-XII 2010.	I n d. 3/4	I n d. 3/5
1	2	3	4	3	6	7
1.	Sarajevogas	108.275.656	99.112.000	87.137.469	109,25	124,26
2.	Arcelor Mittal	35.906.974	34.697.489	31.588.877	103,49	113,67
3.	IGM Visoko	1.279.532	2.262.900	1.740.084	56,54	73,53
4.	T. C. Kakanj	417.648	486.390	402.407	85,87	103,79
5.	Željezara Ilijaš	120.321	218.625	85.987	55,04	139,93
6.	Visokogas	4.065.846	4.212.000	3.250.497	96,53	125,08
7.	Tvornica Vapna	1.035.091	2.904.450	0	35,64	-
8.	Cimos Zenica	210.084	397.500	178.241	52,85	117,87
9.	K.F.K. Plin	2.474.975	563.550	2.499.252	439,18	99,03
	Ukupno FBiH	153.786.127	144.854.904	126.882.814	106,17	121,20
10.	Birač Zvornik	44.920.283	23.670.711	20.183.191	189,77	222,56
11.	Zvornikstan	2.151.525	1.992.165	1.743.960	108,00	123,37
12.	Ostali u RS	130.321	2.595.405	134.851	5,02	96,64
	Ukupno RS	47.202.129	28.258.281	22.062.002	167,04	213,95
	UKUPNO BiH	200.988.256	173.113.185	148.944.816	116,10	134,94

U gornjoj tabeli dati su ukupni vrijednosni podaci prodaje prirodnog gasa u periodu januar – decembar 2011. godine, i to po svim potrošačima. U posmatranom periodu ostvaren je prihod od 200.988.256 KM, što je za 16,10% više od planiranog, odnosno za 34,94% više od prihoda ostvarenog u istom periodu 2010. godine.

U Federaciji BiH je ostvaren prihod od prodaje gasa u ukupnom iznosu od 153.786.127 KM, što čini 76,51% ukupnog prihoda od prodaje. U poređenju sa planom, prihod u Federaciji BiH veći je za 6,17%, a u poređenju sa istim periodom prošle godine veći je za 21,20%.

U Republici Srpskoj ostvaren je prihod od prodaje prirodnog gasa u iznosu od 47.202.129 KM, što predstavlja učešće od 23,49% u ukupnom prihodu od prodaje. U poređenju sa planiranim prihodom od prodaje, prihod ostvaren u RS veći je za 67,04%, a u odnosu na prošlu godinu povećan je za više od dva puta

Sarajevogas je potrošač sa ostvarenom potrošnjom gasa u vrijednosti od 108.275.656 KM, što čini 53,87% od ukupnog ostvarenog prihoda, zatim Arcelor Mittal Zenica sa vrijednošću potrošnje gasa od 35.906.974 KM ili 17,87%, dok je Birač iz Zvornika realizovao potrošnju u vrijednosti od 44.920.283 KM ili 22,35%. Svi ostali potrošači ostvarili su prihod od potrošnje prirodnog gasa u ukupnom iznosu od 11.885.343 KM, što čini ukupno 5,91%.

Industrijski potrošači osigurali su prihod u vrijednosti od 84.020.254 KM ili 41,80% od ukupnog prihoda, a distributeri gasa i toplotne energije ostvarili su prihod od 116.968.002 KM, što je 58,20% od ukupnog prihoda.

Ostvareni prihod uglavnom prati indekse ostvarenog obima prodaje gasa. Najveće odstupanje planiranog prihoda u apsolutnom iznosu zabilježeno je kod Tvornice gline Birač iz Zvornika, tako što je prihod veći od planiranog za oko 21 milion KM, a od prihoda u 2010. godini veći je za blizu 45 miliona KM. Inače, neostvarenje planiranog prihoda zabilježili su uglavnom svi mali i srednji industrijski potrošači gasa, neki više ili manje, veliki industrijski potrošači bilježe indekse prebačaja plana kao, uglavnom i svi distributeri.

Tabela br. 3 pruža uvid u analitičke podatke o ostvarenom prihodu od prodaje gasa po mjesečnoj dinamici, iz čega se uočava variranje prihoda iz mjeseca u mjesec, a naročito razlike između prihoda koji su ostvareni u zimskim i ljetnim mjesecima.

Isto kao i za ukupan obim prodaje prirodnog gasa za period od osnivanja kompanije BH-Gas do kraja 2011. godine, u Tabeli br. 4 dati su podaci o ostvarenom prihodu od prodaje gasa za taj period, koji ukazuju na ukupno ostvareni prihod od prodaje koji za proteklih 14 godina iznosi **1,613 milijardi KM**, od čega je u Federaciji BiH ostvareno 1,190 milijardi KM ili 73,78%, te u RS 0,423 milijardi KM ili 26,22%.

Distributeri su za ovaj period ostvarili potrošnju u vrijednosti od 0,934 milijarde KM ili 57,93% od ukupnog prihoda, veliki industrijski potrošači su ostvarili 0,641 milijardu KM ili 39,71%, te mali i srednji industrijski potrošači 0,038 milijardi KM ili 2,34%.

Sarajevogas je omogućio prihod u iznosu od 864,4 miliona KM, Birač iz Zvornika 402,6 miliona KM, Arcelor Mittal 238,0 miliona KM, te svi ostali potrošači 108,0 miliona KM.

▪ **Prodajne cijene prirodnog gasa**

U strukturi pune cijene koštanja gasa za 2011. godinu najveću stavku čini vrijednost prirodnog gasa po računima Gazproma u visini od 86,41%, zatim transport do Zvornika 11,53%, te ostali troškovi nabavke (carinsko evidentiranje, uvoznicka provizija, transport kroz RS i dr.) 2,06%. Navedeno znači da ukupni troškovi nabavke gasa čine 96,88% od ukupne cijene koštanja (702,44 KM : 725,03 KM), a 97,57% od prodajne cijene (702,44 KM : 719,93 KM). Amortizacija stalnih sredstava čini 1,82% ukupne cijene koštanja, a troškovi administracije i održavanja 1,30%. Ovaj podatak ukazuje na činjenicu da je u 2011. godini ukupna cijena koštanja gasa (725,03 KM) veća od godišnje ostvarene prosječne prodajne cijene gasa (719,93 KM), što znači da je za ovu razliku između cijena, ostvaren gubitak iz prodaje gasa.

Inače, prodajna cijena se formira na osnovu kretanja nabavnih cijena prirodnog gasa i ostalih troškova poslovanja pri čemu, obzirom da je uvoz i transport gasa izražen preko USD-a, značajnu ulogu igra kurs dolara.

U tarifiranju potrošača prirodnog gasa na visokom pritisku, BH-Gas evidentira tri vrste potrošača:

- *Distributivna preduzeća, koja vrše dalju distribuciju prirodnog gasa preko svoje distributivne mreže ili gas koriste za proizvodnju toplotne energije;*
- *Veliki industrijski potrošači;*
- *Mali i srednji industrijski potrošači prirodnog gasa.*

Prodajne cijene za distributivne kompanije, na prijedlog Uprave i Nadzornog odbora BH-Gasa, utvrđuje Vlada Federacije BiH, dok se cijene za male i srednje industrijske potrošače slobodno formiraju, uz prethodno odobrenje Nadzornog odbora. Prodajne cijene za velike industrijske potrošače ugovorene su u USD i utvrđuju se svakog kvartala u zavisnosti od kretanja nabavne cijene gasa po fakturama Gazproma i fakturama transportera do granice BiH.

Prodajna cijena prirodnog gasa za distributivne kompanije u 2011. godini povećana je od maja mjeseca za 10,77% i ponovo od oktobra za dodatnih 13,89%. Do kraja aprila 2011. godine važila je cijena preuzeta iz prethodne godine, da bi od maja, zbog povećanih troškova nabavke gasa bila povećana sa 650,00 na 720,00 KM/1000 Sm³. Ova prodajna cijena je u novembru, zbog daljeg, dosta visokog rasra nabavne cijene gasa, ponovo povećana sa 720,00 KM na 820,00 KM. Dva povećanja prodajne cijene gasa u toku 2011. godine nastalo je kao rezultat pritiska na kompaniju da se korekcija prodajne cijene vrši u minimalnim iznosima, iako su inputi znatno veći. Ovu konstataciju potvrđuje i činjenica da je korigovana prodajna cijena u novembru od 820,00 KM bila niža od cijene koštanja, štaviše, u decembru je zbog visokog porasta kursa dolara bila niža od nabavne cijene te je iskazan i gubitak na supstanci. Ova prodajna cijena koja je prenešena i u I kvartal 2012. godine dosta

je niža od nabavne cijene što će u I kvartalu 2012.g. prouzrokovati znatan gubitak od preko 7,6 miliona KM. Ovaj gubitak će se morati eliminisati povećanjem prodajne cijene od II kvartala pa do kraja 2012. godine, što će zahtijevati povećanje prodajne cijene za oko 20%. Kod malih i srednjih industrijskih potrošača, za koje prodajne cijene nisu pod neposrednom kontrolom, prodajna cijena za I kvartal je ostala na istom nivou kao u posljednjem kvartalu 2010. godine, tj. u iznosu od 630,00 KM. Ova cijena zadržana je do kraja I kvartala, da bi od 01. aprila bila povećana na 700,00 KM, odnosno za 11,11%. Kao i distributivne cijene i cijene za male industrijske potrošače još jednom su povećane od oktobra za novih 14,29%, tj. na 800,00 KM/1000 Sm³.

Kod velikih industrijskih potrošača (Birač i Arcelor Mittal) kojima se isporučeni prirodni gas obračunava u američkim dolarima, a naplaćuje u KM, i kod kojih se kvartalno vrši korekcija cijene u zavisnosti od kretanja ruske cijene gasa i kretanja transportnih troškova, došlo je također do promjena prodajnih cijena. Zbog nešto većeg rasta kursa USD-a, ove cijene izražene u KM, rasle su „brže“ od istih za distributivne kompanije i male i srednje industrijske potrošače, tako da su na kraju 2011. godine te prosječne prodajne cijene bile veće od istih za ostale potrošače prirodnog gasa, što zasigurno predstavlja jednu anomaliju, ali koju pri ovakvoj potrošnji i količinama nije moguće ispravljati. Zbog povećanja ruske cijene tokom prva tri kvartala 2011. godine, došlo je do adekvatnog porasta prodajne cijene za ove industrijske potrošače, tako da je cijena sa 444,23 USD, koliko je iznosila u IV kvartalu 2010. godine, porasla na 596,19 USD, koliko je prosječno iznosila u četvrtom kvartalu 2011. godine. Znači, po ovom osnovu cijena je porasla za 34,21%. Međutim, i pored povećanog rasta kursa dolara u 11. i 12. mjesecu, prosječan kurs dolara na nivou cijele godine je ostvaren niži za 3,41%, što je uticalo da prosječna prodajna cijena gasa za ovu skupinu potrošača, izražena u KM je manje rasla od dolarske cijene, tako da je sa 654,94 KM, koliko je prosječno iznosila u IV kvartalu 2010. godine, porasla na 830,02 KM u IV kvartalu 2011. godine, što znači da je porasla za 26,73%. Ovo je naravno porast posmatran na nivou jednog kvartala, što ne prezentuje ukupni godišnji porast. Cijena je, upoređujući prosječnu prodajnu cijenu na nivou godine drugačija i u slučaju 2011. godine dosta povoljnija od one prikazane na kvartalnom nivou. Upoređujući prosječno ostvarenu prodajnu cijenu ove sa istom iz prošle godine, prosječna prodajna cijena izražena u USD (514,18 USD) u 2011. godini veća je od iste u 2010. godini (423,54 USD) za 21,40%, a prosječna prodajna cijena izražena u KM veća je za 14,02% (729,22 : 639,54).

U tabelarnom pregledu br. 5 prikazano je kretanje prodajnih cijena po grupama potrošača i u kvartalnoj dinamici, gdje se vide pojedinačne prodajne cijene u periodu od 2004. do 2011. godine, kako po grupama potrošača, tako i ukupne ostvarene prosječne prodajne cijene po godinama u posmatranom periodu. Može se analizirati i odnos prodajnih cijena po pojedinim grupama potrošača. Posebno je interesantan odnos prodajnih cijena distributera i velikih industrijskih potrošača, čija ukupna potrošnja dostiže oko 98,5% ukupne potrošnje. Odnos prodajnih cijena između ove dvije skupine potrošača diktira visinu i mjesečnu dinamiku poslovnog rezultata. U zavisnosti od toga kako se mijenjala ruska nabavna cijena, kako se kretao kurs USD-a i kakve su bile na snazi prodajne cijene odobrene od Vlade FBiH, kretao se odnos prodajnih cijena ove dvije skupine. Tako je u 2004. godini prosječna ostvarena godišnja prodajna cijena za velike industrijske potrošače bila niža od distributivne prosječne cijene za oko 24%. Ovaj odnos u korist velikih industrijskih potrošača rastao je do kraja 2004. godine, a već u narednoj godini, zbog diktiranog zadržavanja distributivne cijene na niskom nivou, ovaj odnos je prešao u korist distributivnih potrošača, čija je prosječna cijena u toj godini bila niža od iste kod velikih industrijskih potrošača za 0,38%. Sa odobravanjem nove prodajne cijene za distributere u 2006. godini, ovaj odnos se ponovo vraća u korist velikih industrijskih potrošača, čija prosječna prodajna cijena premašuje istu kod distributera za 7%, da bi u 2007. godini dostigla nivo od blizu 15%. I u 2008. godini, iz istog razloga kao u 2005. godini, zbog neblagovremenog odobrenja nove prodajne cijene

za distributere došlo je do situacije da prodajna cijena iskazana u KM kod velikih industrijskih potrošača premašuje prodajnu cijenu distributivnih kompanija u čitavom drugom polugodištu te godine. Na nivou prosječne prodajne cijene za cijelu 2008. godinu, prodajna cijena velikih industrijskih potrošača bila je neznatno niža, za svega 2,22%, od prosječne prodajne cijene distributivnih kompanija, odnosno veća za 3,21% od prosječnih cijena malih i srednjih industrijskih potrošača.

U 2009. godini ovaj odnos prodajnih cijena distributera i velikih industrijskih potrošača bio je za oko 20% u korist velikih industrijskih potrošača, da bi u 2010. godini iz istog razloga, zbog neblagovremene korekcije cijene za distributere, taj odnos prešao u korist distributera i malih i srednjih industrijskih potrošača.

U 2011. godini taj je odnos narušen za 17%, iz čega je vidljivo koliko distributivne cijene nisu adekvatne stvarnim tržišnim cijenama prirodnog gasa.

U grafičkom prikazu kretanja prodajne cijene prirodnog gasa i kretanja ruske nabavne cijene preračunate u KM, uočava se prije svega vizuelni odnos između ove dvije krivulje koje pokazuju izvjesnu podudarnost svog kretanja. Drugim riječima, vidljivo je da kada ruska nabavna cijena pokazuje rast to u isto vrijeme ili sa malim vremenskim odstupanjem pokazuje i prodajna cijena. Drugo, posmatrajući ove dvije krivulje može se uočiti da je u pojedinim vremenskim periodima odnos između prosječne ruske nabavne cijene i prodajne cijene dosta različit. Primjera radi, u 2002. godini ruska cijena je činila između 55 do 63 posto od prodajne cijene. Ovaj odnos se produbljivao u narednom periodu, tako da je od 2004. godine dostigao 69,69%, da bi u 2007. i 2008. godini nabavna cijena po ruskim fakturama dostizala između 81 do blizu 83% od prosječne prodajne cijene. U 2011. godini, prosječna ruska cijena prirodnog gasa preračunata u KM dostigla je blizu 84% od prosječne ostvarene prodajne cijene. Ovo pokazuje kakva je dinamika ruske cijene i prodajne cijene, odnosno pokazuje koliko je brz i koliki je veliki rast ruske cijene u odnosu na prodajnu cijenu.

Obzirom da se prirodni gas u potpunosti uvozi u BiH i plaća po istoj ili sličnoj cijeni kao što ga nabavljaju i sve druge zemlje u Evropi, ne vrijedi eventualna primjedba o visini životnog standarda evropskih zemalja upoređenog sa istim u BiH. Iz prodajne cijene i jednih i drugih, dakle i onih sa visokim i onih sa niskim životnim standardom, mora se obezbjediti dovoljan nivo sredstava za uredno plaćanje uvoza gasa. U svim zemljama u Evropi se iz prodajne cijene gasa obezbjeđuje značajan iznos sredstava za dalji razvoj gasnog sektora, dok je u BiH i najmanji ostvareni pozitivni finansijski rezultat predmet raznih negativnih, pa čak i zlonamjernih konotacija.

U Federaciji BiH je ostvaren prihod od prodaje gasa u ukupnom iznosu od 153.786.126 KM, što čini 76,51% od ukupnog ostvarenog prihoda. U poređenju sa planom, veći je za 6,17%, a u poređenju sa istim periodom prošle godine povećan je za 21,20%.

U Republici Srpskoj ostvaren je prihod od prodaje prirodnog gasa u iznosu od 47.202.128 KM, što predstavlja učešće od 23,49% u ukupnom prihodu od prodaje. U poređenju sa planiranim prihodom od prodaje ostvarenim u RS, veći je za 67,04%, a u odnosu na prošlu godinu povećan je za više od dva puta, tačnije za 213,95%.

PREGLED MJESEČNE PRODAJE PRIRODNOG GASA U BIH U PERIODU OD JANUARA DO DECEMBRA 2011. GODINE PO VRIJEDNOSTI KM

Mj.	Sarajevogas		Arcelor Mittal		IGM Visoko		T C Kakanj		Željezara Ilijaš		Visokogas		K.F.K. Kreševo		Tvormica Vapna		CIMOS Zenica		UKUPNO FBiH		Birač Zvornik		Zvornikstan		Aleksandrija Fagum		Žitopromet		Novak		Investgradnja		UKUPNO RS		SVEUKUPNO			
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1.	18.204.599	3.437.923	14.998	56.704	2.453	476.179	137.055	0	26.643	22.356.554	1.567.667	398.089	126	0	1.171	3.090	0	1.970.143	24.326.697																			
2.	15.690.066	2.389.567	15.412	56.455	2.840	413.449	281.579	0	28.360	18.877.728	2.052.654	341.835	286	1.475	1.118	2.563	0	2.399.931	21.277.656																			
3.	12.701.061	2.895.953	12.182	44.979	12.252	381.609	305.767	0	30.200	16.384.003	5.012.341	275.178	175	3.531	1.220	2.577	0	5.295.022	21.679.022																			
I Kv.	46.595.726	8.723.443	42.592	158.138	17.545	1.271.237	724.401	0	85.203	57.618.285	8.632.662	1.015.102	587	5.006	3.509	8.230	0	9.665.096	67.283.387																			
4.	5.571.560	3.087.728	162.308	31.401	13.649	264.718	358.503	0	17.300	9.507.167	5.520.950	72.349	50	1.471	1.298	1.792	0	5.597.910	15.105.077																			
5.	3.510.042	2.129.911	210.645	18.483	5.780	278.170	446.967	0	12.816	6.612.814	4.804.065	15.462	0	994	1.319	1.681	0	4.823.521	11.436.333																			
6.	1.742.214	2.505.121	162.565	12.883	11.186	228.909	351.380	0	11.858	5.026.116	4.711.014	33.563	9.078	2.149	1.201	1.922	0	4.758.927	9.785.045																			
II K.	10.823.816	7.722.760	535.518	62.767	30.615	771.797	1.156.850	0	41.974	21.146.097	15.036.029	121.374	9.128	4.614	3.818	5.395	0	15.180.358	36.326.455																			
I p.	57.419.542	16.446.203	578.110	220.905	48.160	2.043.034	1.881.251	0	127.177	78.764.382	23.668.691	1.136.476	9.715	9.620	7.327	13.625	0	24.845.454	103.609.833																			
7.	1.655.288	2.830.122	103.725	9.802	13.755	217.038	66.068	220.606	11.934	5.128.338	4.272.340	7.697	6.455	186	386	1.651	0	4.288.715	9.417.055																			
8.	1.603.624	3.283.878	8.839	5.865	9.463	220.478	76.185	171.701	3.378	5.883.411	5.602.734	26.725	4.808	1.336	0	1.684	0	5.637.287	11.020.696																			
9.	1.589.093	2.482.911	156.956	10.770	13.037	198.954	70.178	240.467	9.799	4.772.165	5.181.260	20.584	3.777	945	0	1.427	0	5.217.370	9.989.535																			
III K.	4.848.005	8.596.911	269.520	26.437	36.255	636.470	212.431	632.774	25.111	15.283.914	15.056.334	55.006	15.040	2.467	386	4.762	0	15.143.372	30.427.286																			
10.	8.937.654	3.419.918	193.394	47.436	13.923	323.094	285.470	36.128	6.098	13.263.115	2.062.119	148.203	3.422	2.375	0	2.786	17.754	2.236.659	15.499.774																			
11.	17.014.177	3.830.228	135.220	47.517	7.027	498.266	59.435	161.341	16.168	21.769.379	2.168.099	391.869	5.383	1.381	0	3.741	13.169	2.583.642	24.853.021																			
12.	20.056.279	3.613.713	103.287	75.354	14.956	564.982	36.388	204.848	35.530	24.705.337	1.965.039	419.972	314	3.511	0	3.850	318	2.393.004	27.098.341																			
IV K.	46.008.110	10.863.859	431.901	170.307	35.906	1.386.342	381.293	402.317	57.796	59.737.831	6.195.257	960.044	9.119	7.267	0	10.377	31.241	7.213.305	66.951.136																			
II p.	50.856.115	19.460.770	701.421	196.744	72.161	2.022.812	593.724	1.035.091	82.907	75.021.745	21.251.591	1.015.050	24.159	9.734	386	15.139	40.618	22.356.677	97.378.422																			
Σ	108.275.657	35.906.973	1.279.531	417.649	120.321	4.065.846	2.474.975	1.035.091	210.084	153.786.127	44.920.282	2.151.526	33.874	19.354	7.713	28.764	40.618	47.202.131	200.988.255																			

Tabela br. 3

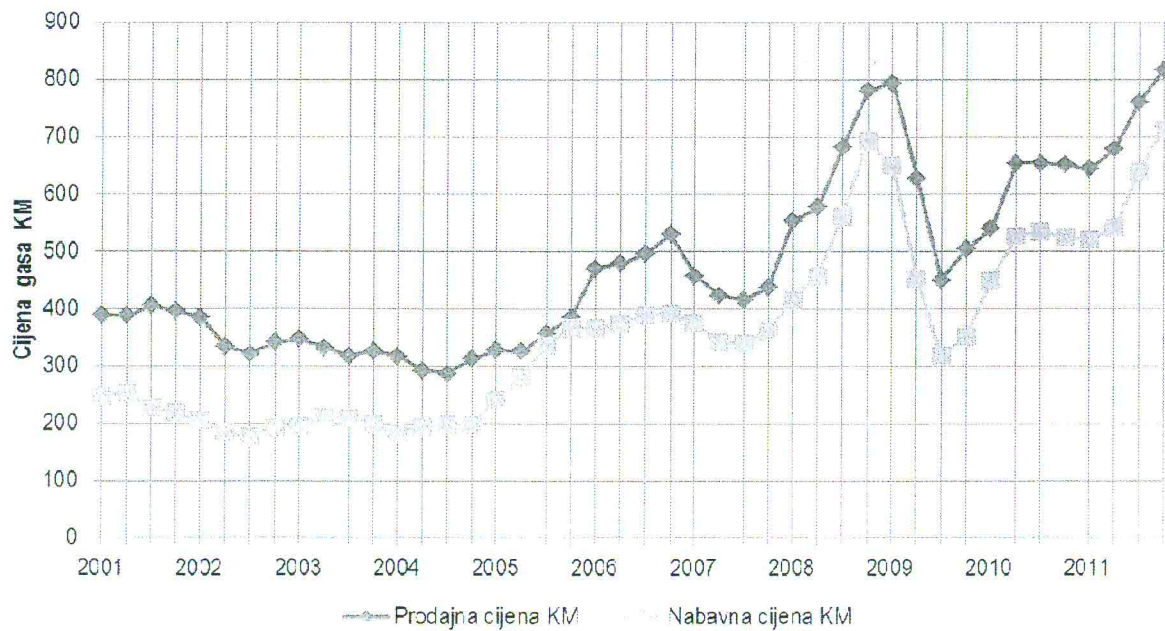
OSTVAREN UKUPAN PRIHOD OD PRODAJE PRIRODNOG GASA U PERIODU 1998. DO 2011. GODINA KM

Red.br.	P o t r o š a č i	Tabela br. 4													
		1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	Sarajevogas	32.935.086	28.088.878	32.384.260	46.574.438	40.985.560	47.053.297	46.519.589	51.843.975	76.036.319	76.728.666	97.399.651	92.499.132	87.137.469	108.275.656
2.	Arcelor Mittal Zenica	7.504.972	5.030.604	8.485.587	10.197.935	8.007.985	8.177.225	6.914.622	11.018.125	19.976.841	17.305.067	35.973.796	31.882.154	31.588.877	35.906.974
3.	IGM Visoko	1.377.473	1.185.282	1.803.114	2.152.915	1.930.663	1.804.059	1.614.737	1.953.305	1.687.649	2.668.587	3.477.077	1.142.600	1.740.084	1.279.532
4.	T. C. Kakanj	149.801	78.838	228.532	238.539	313.296	333.389	248.075	258.137	354.664	371.271	488.180	382.333	402.407	417.648
5.	Željezara Ilijaš	0	13.463	34.452	67.433	59.974	50.869	54.228	67.471	107.099	125.742	157.707	60.841	85.987	120.321
6.	Visokogas Visoko	0	71.537	232.735	327.498	392.666	811.259	1.013.701	1.353.932	2.865.982	2.742.612	3.762.474	3.004.781	3.250.497	4.065.846
7.	Grijanje Zenica	0	0	0	815.030	2.683.808	3.842.558	3.783.440	3.086.615	4.126.519	4.303.107	2.784.995	0	0	0
8.	CIMOS Zenica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	704	54.425	122.192	178.241	210.084
9.	K.F.K. Plin Kreševo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	867.392	2.499.252	2.474.975
10.	Tv. vapna Kreševo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.035.091
11.	JP Direkcija cesta Fed.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.894	0	0
	UKUPNO FBiH	41.967.332	34.468.602	43.168.680	60.373.788	54.373.952	62.072.656	60.148.392	69.591.560	105.155.073	104.245.756	144.098.305	129.967.319	126.882.814	153.786.127
12.	Birač Zvornik	5.073.775	8.486.885	34.916.933	2.609.349	0	4.394.277	37.313.517	62.448.843	71.823.857	45.993.251	51.399.333	13.037.230	20.183.191	44.920.283
13.	Zvornikstan Zvornik	0	0	0	682.029	602.215	989.776	774.304	1.197.769	1.359.094	1.884.787	1.888.325	1.549.274	1.743.960	2.151.525
14.	Ostali potrošači u RS	0	0	0	419.269	436.377	601.747	206.799	323.415	443.917	1.203.281	1.212.029	256.486	134.851	130.321
	UKUPNO RS	5.073.775	8.486.885	34.916.933	3.710.647	1.038.592	5.985.800	38.294.620	63.970.027	73.626.868	49.081.319	54.499.687	14.842.990	22.062.002	47.202.129
	UKUPNO BiH	47.041.107	42.955.487	78.085.613	64.084.435	55.412.544	68.058.456	98.443.012	133.561.587	178.781.941	153.327.075	198.597.992	144.810.309	148.944.816	200.988.256

FIZIČKI I FINANSIJSKI OBIM PRODAJE ZA PERIOD 1998. - 2011. GODINA

ODNOS PRODAJNE I NABAVNE CIJENE PRIRODNOG GASA ZA 1000 Sm³

PREGLED KRETANJA PRODAJNIH CIJENA PRIRODNOG GASA PO KATEGORIJAMA POTROŠAČA									
Tabela br.5									
Godina - Kvartal	DISTRIBUTERI Cijena u KM	VELIKI INDUSTRIJSKI Cijena u USD	Cijena u KM	SREDNJI INDUSTRIJSKI POTROŠAČI (KM)	MALI INDUSTRIJSKI POTROŠAČI (KM)	UKUPNA Prosječna cijena (KM)			
2004.	I kvartal	350,00	164,00	261,00	322,00	340,00	317,32		
	II kvartal	350,00	167,14	268,50	322,00	340,00	293,48		
	III kvartal	350,00	171,45	280,25	305,00	320,00	287,11		
	IV kvartal	350,00	181,04	268,60	305,00	320,00	312,84		
Prosječna cijena	350,00	172,22	268,45	307,15	331,35	307,27			
2005.	I kvartal	350,00	192,45	288,98	315,00	330,00	328,00		
	II kvartal	350,00	202,75	318,67	315,00	330,00	326,13		
	III kvartal	350,00	221,75	358,60	345,00	350,00	357,13		
	IV kvartal	350,00	251,58	416,56	450,00	450,00	384,84		
Prosječna cijena	350,00	221,62	351,32	364,60	369,27	351,02			
2006.	I kvartal	475,00	284,54	465,04	525,00	525,00	471,05		
	II kvartal	570,00	300,97	465,91	525,00	525,00	479,22		
	III kvartal	570,00	311,95	483,84	500,00	510,00	496,01		
	IV kvartal	545,00	327,28	496,86	510,00	510,00	530,17		
Prosječna cijena	510,79	304,36	475,08	509,92	516,86	491,83			
2007.	I kvartal	545,00	316,20	468,89	510,00	510,00	457,09		
	II kvartal	510,00	299,40	435,27	480,00	480,00	422,60		
	III kvartal	510,00	303,80	430,80	480,00	480,00	416,14		
	IV kvartal	510,00	334,20	449,66	500,00	500,00	437,42		
Prosječna cijena	523,72	315,60	445,77	490,98	490,98	487,59			
2008.	I kvartal	510,00 - 620,00 - 620,00	396,24	508,90	590,00	590,00	554,50		
	II kvartal	620,00	437,84	553,75	590,00	590,00	577,78		
	III kvartal	620,00	504,22	709,65	590,00	590,00	682,33		
	IV kvartal	520,00 - 800,00 - 800,00	554,11	816,10	590,00 - 780,00 - 780,00	590,00 - 780,00 - 780,00	779,64		
Prosječna cijena	649,08	468,98	633,38	604,54	604,54	640,14			
2009.	I kvartal	800,00	512,56	768,51	780,00	780,00	793,90		
	II kvartal	700,00	405,22	568,93	719,03	680,00	626,69		
	III kvartal	520,00	315,20	426,92	516,00	500,00	450,33		
	IV kvartal	520,00	345,36	467,42	518,63	500,00	504,71		
Prosječna cijena	669,92	381,10	534,84	573,68	622,90	619,61			
2010.	I kvartal	520,00	398,44	600,19	542,74	500,00	539,63		
	II kvartal	650,00	428,01	664,36	664,36	630,00	654,12		
	III kvartal	650,00	442,75	655,39	664,56	630,00	654,35		
	IV kvartal	650,00	444,23	654,94	658,29	630,00	651,31		
Prosječna cijena	622,93	426,61	639,54	661,73	590,08	607,43			
2011.	I kvartal	650,00	453,34	627,30	670,40	630,00	644,29		
	II kvartal	550,00 - 720,00 - 720,00	488,42	673,49	722,58	700,00	678,86		
	III kvartal	720,00	546,63	770,64	734,60	700,00	759,25		
	IV kvartal	720,00 - 820,00 - 820,00	596,18	830,02	803,61	780,00	817,20		
Prosječna cijena	622,93	514,18	729,22	739,36	711,85	719,93			

2. PRIHODI OD KAMATA U 2011. GODINI

Prihodi od kamata u 2011. godini nastali su iz nekoliko osnova kod poslovnih banaka koje su izabrane na javnom natječaju, a preko kojih je obavljan platni promet i kod kojih su otvoreni transakcijski računi i korištene sve druge vrste bankarskih usluga.

Prema prihvaćenim ponudama odabrane su četiri poslovne banke preko kojih je obavljano ukupno bankarsko poslovanje, tj. preko kojih je vršeno plaćanje i naplata obaveza i potraživanja u zemlji i inostranstvu, zatim preko kojih je osiguravano izdavanje platežnih garancija prema dobavljačima u inostranstvu, te preko kojih je izvršena štednja viškova novčanih sredstava do rokova u zavisnosti od tekućih potreba za tim sredstvima. Što se tiče poslova štednje, odnosno prihoda po osnovu kamata, ona je obračunavana po nekoliko osnova: kamata na depozite po viđenju, zatim kamate po namjenski oročenim deviznim sredstvima i sredstvima u domaćoj valuti.

▪ Depoziti po viđenju

U 2011. godini vođeni su transakcijski računi kod Intesa Sanpaolo banke, Raiffeisen bank, Unicredit banke i Balkan investment banke, preko koje je vršeno plaćanje obaveza i naplata potraživanja u domaćem platnom prometu, a preko Intesa Sanpaolo banke je vršeno plaćanje deviznih faktura i najvećim dijelom obezbjeđivana kupovina dolarskih sredstava za to plaćanje. Na sredstva koja su se svakodnevno nalazila na transakcijskim i deviznim računima i sa kojih je svakodnevno vršeno plaćanje obaveza, obračunavate su kamate na tzv. sredstva po viđenju u visini od 0,10 do 1,45% na godišnjem nivou u zavisnosti od visine sredstava na računu tokom mjeseca. U zimskim mjesecima kumulirana su sredstva za plaćanje uvoza i transporta prirodnog gasa, tako da se do zadnje sedmice u toku mjeseca na transakcijskom računu nalazilo od 25,0 do 30,0 miliona KM. U ljetnim mjesecima na ovom računu se nalazilo od 10,0 do 20,0 miliona KM.

Prema obračunima kamata i uplatama banaka, na ime ove vrste depozita uplaćeno je ukupno 73.116,99 KM kamata.

▪ Oročeni depoziti

U 2011. godini zbog nešto lošijih uslova naplate potraživanja za isporučeni gas i ugrožavanja novčanih tokova, naročito u periodu visokih faktura za nabavljeni gas i transport do Zvornika, nije bilo nenamjenskih oročenih depozita u KM, kao ni kratkoročnih oročavanja deviznih sredstava. Kao uslov za izdavanje platežne garancije za uvoz gasa preko Intesa Sanpaolo banke uplaćen je namjenski depozit od 900.000,00 USD, kao garantovani polog na koji se obračunava kamata od 0,50% godišnje. Za period do kraja ove godine obračunato je i naplaćeno 6.891,58 KM na ime kamata po ovim sredstvima.

Dakle, u 2011. godine naplaćeno je i oprihodovano ukupno 80.008,57 KM na ime svih obračunatih kamata na plasirana sredstva.

3. PRIHODI I RASHODI OD KURSNIH RAZLIKA U 2011. GODINI

Planom za 2011. godinu ocijenjeno je da će kurs USD-a iznositi 1,4100 KM u prvom polugodištu, a u drugom polugodištu 1,5000 KM, odnosno prosječan na nivou cijele godine u visini od 1,451628 KM. Sa ovim vrijednostima kursa planirani su svi troškovi vezani za kalkulaciju prodajne cijene i cijene koštanja. Na isti način planirane su i vrijednosti od

prodaje prirodnog gasa za Arcelor Mittal i Birač, velikim industrijskim potrošačima prirodnog gasa kojima se obračun utrošenog gasa obračunava u USD.

Na kraju 2011. godine ostvaren je prosječan kurs USD-a u visini od 1,413484 KM, sa kojim je obračunata vrijednost nabavke i transporta gasa.

Za potrebe obračuna ulaznih deviznih faktura uzima se srednji kurs Centralne banke Bosne i Hercegovine zadnjeg dana tekućeg mjeseca. Prosjek na kraju godine izveden je ponderisanjem količina i vrijednosti vezanih za uvoz. Kurs dolara u 2011. godini kretao se tako da je ostvareni prosječni kurs na kraju godine bio za 2,63% niži od prosječno planiranog i za 3,41% niži od istog kursa na kraju 2010. godine.

Kursne razlike po bilo kojem osnovu, u zavisnosti od toga koji predznak nose, da li su pozitivne ili negativne, čine prihode, odnosno rashode perioda u kome su nastale i obračunate. Opet, u zavisnosti da li su obračunate po deviznim transakcijama na osnovu kojih je nešto isplaćeno ili naplaćano, kao devizna protuvrijednost, ili su samo obračunate na knjigovodstveno evidentirane devizne pozicije (krediti ili dugovanja i potraživanja u deviznim iznosima) na kojima nije bilo promjena u obračunskom periodu, razlikujemo „efektivne“ tj. stvarno prisutne kursne razlike i „obračunske“ po kojima je samo izvršen obračun devizne pozicije po kursu koji je evidentiran posljednjeg dana u obračunskom periodu za koji se podnosi izvještaj. No, bez obzira po kojem osnovu nastale kursne razlike tj. da li imaju karakter efektivnih ili obračunskih, prema knjigovodstvenim standardima tretiraju se podjednako, kao prihod ili rashod.

▪ **Pozitivne i negativne kursne razlike po ulaznim fakturama ino dobavljača**

Računajući i decembarske fakture iz 2010. godine koje su plaćene u januaru 2011. godine, dakle fakture Gazproma, FGSZ-a i Srbijagasa, do kraja 2011. godine fakturisano je ukupno 150.811.126,17 USD. Po srednjem kursu Centralne Banke BiH na zadnji radni dan u mjesecu za koji je ispostavljena faktura, evidentirani su troškovi nabavke i transporta prirodnog gasa do kraja 2011. godine u ukupnom iznosu od 214.053.008,92 KM. Sve ove fakture, izuzev one za decembarske isporuke 2011. godine koja se plaća u januaru naredne godine, plaćene su prema svojim datumima dospelja, po prodajnom kursu poslovne banke na dan svakog plaćanja, što ukupno iznosi 214.481.391,40 KM. Prema ovim podacima, zaduženje odnosno trošak po kome je evidentirana nabavka i transport prirodnog gasa manji je od stvarnog, isplaćenog iznosa troškova za ukupno 428.382,48 KM, što predstavlja u „prebijenom“ stanju negativnu kursnu razliku koja se knjiži kao rashod.

Inače, kada se u analizu uzmu evidencije ovih kursnih razlika nastalih po mjesecima, i po pojedinačnim dobavljačima vidi se da su u zavisnosti od kretanja kursa USD-a zabilježene i pozitivne i negativne kursne razlike. Tako je na primjer faktura Gazproma iz decembra 2010. godine imala pozitivnu kursnu razliku od 541.036,07 KM, a nastala je jer je faktura za isporučeni gas u tom mjesecu evidentirana po kursu od 1,472764 KM za 1 USD, a plaćena je po kursu 1,430716. Isto tako, oktobarska faktura zadužena je po kursu od 1,381236 KM za 1 USD, a plaćena je po kursu od 1,462521, što je dovelo do negativne kursne razlike od 826129,07 KM. Na ovaj način prethodno navedene pozitivne ili negativne kursne razlike zabilježene su i ostalim mjesecima.

Uzimajući tako sve dobavljače za uvoz i transport gasa u toku cijele godine, dobijamo da su evidentirane ukupne pozitivne razlike u iznosu od 2.304.009,06 KM i negativne kursne razlike od 2.732.391,54 KM, što „prebijeno“ iznosi 428.382,47 KM negativnih kursnih razlika.

- **Pozitivne i negativne kursne razlike po izlaznim fakturama**

Za velike industrijske potrošače gasa mjesečna potrošnja se obračunava i fakturiše u USD, a naplata vrši u KM po prodajnom kursu poslovne banke na dan plaćanja. Kako se od uvođenja PDV-a za ove kupce prirodnog gasa pravi privremena faktura koja se koristi za obračun poreza u tom mjesecu, to se odmah po izvršenoj uplati privremene fakture sačinjava definitivna faktura po prodajnom kursu USD-a na dan plaćanja i takva se evidentira u poslovnim knjigama, te tako po ovoj kategoriji deviznih transakcija nema obračunatih i iskazanih kursnih razlika. Izuzetno, fakturisana realizacija za isporuke u decembru obračunava se po srednjem kursu Centralne banke na dan 31. decembra i tako knjiži kao prihod. Plaćanje takvih faktura vrši se tek u januaru ili kod neurednog plaćanja i kasnije u narednoj godini, što ima za posljedicu pojavu kursnih razlika po tom osnovu. Kod obračuna kursnih razlika u 2011. godini pojavljuje se negativna kursna razlika kod Arcelor Mittala u iznosu od 36.421,27 KM, kao razlika između predračunske fakture za decembar 2010. godine i plaćanja te fakture koje je izvršeno krajem januara 2011. godine. Ostale pozitivne i negativne kursne razlike odnose se na obračune u fakturisanju za Birač, jer u ovoj godini kod ovog potrošača evidentirano je zakašnjenje u plaćanju računa, što ima za posljedicu pojavu kursnih razlika. Tako je u 2011. godini kod Birača 17.473,54 KM pozitivnih kursnih razlika po fakturi iz IX mjeseca 2010. godine i ukupno 162.545,15 KM negativnih kursnih razlika po fakturama za X, XI i XII 2010. godine. Kod Birača je i po fakturama za 2011. godinu, zaključno sa XI mjesecom, evidentirano ukupno pozitivnih kursnih razlika u ukupnom iznosu od 328.824,41. Znači, na kontu „deviznih“ kupaca gasa u 2011. godini evidentirane su pozitivne kursne razlike u „prebijenom iznosu od 147.331,53 KM.

- **Pozitivne i negativne kursne razlike po deviznim računima**

Plaćanje obaveza za uvoz i transport prirodnog gasa vrši se u američkim dolarima (USD). Dolarska sredstva kupuju se preko odabranih poslovnih banaka koje vode devizne račune kompanije. Kupovina US dolara vrši se po tržišnom kursu poslovne banke na dan kupovine. Tako kupljena dolarska sredstva vode se na deviznom računu, ali po operativnom kursu poslovne banke, a to je srednji kurs sa kursne liste koju formira Centralna banka BiH. Po pravilu, ovaj kurs je uvijek niži od tržišnog kursa po kome su kupljene devize, tako da se u startu javlja negativna kursna razlika. Sredstva US dolara koriste se za plaćanje ino obaveza u momentu njihovog dospjeća za plaćanje, tako da u situaciji porasta kursa dolara imamo negativne kursne razlike između kursa na dan evidentiranja na deviznom računu i kursa na dan plaćanja ili obrnuto. Isto tako postoje kursne razlike i po oročenim deviznim sredstvima koje imaju karakter negativnih u situaciji padanja kursa dolara, jer u vrijeme formiranja oročenih sredstava evidentiran je veći kurs koji je kroz mjesec u toku godine padao.

Bilo je vremenskih perioda, ali istina dosta manje, kada je kurs dolara rastao u odnosu na početno evidentiranje transakcije, tako da se pojavljivala pozitivna kursna razlika iz ovog segmenta poslovanja.

Po pravilu, kompletan obračun kursnih razlika na deviznim računima trebao bi imati neutralan karakter za kursne razlike, jer uplate na devizne račune i evidentiranje tih uplata u KM su po pravilu istovremene sa isplatama sa tih računa. Naime, kupovina dolara i njihovo evidentiranje istovremeno se poklapa sa isplatama sa tih računa, da li zbog plaćanja obaveza po uvozu i transportu ili zbog prenošenja na posebne račune kratkoročnog oročavanja. Kao rezultat konkretnih deviznih transakcija i kursa USD u vrijeme tih transakcija, obračunate su ukupne pozitivne kursne razlike u iznosu od 1.729.415,26 KM i

negativne u iznosu od 1.132.390,20 KM, što „prebijeno“ iznosi 597.025,06 KM pozitivnih kursnih razlika.

- **Kursne razlike po ino kreditima i deviznim obavezama**

Ove kursne razlike nastale su kao rezultat razlike početnog kursa US dolara po kome je BH-Gas zadužen na ime preuzetih ino kredita sa preuzimanjem gasovoda od Sarajevogasa na dan 31.12.2010. godine i kursa na 31.12.2011. godine, a na stanje tih kredita i drugih obaveza iskazanih u US dolarima.

BH-Gas je preuzimanjem gasovoda Kladanj-Sarajevo preuzeo i „alocirani“ dio kredita Svjetske banke (tzv. IBRD kreditna linija 1264-1).

Zakonom o vanjskom dugu FBiH iz 1998. godine, Federacija BiH vrši servisiranje i otplatu ovih kredita, ali zadržava pravo naplate od krajnjeg korisnika. Do sada nije zakonski ustanovljeno to pravo naplate od krajnjeg korisnika.

Odlukom Kantona Sarajevo od 18.02.2000. godine BH-Gasu je pripao ukupan iznos po kreditima „B“ i „C“ od 13.297.249 USD i po kreditu IDA br. 30290 BOS iznos od 1.087.438 SDR, koji je do 31.12.2008. godine smanjen na 1.060.253 SDR. Do kraja 2010. još je ukupno otplaćeno 54.371,96 SDR ovog kredita, tako da je stanje 31.12.2010. godine iznosilo 1.005.881,00 SDR.

U 2011. godini otplaćene su dvije rate u ukupnom iznosu od 27.185,99 SDR, tako da je stanje ovog kredita na kraju 2011. godine iznosilo 978.695,01 SDR

BH-Gas je pripadajući dio svih ino kredita proveo u svojim poslovnim knjigama i evidentirao promjene u zavisnosti od kursa USD na kraju svake poslovne godine. Obzirom da je na dan 31.12.2010. godine srednji kurs USD iznosio 1,472764 KM i SDR/USD 1,533190, a 31.12.2011. godine kurs USD iznosi 1,511577, odnosno kurs SDR/USD 1,53040, ino krediti su vrijednovani u ukupnom iznosu od 21.792.933 KM, a na dan 31.12.2011. stanje ovih kredita iznosi 22.363.847 KM, što znači da je nastalo veće zaduženje za 570.914 KM prouzrokovano negativnim kursnim razlikama.

Od momenta preuzimanja gasovoda i pripadajućih ino kredita, BH-Gas kalkuliše na teret tekućeg prihoda i pripadajuće dospelje kamate po tim kreditima (stanje 31.12.2010. godine 6.449.077,33 USD), koje kao i glavnica imaju status mirovanja na dugoročnim razgraničenjima. Pošto su i kamate zadužene u USD-u, to se i po tom osnovu, na isti način kao i glavnica, krajem 2011. godine pojavljuju negativne kursne razlike u iznosu od 250.308 KM.

U narednoj tabeli dat je pregled obračunatih kursnih razlika po svim osnovama i iznosima, kako su se pojavljivale u 2011. godini i po kojima se evidentiraju u poslovnim knjigama.

OBRAČUNATE KURSNE RAZLIKE U 2011. GODINI

Red. broj	Osnov nastanka kursnih razlika	Pozitivne kursne razlike	Negativne kursne razlike	Saldo kursnih razlika
I	EFEKTIVNE KURSNE RAZLIKE			
1.	Gazprom - ulazne fakture	2.075.057,55	2.416.044,43	-340.986,88
2.	FGSZ - ulazne fakture	132.056,89	182.394,51	-50.337,62
3.	Srbijagas - ulazne fakture	96.894,63	133.952,15	-37.057,52
4.	Birač - Arcelor Mittal - izlazne fakture	147.331,53	-	147.331,53
6.	Devizni računi kod banaka	1.729.415,26	1.132.390,20	597.025,06
7.	Ostale kursne razlike	26,41	78,82	-52,41
	Ukupne efektivne kursne razlike	4.180.782,27	3.864.860,11	315.922,16
II	OBRAČUNSKNE KURSNE RAZLIKE			
9.	Ino krediti - glavnica	-	570.914,16	-570.914,16
10.	Ino krediti - kamate	-	250.307,56	-250.307,56
	Ukupne obračunske kursne razlike		821.221,72	-821.221,72
	U K U P N O	4.180.782,27	4.686.081,83	-505.299,56

Iz gornjeg pregleda je vidljivo da su u toku 2011. godine u okviru „efektivnih“ kursnih razlika postojale i pozitivne i negativne kursne razlike po osnovu ulaznih i izlaznih deviznih faktura i deviznih sredstava vođenih na računima kod poslovnih banaka. Konačni saldo efektivnih kursnih razlika na kraju 2011. godine je negativan za 315.922,16 KM.

Isto tako, tzv. „obračunske“ kursne razlike u 2011. godini imaju karakter negativnih, jer su nastale kao posljedica višeg kursa dolara na kraju 2011. godine u odnosu na kurs s kraja 2010. godine. Ove negativne kursne razlike iznose ukupno 821.221,72 KM.

Obzirom da knjigovodstveni standardi ne razlikuju „efektivne“ i „obračunske“ kursne razlike, to će prema konačnom obračunu poslovanja za 2011. godinu biti knjiženo u korist prihoda 4.180.782,27 KM ukupnih pozitivnih kursnih razlika, i na teret rashoda ukupno 4.686.081,83 KM negativnih kursnih razlika.

4. PRIHODI OD NAPLAĆENIH „OTPISANIH“ POTRAŽIVANJA

Fabrika glinice Birač iz Zvornika tokom 2000. i 2001. godine ostala je u obavezi za utrošeni prirodni gas u iznosu od 8.225.585,63 USD. Kako ovaj dug nije naplaćen tokom 2001. godine, po njemu je izvršena ispravka vrijednosti ukupnog prihoda u iznosu od 8.225.585,63 USD, što je po tadašnjem kursu iznosilo 18.233.985 KM.

Privatizacijom fabrike, sa novim vlasnikom i Vladom RS zaključen je Ugovor o reprogramiranju ovih dugova, tako da Vlada RS uplati iznos od 750.000 USD, a da se ostatak duga plati u roku od 4 godine, od čega bi 2 godine bio grace period.

Vlada RS je obavezu od 750.000 USD uplatila u šestom mjesecu 2003. godine, a prva od 24 izdate mjenice na iznose od po 312.983,03 USD dospjela je za naplatu 30.06.2005. godine, a plaćena je početkom jula 2005. godine.

U 2005. godini, prema rokovima dospjeća, trebalo je naplatiti 7 emitovanih mjenica u ukupnom iznosu od 2.190.881,21 USD. Međutim, naplaćena je samo prva mjenica od 312.983,03 USD, a preostale, do tada podnešene za naplatu nisu naplaćene, jer na transakcijskom računu dužnika nije bilo sredstava. Tako su kod nadležnog suda podnešene na protest dvije do tada dospjele mjenice.

U međuvremenu postignut je dogovor da se napravi novi reprogram preostalog duga, tako što bi Birač uz redovne fakture platio 5 rata starog duga, po 120.000 USD, zatim

jednokratnu ratu od 1.100.000 USD do 11.09.2006. godine, te preostali dug od 5.462.602,60 USD da plati u 24 jednake rate počevši od 2007. i u 2008. godini.

Na ovaj način, u 2005. godini je naplaćeno na ime ovih potraživanja ukupno 1.303.120,03 KM, a što se odnosilo na jednu mjenicu od 312.983,03 USD i četiri rate od po 120.000 USD. U toku 2006. godine, konkretno 11. januara, naplaćena je jedna rata po prethodnom sporazumu u visini od 120.000 USD i trebalo je naplatiti u septembru prema sporazumu još jednokratni iznos od 1,1 milion USD. Preostali dug od 5,46 miliona USD trebalo je platiti u 24 rate od po 227,6 hiljada USD, počevši od januara 2007. godine.

Zbog određenih problema finansijske prirode kod dužnika, u avgustu 2006. godine sačinjen je novi aneks sporazuma o odgodi plaćanja po kome ukupan dug od 6,563 miliona USD treba platiti tako da se u avgustu uplati jednokratno 1,3 miliona USD, a da se ostatak od 5,263 miliona USD isplati u 42 jednake rate od po 125,3 hiljade USD, počevši od januara 2007. godine. Odgođene rate po sporazumu moraju biti pokrivenne avaliranim sopstvenim mjenicama dužnika, što do kraja 2006. godine nije učinjeno.

Prema knjigovodstvenim podacima u 2006. godini je oprihodovano od ovih „otpisanih“ potraživanja ukupno 1,42 miliona USD ili 2.180.474,10 KM, tako da je saldo ovih obaveza na kraju 2006. godine iznosio 5.262.602,60 USD.

U prvom polugodištu 2007. godine naplaćeno je 1.000.600,12 USD, tako da je za naredni period ostalo za naplatu još 4.262.002,40 USD, o čemu je 27.12.2007. godine sačinjen novi ugovor o odlaganju plaćanja duga, tako što će se uz svaku tekuću fakturu o utrošenom gasu obračunati i kroz naplatu dodati po 6,00 USD za 1000 Sm³, počevši sa naplatom od januara 2008. godine. U periodu odgode ovog duga fabrika Birač bi bila u obavezi kupovati gas preko naše kompanije.

Prema knjigovodstvenim evidencijama, do 31.12.2007. godine od Birača je naplaćeno ukupno 1.470.255,39 KM na ime starog duga i 164.481,19 KM „otpisanog“ duga od IGM-a, tako da je oprihodovano ukupno 1.634.736,58 KM.

Tokom 2008. godine, pozivajući se na posljednji sporazum o visini i načinu izmirenja ovih obaveza kroz redovne fakture, fakturisano je 12 rata od ukupno 560.320,16 USD. Do kraja 2008. godine, naplaćeno je 10 fakturisanih rata od ukupno 468.719,28 USD odnosno 616.275,01 KM. Sa posljednjom naplaćenom ratom saldo neplaćenog „starog duga“ iznosi 3.793.282,20 USD. U toku 2009. godine Birač je uspio uplatiti samo 491.600,88 USD ili ukupno 678.651,84 KM. Sa 31.12.2009. godine ostao je saldo neizmirenog duga od 3.301.682,32 USD.

U 2010. godini naplaćeno je od Birača još 750.000,00 USD starog „otpisanog“ duga ili 1.102.382,90 KM, koje je oprihodovano u toj godini. Tako je kod ovog kupca još nenaplaćeno starog duga 2.551.682,32 USD.

Tokom 2011. godine naplaćeno je 500.000,00 USD starog duga, odnosno 707.091,99 KM. Na kraju 2011. godine ostalo je saldo starog duga u visini od 2.051.682,32 USD.

U skladu sa knjigovodstvenim standardima, odredbama propisa o porezu na dohodak, te Pravilnika o Računovodstvu i računovodstvenim politikama kompanije, neuplaćeni dug stariji od godinu dana mora biti preko ispravke vrijednosti potraživanja isknjižen iz prihoda. Tvornica građevinskog materijala IGM iz Visokog od marta 2008. godine osporavala je dio fakture za isporučeni gas, a osporeni dio predstavlja razliku u novoj prodajnoj cijeni usvojenoj za sve male i srednje industrijske potrošače. U toku 2011. godine ovaj potrošač je uplatio 44.584,66 KM i time u potpunosti izmirio predhodno osporeni iznos dugovanja za utrošeni prirodni gas.

Sumirajući sve iznose naplaćene u 2011. godini na ime otpisanih potraživanja od Fabrike glinice Birač iz Zvornika, i Tvornice građevinskog materijala IGM iz Visokog, oprihodovano je ukupno 751.676,65 KM.

5. OSTALI PRIHODI

U 2011. godini po nekoliko osnova pojavili su se tzv. ostali prihodi, u ukupnom iznosu od 52.151,49 KM.

Iznos od 42.878 KM ostalih prihoda odnosi se na amortizovani dio doniranih cijevi za gasovod prema Kreševu.

Iznos od 7.127,41 KM odnosi se na prihode po osnovu otkupa tenderske dokumentacije.

1.945,50 KM se odnosi na prihode od rashodovanih osnovnih sredstava; starih računara i rashodovanog kontejnera.

U toku godine je oprihodovano i 200,50 KM na ime penala obračunatih za kašnjenje u isporukama naručene robe i usluga.

UKUPAN PRIHOD U 2011. GODINI

Red. br.	Vrsta prihoda	2011.		2010.	INDEKS	
		Ostvareno	Planirano	Ostvareno	3/4	3/5
1	2	3	4	5	6	7
1.	Vrijednost prodaje	200.988.254	173.113.185	148.944.807	116,10	134,94
2.	Prihod od kamata	75.305	-	58.154	-	129,49
3.	Poz. kursne razlike ino dobavljači	2.304.009	-	680.115	-	338,77
4.	Pozitivne kursne razlike devizni kupci	147.332	-	558.618	-	26,37
5.	Pozitivne kursne razlike deviznih računa	1.729.415	-	1.000.900	-	172,79
6.	Obračunate kursne razlike po dr osnovama	26	-	792	-	3,28
7.	Naplata otpisanih potraživanja	751.677	-	1.976.202	-	38,04
8.	Ostali prihodi	52.151	-	1.569.439	-	3,32
	UKUPNO	206.048.169	173.113.185	154.789.027	119,03	133,12

II OSTVARENI RASHODI POSLOVANJA U 2011. GODINI

1. RASHODI IZ NABAVKE PRIRODNOG GASA

1.1. Količina i vrijednost uvoza prirodnog gasa

U periodu januar-decembar 2011. godine u BiH je uvezeno 279.208,592 Nm³ prirodnog gasa, za što je ruskom isporučiocu Gazpromu plaćeno 119.872.148 USD, odnosno 169.477.618 KM. Nabavljena količina prirodnog gasa u 2011. godini veća je od planirane nabavke za 7,96%, a u odnosu na isti period prošle godine veća je za 13,55%.

Uvoz i transport prirodnog gasa obračunava se u Normalnim metrima kubnim (Nm³), što predstavlja zapreminu prirodnog gasa na temperaturi od 20 °C (T=293,15 K) i pritisku od 1,013 bar. Donja kalorična vrijednost 1 Nm³ iznosi H_d = 33.494,4 kJ.

Prodaja prirodnog gasa obračunava se u Standardnim metrima kubnim (Sm³), što predstavlja zapreminu prirodnog gasa na temperaturi od 15 °C (T=288,15 K) i pritisku od 1,013 bar, sa donjom kaloričnom vrijednošću od 34.075,6 kJ za 1 Sm³.

Prosječna nabavna cijena prirodnog gasa u 2011. godini je iznosila 429,33 USD/1000 Nm³, što je više za 26,77% u odnosu na prosječnu nabavnu cijenu iz prošle godine koja je iznosila 338,68 USD. Prosječna planska cijena za 2011. godinu iznosila je 370,43 USD/1000 Nm³, što znači da je ostvarena prosječna nabavna cijena viša od iste planirane za 15,90%.

Što se tiče stvarnog kretanja cijena ruskog gasa, one su u prvom kvartalu ove godine povećane u odnosu na četvrti kvartal prethodne godine za 9,74 USD/1000 Nm³ ili za 2,71%. U drugom kvartalu ruska nabavna cijena raste za novih 34,56 USD/1000 Nm³, tj. dostiže iznos od 403,77,00 USD. U trećem kvartalu nabavna cijene dostiže nivo od 464,89 USD, odnosno povećana je za još 61,12 USD u odnosu na prethodni kvartal. Tako je ruska nabavna cijena u prva tri kvartala ove godine porasla za 105,42 USD ili za 29,33%. U četvrtom kvartalu bilježi daljnji rast nabavne cijene za 45,25 USD, tako da je ruska nabavna cijena u ovoj godini porasla u odnosu na cijenu iz posljednjeg kvartala 2010. godine za 146,11 USD ili za 40,65%. Nažalost, svi podaci ukazuju da će se nastaviti ovaj trend i u narednoj godini i to, prema trenutnim pokazateljima i kretanju cijena nafte na svjetskoj berzi, i više nego je to planirano u poslovno-finansijskom planu za 2012. godinu.

U narednom pregledu prikazano je kretanje ruske nabavne cijene prirodnog gasa od 1998. do 2011. godine, iz kojeg se može vidjeti kretanje ruskih nabavnih cijena za period od osnivanja kompanije BH-Gas u poslijeratnom periodu.

Tokom svih 14 godina registrovana su, sa malim izuzecima, stalna povećanja nabavne cijene gasa, koja je u odnosu na cijenu iz 1998. godine porasla za nekoliko puta. Ova statistika kretanja ruske nabavne cijene gasa pokazuje realnost u svjetskoj energetici i upozorava da je prošlo vrijeme relativno niskih cijena energenata i da se svijet suočava sa sve prisutnijim problemom raspoloživih svjetskih energetskih izvora, koji nisu dovoljni sve većoj svjetskoj potražnji za energentima.

CIJENE U USD/1000 Nm³

Godine	I kvartal	II kvartal	III kvartal	IV kvartal
1998.	78,00	72,70	66,77	56,08
1999.	60,00	56,22	58,92	72,24
2000.	79,50	97,39	105,26	108,35
2001.	115,00	114,08	106,12	98,64
2002.	90,91	87,40	88,45	99,68
2003.	107,80	120,84	119,87	123,75
2004.	116,53	119,66	123,97	133,56
2005.	145,00	155,30	174,29	204,16
2006.	224,90	241,57	252,01	262,74
2007.	252,74	236,21	240,56	270,43
2008.	323,93	364,82	426,16	473,28
2009.	419,20	319,00	233,74	262,45
2010.	314,22	343,76	358,21	359,47
2011.	369,21	403,77	464,89	505,58

PREGLED NABAVKE PRIRODNOG GASA U PERIODU JANUAR - DECEMBAR 2011. GODINE

Tabela 7

Mj.	NABAVLJENA KOLIČINA 000 Nm ³			CIJENA USD ostvarene		VRIJEDNOST 000 USD		KURS KM/USD		VRIJEDNOST hilj. KM	
	2011.		2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.
	Ost.	Plan.	Ost.								
I	37.344,8	35.705,4	37.458,9	369,21	314,22	13.788,1	11.770,3	1,42657	1,40042	19.669,7	16.483,4
II	33.077,1	33.357,1	34.184,7	369,21	314,22	12.212,4	10.741,5	1,42118	1,44129	17.356,0	15.481,6
III	33.972,5	28.698,7	26.753,8	369,21	314,22	12.543,0	8.406,6	1,38810	1,45070	17.410,9	12.195,4
I K	104.394,4	97.761,2	98.397,4	369,21	314,22	38.543,5	30.918,4	1,41234	1,42836	54.436,6	44.160,4
IV	22.777,2	19.095,2	18.893,1	403,77	343,76	9.196,8	6.494,7	1,31617	1,47543	12.104,5	9.582,4
V	16.405,5	12.499,8	13.006,9	403,77	343,76	6.624,0	4.471,3	1,37040	1,57932	9.077,6	7.061,5
VI	14.310,7	11.263,8	7.830,4	403,77	343,76	5.778,2	2.691,8	1,35586	1,60340	7.834,5	4.316,0
II K	53.493,4	42.858,8	39.730,4	403,77	343,76	21.599,0	13.657,8	1,34342	1,53161	29.016,6	20.959,9
I P.	157.887,8	140.620,0	138.127,8	380,92	322,72	60.142,6	44.576,2	1,38769	1,45940	83.453,2	65.120,3
VII	12.554,1	11.238,7	9.513,1	460,33	358,21	5.779,0	3.407,7	1,37155	1,50125	7.926,2	5.115,8
VIII	14.120,9	10.383,9	8.549,3	467,23	358,21	6.597,7	3.062,5	1,35803	1,54002	8.959,9	4.716,3
IX	12.834,2	12.744,2	9.932,2	466,77	358,21	5.990,6	3.557,8	1,43653	1,43695	8.605,7	5.112,4
III K	39.509,2	34.366,8	27.994,6	464,89	358,21	18.367,4	10.028,0	1,38787	1,49033	25.491,8	14.944,5
X	20.102,4	19.897,8	21.745,3	505,58	359,47	10.163,4	7.816,8	1,38124	1,41144	14.038,0	11.032,9
XI	29.227,4	29.174,4	22.228,6	505,58	359,47	14.776,8	7.990,5	1,46658	1,48777	21.671,3	11.888,2
XII	32.481,8	34.575,0	35.794,8	505,58	359,47	16.422,1	12.867,1	1,51158	1,47276	24.823,3	18.950,3
IV K	81.811,6	83.647,2	79.768,7	505,58	359,47	41.362,3	28.674,4	1,46343	1,46028	60.532,7	41.871,4
II P.	121.320,8	118.014,0	107.763,3	492,33	359,14	59.729,7	38.702,4	1,44006	1,46806	86.024,5	56.815,9
Σ	279.208,6	258.634,0	245.891,1	429,33	338,68	119.872,3	83.278,6	1,41348	1,46341	169.477,6	121.936,2

1.2. Troškovi transporta prirodnog gasa do Zvornika

Ovi troškovi obuhvataju izdatke za transport kroz Mađarsku i Srbiju transportnim sistemima u vlasništvu FGSZ-a iz Mađarske i Srbijagasa iz Srbije.

1.2.1. Transport gasa kroz Mađarsku

Troškovi transporta kroz Mađarsku fakturirani su na osnovu Dugoročnog ugovora o transportu gasa i izmjene br. 16 ovog ugovora, a kojom su približe regulisani parametri obavljanja usluge transporta i obračuna za 2011. godinu. Ovom Izmjenom regulisano je da je zakupljeni transportni kapacitet u ovoj godini na nivou od 350 miliona Nm³ prirodnog gasa, uz količinski popust u obračunu TOP-a za period april-oktobar 2011. godine, i to: za april diskontovana nominalna količina do 20,0 miliona Nm³, za maj do 16,0 miliona Nm³, za juni i juli do 12,0 miliona Nm³, za avgust do 11,0 miliona, septembar do 12,0 miliona i oktobar do 23,0 miliona Nm³.

TRANSPORT PRIRODNOG GASA KROZ MAĐARSKU 2011. GODINE

Tabela 8

Mjes.	Količina tran. gasa Nm ³	Osn. tr.tax. SDR	Kurs USD/SDR	Osn. tr.tax. USD	Cijena mađ. gasa	Fakture FGSZ-a USD	Fakture FGSZ-a KM	Pros. cijena tran. USD/1000 Nm ³	
								2011.	2010.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Jan.	37.344,849	12,75	1,5470	19,72	395,49	1.291.075	1.841.811	34,57	30,21
Feb.	33.077,124	12,75	1,5562	19,84	395,49	896.607	1.274.242	27,11	31,21
Mar.	33.972,455	12,75	1,5739	20,07	395,49	1.089.407	1.512.204	32,07	35,96
I K	104.394,428	12,75	1,5587	19,87	395,49	3.277.089	4.628.257	31,39	31,51
Apr.	22.777,218	12,75	1,5980	20,37	433,42	752.012	989.776	33,02	44,96
Maj	16.405,474	12,75	1,5947	20,33	433,42	541.476	742.037	33,01	31,76
Juni	14.310,665	12,75	1,5951	20,34	433,42	472.702	640.918	33,03	0,00
II K	53.493,357	12,75	1,5962	20,35	433,42	1.766.190	2.372.731	33,02	26,15
I Pol.	157.887,785	12,75	1,5714	20,04	408,34	5.043.279	7.000.988	31,94	29,97
Juli	12.554,094	12,75	1,5903	20,28	494,45	436.359	598.488	34,76	33,60
Avg.	14.120,894	12,75	1,6033	20,44	494,45	492.861	669.319	34,90	32,63
Sep.	12.834,217	12,75	1,5781	20,12	494,45	444.005	637.825	34,60	31,64
III K	39.509,205	12,75	1,5910	20,29	494,45	1.373.225	1.905.632	34,76	32,61
Okt.	20.102,386	12,75	1,5756	20,09	540,95	730.568	1.009.087	36,34	31,65
Nov.	29.227,411	12,75	1,5660	19,97	540,95	1.043.928	1.531.003	35,72	33,38
Dec.	32.481,805	12,75	1,5367	19,59	540,95	1.147.630	1.734.731	35,33	33,46
IV K	81.811,602	12,75	1,5567	19,85	540,95	2.922.126	4.274.821	35,72	32,94
II Pol.	121.320,807	12,75	1,5679	19,99	525,81	4.295.351	6.180.453	35,40	32,86
Ukupno	279.208,592	12,75	1,5699	20,02	459,38	9.338.632	13.181.441	33,45	31,24

Za period januar-decembar 2011. godine fakturisan je transport gasa kroz Mađarsku u vrijednosti od 9.338.632 USD odnosno 13.181.441 KM.

Ukupni transportni troškovi (uzeti svi izdaci) kroz Mađarsku za 1000 Nm³ ostvareni su u visini od 33,45 USD, što je u odnosu na planirane od 32,30 USD više za 3,56%, a u odnosu na ostvarene iz prošle godine više za 7,07%.

Konačna cijena i ukupni troškovi transporta zavisi od niza elemenata od kojih se sastoji.

Prilikom izrade plana za 2011. godinu pretpostavljalo se da će zakupljeni godišnji kapacitet biti na nivou od 350,0 miliona m³ gasa, pri čemu bi mjesečni zakup, a prema odredbama osnovnog dugoročnog ugovora, bio prilično visok, tj. naročito bi bio u ljetnim mjesecima dosta viši od stvarno potrebnog nivoa što bi direktno, preko ugovorne klauzule „puno za prazno“, uticalo na konačnu cijenu transporta. Istina, naknadno ugovorenom izmjenom osnovnog ugovora o transportu odobren je tzv. diskont transportovanih količina za 7 mjeseci, od aprila do oktobra, u ukupnoj količini od oko 92 miliona Nm³, sa mjesečnim količinama koje su približno usklađene sa stvarnom potrošnjom. Osnovna transportna taksa iskazana preko SDR-a planirana je u visini od 13,15 SDR-a, a ostvarena je u visini od 12,75 SDR-a, što je niže od planirane za 4,41%. I prosječna cijena gasa koji se koristi za pokretanje kompresora ostvarena u 2011. godini je viša je od planirane za 16,39% ili za 64,7 USD/1000 Nm³. Bitan faktor koji je uticao na konačno ostvarenu prosječnu cijenu transporta kroz Mađarsku je ostvareni prosječni kurs SDR-a u odnosu na USD. Prosječan ostvareni kurs SDR-a je veći za 1,53% od planiranog. Sve ovo rezultiralo je tome da je ostvarena prosječna cijena transporta kroz Mađarsku viša od planirane za 3,56%, te od iste ostvarene u prošloj godini za 7,07%.

Kada se transportni troškovi kroz Mađarsku posmatraju u konvertibilnim markama, vidljivo je da je zbog povećanog kursa USD-a u odnosu na prosječni planirani za 2011. godinu, ali i zbog drugih faktora, ostvarena cijena transporta u KM viša za 0,75% u odnosu na planiranu. (47,21/46,86 KM).

U poređenju sa ostvarenom prosječnom cijenom transporta kroz Mađarsku za prethodnu godinu, koja je iznosila 45,47 USD/1000 Nm³, ostvarena cijena u ovoj godini je veća za 3,83%.

U odnosu na prošlu, u 2011. godini osnovna transportna taksa izražena preko SDR-a je ostvarena u visini od 12,75 SDR, što je povećanje za 0,15 SDR-a ili za 1,19%.

Prosječni kurs SDR-a u ovoj godini veći je od istog u prošloj godini za 2,80% (1,5699 : 1,5271), što je nešto više od rasta prosječnog kursa USD-a u ovoj u odnosu na prošlu godinu.

Prosječna cijena prirodnog gasa u Mađarskoj, po kojoj je vršen obračun gasa za pogon kompresora i za namirenje transportnih gubitaka u 2011. godini, viša je od iste u prošloj godini za 101,98 USD ili za 28,53%.

1.2.2. Transport prirodnog gasa kroz Srbiju 2011. godine

Tabela 9

Mjeseci	Količina	Osnovna	Kurs	Osnovna	Cijena	Fakture	Fakture	Prosječna cijena	
	tran. gasa	tran. taksa		tran.taksa	gasa	Srbijagasa	Srbijagasa	trans. USD/1000	
	Nm ³	SDR	USD/SDR	USD	u Srbiji	USD	KM	2011.	2010.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Jan.	37.344,849	9,71	1,5470	15,02	360,00	885.472	1.263.190	23,71	23,94
Feb.	33.077,124	9,71	1,5562	15,11	360,00	787.534	1.119.229	23,81	23,49
Mar.	33.972,455	9,71	1,5739	15,28	360,00	814.018	1.129.937	23,96	23,60
I K.	104.394,428	9,71	1,5587	15,13	360,00	2.487.024	3.512.356	23,82	23,69
Apr.	22.777,218	9,71	1,5980	15,52	360,00	551.886	726.376	24,23	23,52
Maj	16.405,474	9,71	1,5947	15,48	360,00	397.337	544.509	24,22	23,08
Juni	14.310,665	9,71	1,5951	15,49	360,00	346.955	470.423	24,24	23,11
II K.	53.493,357	9,71	1,5962	15,50	360,00	1.296.178	1.741.308	24,23	23,29
I POL.	157.887,785	9,71	1,5714	15,26	360,00	3.783.202	5.253.664	23,96	23,58
Juli	12.554,094	9,71	1,5903	15,44	360,00	303.993	416.942	24,21	23,42
Avg.	14.120,894	9,71	1,6033	15,57	360,00	343.561	466.565	24,33	23,51
Sep.	12.834,217	9,71	1,5781	15,32	360,00	309.782	445.010	24,14	23,56
III K.	39.509,205	9,71	1,5910	15,45	360,00	957.336	1.328.517	24,23	23,50
Okt.	20.102,386	9,71	1,5756	15,30	360,00	482.932	667.043	24,02	24,06
Nov.	29.227,411	9,71	1,5660	15,21	360,00	699.415	1.025.747	23,93	23,83
Dec.	32.481,805	9,71	1,5367	14,92	360,00	767.163	1.159.626	23,62	23,62
IV K.	81.811,602	9,71	1,5567	15,12	360,00	1.949.510	2.852.416	23,83	23,80
II POL.	121.320,807	9,71	1,5679	15,22	360,00	2.906.846	4.180.933	23,96	23,72
UKUPNO	279.208,592	9,71	1,5699	15,24	360,00	6.690.047	9.434.597	23,96	23,64

Transportni troškovi kroz Srbiju fakturirani su za 2011. godinu u ukupnom iznosu od 6.690.047 USD odnosno 9.434.597 KM, što preračunato na 1000 Nm³ iznosi 23,96 USD odnosno 33,79 KM/1000 Nm³.

U odnosu na planirane troškove transporta kroz Srbiju za 2011. godinu (23,83 USD odnosno, 34,58 KM/1000 Nm³), ostvareni su viši za 0,55% iskazani u USD, odnosno niži za 2,28% iskazani u KM. Smanjenje cijene transporta gasa kroz Srbiju iskazano u KM nastalo

je kao rezultat ostvarenog nižeg prosječnog kursa USD-a u odnosu na prosječni planirani kurs Dolara

U poređenju sa cijenom transporta ostvarenoj u istom periodu prošle godine, kada je ista iznosila 23,64 USD/1000 Nm³ odnosno 34,57 KM/1000 Nm³, cijena u ovoj godini (23,96 USD) je viša za 1,35% u iskazivanju kroz USD, odnosno niža je za 2,26% u iskazivanju kroz KM.

PREGLED CIJENA TRANSPORTA PRIRODNOG GASA OD 1998. DO 2011. GODINE

Godine	Količine gasa Nm ³	FGSZ		SRBIJAGAS		UKUPNO	
		USD	KM	USD	KM	USD	KM
1998.	201.170.000	18,74	32,80	16,85	29,49	35,59	62,29
1999.	192.634.573	18,86	34,65	19,60	36,01	38,46	70,65
2000.	253.933.397	14,85	31,35	14,94	31,54	29,79	62,89
2001.	166.808.461	18,88	41,28	10,57	23,11	29,45	64,39
2002.	158.235.816	15,42	33,41	10,60	22,97	26,02	56,39
2003.	206.836.454	19,65	33,57	14,33	24,48	33,98	58,06
2004.	321.369.227	19,38	30,21	15,85	24,71	35,23	54,91
2005.	383.364.685	22,67	35,94	17,42	27,61	40,09	63,55
2006.	365.628.688	27,60	43,07	19,17	29,91	46,77	72,98
2007.	316.355.361	27,06	38,22	20,24	28,59	47,30	66,81
2008.	310.651.954	30,21	40,46	23,30	31,00	53,51	71,47
2009.	233.844.850	31,05	44,24	23,72	33,60	54,77	77,84
2010.	245.891.139	31,24	45,47	23,64	34,57	54,88	80,04
2011.	279.208.592	33,45	47,21	23,96	33,79	57,41	81,00

1.3. Ostali troškovi iz strukture nabavne cijene prirodnog gasa u 2011. godini

U strukturi troškova nabavne cijene prirodnog gasa nalaze se još:

1.3.1 Carinsko evidentiranje

Prema važećoj carinskoj legislativi, na uvoz gasa plaćala se posebna carinska pristojba u visini od 1% od nabavne cijene prirodnog gasa na granici, kao naknada za evidentiranje. U osnovicu za obračun ove carinske pristojbe ulazi fakturna vrijednost gasa po fakturi Gazproma, te fakture transportnih troškova kroz Mađarsku i Srbiju. Primjena ovog zakona o plaćanju carinske pristojbe od 1% važila je do zaključno sa avgustom ove godine poslije čega je ukinuta. Tokom 2011. godine, do kraja avgusta, na ime ovih carinskih pristojbi obračunato je i plaćeno ukupno 1.147.491 KM, što čini 4,11 KM/1000 Nm³. U poređenju sa istim periodom prošle godine, istina, koji su obuhvatali cijelu godinu, izdaci za carinsko evidentiranje u ovoj godini su niži za 20,28%, što je rezultat 4 mjeseca u 2011. godini bez ove pristojbe. Ovi izdaci u ovoj godini učestvuju sa 4,11 KM/1000 Nm³, što je niže za 29,74% u odnosu na prošlogodišnje učešće koje je iznosilo 5,85 KM/1000 Nm³.

Pored ovog prihoda koji se uplaćuje državi na bazi uvoza gasa, treba dodati još preko 34 miliona KM, koje je u ovoj godini uplaćeno od krajnjih potrošača gasa na ime poreza na dodanu vrijednost (PDV).

1.3.2 Troškovi špeditera

Špediter organizuje poslove uvoza i carinjenja prirodnog gasa svaki mjesec, te na ime svoje naknade zaračunava 0,029 % od vrijednosti nabavke gasa uvećane za porez.

Poslove špeditera obavlja špediterska firma DTS iz Sarajeva, koja je izabrana putem javnog natječaja.

U 2011. godini na ime naknade za usluge špeditera obračunato je ukupno 49.460 KM, što iznosi 0,177 KM/1000 Nm³.

1.3.3. Transport gasa kroz RS

Podjelom gasovoda Zvornik-Sarajevo, RS je pripao gasovod od granice sa Srbijom, na Drini kod Šepka (Opština Zvornik), do MRS-a u Karakaju kod Zvornika (oko 19 kilometara), te krak gasovoda od Karakaja do Kladnja. RS je pripala i MRS u Karakaju i Zvorniku.

Dio gasovoda od granice sa Srbijom, na Drini, do Karakaja i MRS u Karakaju i Zvorniku, prema Odluci Vlade RS, pripali su firmi Gaspromet sa sjedištem na Palama, a dio gasovoda od Karakaja do Kladnja pripao je, istom odlukom, firmi Sarajevo-gas iz Lukavice.

Naknadu za korištenje gasovoda od granice sa Srbijom do Karakaja regulisali su međusobno Srbijagas iz Novog Sada i Gaspromet s Pala.

Za usluge kontrole mjerenja isporučenog gasa prema Tvornici Birač i za usluge regulacije pritiska, BH-Gas plaća mjesečni paušalni iznos od 5.000,00 KM, uvećan za 17% PDV-a firmi Gaspromet Pale, u čijem je vlasništvu MRS u Karakaju.

Sa firmom Sarajevo-gas iz Lukavice potpisan je ugovor o plaćanju naknade za transport gasa gasovodom od Zvornika do Kladnja, u visini od 3,7817 KM/1000 Sm³ uvećano za 17% PDV-a. Prema mjesečnim obračunima za ove usluge korištenja gasovoda i druge opreme uz gasovod u RS, u 2011. godini obračunato je ukupno 857.978 KM, što iznosi 3,07 KM/1000 Nm³.

1.3.4. Provizije banaka po garancijama i za platni promet sa inostranstvom

Tokom 2011. godine, plaćanje isporuka prirodnog gasa i transporta gasa kroz Srbiju obezbjeđivano je bankarskim platežnim garancijama. Ugovori o izdavanju platežnih garancija zaključeni su u 2011. godini sa Intesa San Paolo bankom i Balkan Investment bankom. Prema zaduženjima u toku 2011. godine, na ime naknade za izdavanje platežnih garancija ovim bankama je isplaćeno 295.878 KM. Zbog povećanja tarife za ove usluge, u ovoj godini ukupni izdaci za ove naknade povećani su za 15,84%. U prošloj godini naknade za izdate platežne garancije učestvovala su sa 1,04 KM/1000 Nm³ ili ukupno 255.426 KM za tu godinu. U 2011. godini, zbog povećanja ovih naknada, izračunato je da one učestvuju sa 1,06 KM u 1000 Nm³, što je povećanje za 1,92%.

Bankama preko kojih je vršen platni promet prema inostranstvu isplaćeno je ukupno 25.472 KM na ime naknada, što je također značajno povećanje u odnosu na prošlu godinu. Dakle, na ime bankarskih provizija u 2011. godini isplaćeno je ukupno 321.350 KM, što čini 1,15 KM/1000 Nm³.

1.3.5. Provizija uvoznika prirodnog gasa

Energoinvest je nosilac komercijalog ugovora o uvozu prirodnog gasa za BiH. Potpisan je poseban Sporazum između naše dvije kompanije, u kome sve poslove oko uvoza,

carinjenja i plaćanja prirodnog gasa preuzima BH-Gas, a Energoinvest zajedno sa ovlaštenim predstavnicima BH-Gasa učestvuje u pregovorima sa ino-isporučiocem i ino-transporterima. Ukupna uvoznicka provizija koja je obračunata u 2011. godini iznosi 1.658.482 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 415.948 KM ili za 33,48%, a što je rezultat nešto povećanog uvoza gasa, kao i značajno povećanih nabavnih cijena. U 2011. godini uvoznicka provizija je učestvovala sa 5,94 KM/1000 Nm³.

Nabavna cijena gasa u Bosni i Hercegovini

Nabavna cijena prirodnog gasa podrazumjeva sve izdatke vezane za nabavku gasa, koji prema propisima učestvuju u formiranju nabavne cijene. Na ovu strukturu nabavne cijene treba dodati još troškove amortizacije, troškove održavanja i troškove administracije, kako bi se dobila puna cijena koštanja prirodnog gasa na osnovu koje se određuje i prosječna prodajna cijena. Po pravilu, cijena koštanja ne smije biti veća od prodajne cijene, jer u suprotnom iskazao bi se gubitak u poslovanju nastao iz prodaje prirodnog gasa. Prodajna cijena u svojoj strukturi trebala bi da sadrži i izvjestan procenat dobiti, kojim se djelimično finansira planirani razvoj, što u našim uslovima, već drugu godinu, nije slučaj.

Na osnovu podataka o uvozu i transportu prirodnog gasa do BiH, te o visini ostalih troškova iz strukture nabavne cijene, proizilazi da je u 2011. godini gas na destinaciji u Sarajevu koštao 496,96 USD/1000 Nm³, odnosno 702,44 KM/1000 Nm³.

U poređenju sa planskom nabavnom cijenom gasa u Sarajevu za isti period, koja je iznosila 442,67 USD/1000 Nm³ odnosno 664,01 KM/1000 Nm³, ostvarena je viša nabavna cijena za 12,26% kroz dolarsku cijenu, ali zbog ostvarenog nižeg kursa USD od planiranog, nabavna cijena je viša za „samo“ 6,54% u iskazivanju kroz KM.

U odnosu na isti period prošle godine, kada je nabavna cijena gasa u Sarajevu iznosila 404,20 USD/1000 Nm³, registrovano je povećanje za 22,95%, a što je uglavnom najvećim dijelom rezultat povećanih nabavnih cijena gasa od ruskog isporučioca.

U poređenju ostvarene nabavne cijene gasa na destinaciji u Sarajevu u 2011. godini, iskazane kroz KM (702,44 KM/1000 Nm³), sa istom ostvarenom nabavnom cijenom iz prethodne godine (591,52 KM/1000 Nm³), proizilazi da je u ovoj godini nabavna cijena gasa ostvarena viša za 18,75%.

U narednoj tabeli, u kojoj je prikazana kompletna struktura nabavne cijene prirodnog gasa, interesantno je pogledati uporedne podatke sa prethodnom godinom i indekse rasta ove, u odnosu na prethodnu godinu. Isto tako, interesantni su i podaci učešća pojedinih troškova nabavke u ukupnoj nabavnoj cijeni. Tačnije, vidljivo je da samo ruska cijena iskazana u USD učestvuje sa 86,39% u ukupnoj nabavnoj cijeni, transport kroz Mađarsku sa 6,73%, transport kroz Srbiju sa 4,82%, te ostali troškovi nabavke sa 2,06%. Ovo je zanimljiv podatak na osnovu kojeg se može zaključiti da bilo koje i koliko povećanje ili smanjenje cijena uvoza i transporta gasa, čak i minimalno, odražava se značajno na nabavnu cijenu gasa.

Podaci o strukturi nabavne cijene i učešću pojedinih troškova nabavke u ukupnoj nabavnoj cijeni su dragocjeni svakom ko se želi sa strane upoznati o ovoj problematici. Podaci demantiraju sve maliciozne glasine o tome da je struktura nabavne, pa time i prodajne cijene gasa, opterećena suvišnim brojem posrednika, te da je time prodajna cijena gasa vještački „napuhana“. Samo podatak o nabavci i transportu gasa do Zvornika, a radi se o tri dobavljača; Gazprom za nabavku gasa, te FGSZ i Srbijagas za transport gasa do Zvornika, učestvuju u ukupnoj cijeni koštanja sa čak 94,89%. Ostali troškovi nabavke, u što spadaju obaveze za carinu, bankarski troškovi, naknade za uvoznika, korištenje transportnog sistema u vlasništvu Republike Srpske, te naknade bankama za garancijske usluge i usluge platnog prometa, učestvuju sa 1,99% od pune cijene koštanja. Sve su ovo troškovi koji se

moraju izmiriti, a najveći dio njih mora se platiti u tačno utvrđeno ili ugovoreno vrijeme. Dakle, troškovi nabavke, ono bez čega nije moguće doći do gas, učestvuju sa 96,88% u ukupnoj cijeni koštanja. Svi ostali troškovi do pune cijene koštanja učestvuju sa svega 3,12%. U navedenih 3,12% obavezna, amortizacija učestvuje sa 1,82%, tako da troškovi održavanja opreme i objekata i troškovi uposlenika na održavanju i administraciji učestvuju sa 1,30%.

STRUKTURA NABAVNE CIJENE PRIRODNOG GASA

Red.br.	Struktura troškova nabavne cijene gasa	Jedinica mjere	2011.		2010.		Index. 4/6
			Iznos	% učešća	Iznos	% učešća	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Nabavljena količina prirod.gasa	Nm ³	279.208,592		245.891,139		113,54968
2.	Prodana količina prirod.gasa	Sm ³	279.177,345		245.206,379		113,85403
3.	Prosječan kurs USD		1,413484		1,463407		96,588577
4.	Ruska nabavna vrijednost gasa	USD	119.872.148	86,39	83.278.568	83,43	143,94117
	Ruska cijena gasa za 1000 Nm ³	USD	429,33		338,68		126,76544
	Ruska cijena gasa za 1000 Sm ³	USD	429,38		339,63		126,42607
	Ruska nabavna vrijednost gasa	KM	169.477.618	86,41	121.936.215	83,58	138,98875
	Nabavna cijena gasa 1000 Nm ³	KM	606,99		495,90		122,40347
	Nabavna cijena gasa 1000 Sm ³	KM	607,06		497,28		122,07626
5.	Transport kroz Mađarsku	USD	9.338.632	6,73	7.680.571	8,07	121,58773
	Prosječna cijena trans.1000 Nm ³	USD	33,45		31,24		107,07889
	Prosječna cijena trans.1000 Sm ³	USD	33,45		31,32		106,79265
	Transport kroz Mađarsku	KM	13.181.441	6,72	11.179.520	8,00	117,90704
	Prosječna cijena trans.1000 Nm ³	KM	47,21		45,47		103,83741
	Prosječna cijena trans.1000 Sm ³	KM	47,22		45,59		103,55983
6.	Transport kroz Srbiju	USD	6.690.047	4,82	5.812.544	6,06	115,09671
	Prosječna cijena trans.1000 Nm ³	USD	23,96		23,64		101,36243
	Prosječna cijena trans.1000 Sm ³	USD	23,96		23,70		101,09147
	Transport kroz Srbiju	KM	9.434.597	4,81	8.500.591	5,98	110,98754
	Prosječna cijena trans.1000 Nm ³	KM	33,79		34,57		97,743601
	Prosječna cijena trans.1000 Sm ³	KM	33,79		34,67		97,482313
7.	Nabavna vrijed. gasa u Zvorniku	USD	135.900.827	97,94	96.771.683	97,56	140,4345
	Pros. nabavna cijena za 1000 Nm ³	USD	486,74		393,55		123,6767
	Pros. nabavna cijena za 1000 Sm ³	USD	486,79		394,65		123,34609
	Nabavna vrijednost gasa u Zvorniku	KM	192.093.656	97,94	141.616.327	97,56	135,64372
	Pros. nabavna cijena za 1000 Nm ³	KM	687,99		575,93		119,46
	Pros. nabavna cijena za 1000 Sm ³	KM	688,07		577,54		119,13827
	* Carinsko evidentiranje	KM	1.147.491		1.439.370		79,721753
	* Provizija uvoznika	KM	1.658.482		1.242.534		133,47578
	* Troškovi špeditera	KM	49.460		35.867		137,89835
	* Transport kroz RS	KM	857.978		843.513		101,71485
	* Bankarske provizije	KM	321.350		270.945		118,60341
8.	Ukupno ostali troškovi nabavke	KM	4.034.761	2,06	3.832.229	2,44	105,28497
	Ukupno ostali troškovi nabavke	USD	2.854.479	2,06	2.618.703	2,44	109,00354
9.	Ukupno nabavna vrijednost	USD	138.755.306	100,00	99.390.386	100,00	139,61
	Pros. nabavna cijena 1000 Nm ³	USD	496,96		404,20		122,95
	Pros. nabavna cijena 1000 Sm ³	USD	497,01		405,33		122,62
	Ukupna nabavna vrijednost	KM	196.128.417	100,00	145.448.556	100,00	134,84
	Pros. nabavna cijena za 1000 Nm ³	KM	702,44		591,52		118,75
	Pros. nabavna cijena za 1000 Sm ³	KM	702,52		593,17		118,44

KALKULACIJA NABAVNE CIJENE PRIRODNOG GASA ZA PERIOD OD JANUARA DO DECEMBRA 2011. GODINE

Mjes.	Uvozna kol. Nm ³	Cijena gasa		Fakture		FGSZ		Srbijagas		Vrijednost u		Kurs		Vrijednost u		Zvorniku USD		Zvorniku KM		Vrijednost u		Carina		Spediter		Trans. RS		Bank.troš.		Prov.uvoz.		UKUPNO		Cijena							
		USD	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39		
Jan.	37.344,849	369,21	13.788,092	1.291,075	885,472	15.964,639	1,426572	19.669,706	1.841,811	1.263,190	22.774,707	226,706	5.690	132,805	29,530	195,703	23,365,141	625,66																							
Feb.	33.077,124	369,21	12.212,405	896,607	787,534	13.896,546	1,421182	17.356,050	1.274,242	1.119,229	19.749,521	195,551	4.948	114,071	29,314	168,809	20,262,214	612,57																							
Mart	33.972,455	369,21	12.542,970	1.089,407	814,018	14.446,395	1,388098	17.410,872	1.512,204	1.129,937	20.053,012	193,300	4.879	99,673	30,097	166,866	20,547,827	604,84																							
I kvartal	104.394,428	369,21	38.543,467	3.277,089	2.487,024	44.307,580	1,412337	54.436,627	4.628,257	3.512,355	62.577,240	615,557	15,517	346,549	88,941	531,378	64,175,182	614,74																							
Apr.	22.777,218	403,77	9.196,757	752,012	551,886	10.500,655	1,316171	12.104,505	989,776	726,376	13.820,658	143,971	3,669	58,776	17,985	124,283	14,169,342	622,08																							
Maj	16.405,474	403,77	6.624,038	541,476	397,337	7.562,851	1,370397	9.077,562	742,037	544,509	10.364,109	103,721	2,647	39,495	19,837	89,537	10,619,346	647,31																							
Juni	14.310,665	403,77	5.778,217	472,702	346,955	6.597,874	1,355861	7.834,459	640,918	470,423	8.945,800	89,174	2,277	32,455	20,889	76,979	9,167,574	640,61																							
II kvartal	53.493,357	403,77	21.599,013	1.766,190	1.296,178	24.661,381	1,343419	29,016,527	2,372,732	1,741,309	33,130,567	336,866	8,593	130,726	58,711	290,799	33,956,262	634,78																							
I POLUG.	157.887,785	380,92	60.142,480	5.043,279	3.783,202	68.988,961	1,387694	83,453,154	7,000,989	5,253,664	95,707,807	952,423	24,110	477,275	147,652	822,177	98,131,444	621,53																							
Juli	12.554,094	460,33	5.779,026	436,359	303,993	6.519,378	1,371550	7.926,223	598,488	416,942	8.941,653	88,400	2,288	31,101	14,093	76,311	9,153,846	729,15																							
Aug.	14.120,894	467,23	6.597,705	492,861	343,561	7.434,127	1,358027	8.959,862	669,319	466,565	10.095,746	106,668	2,757	31,667	19,001	92,081	10,347,920	732,81																							
Sep.	12.834,217	466,77	5.990,627	444,005	309,782	6.744,414	1,436526	8.605,692	637,825	445,010	9.688,527	0	2,432	28,720	18,022	80,313	9,818,014	764,99																							
III kvartal	39.509,205	464,89	18.367,359	1.373,225	957,336	20,697,920	1,387865	25,491,777	1,905,631	1,328,517	28,725,925	195,068	7,477	91,488	51,116	248,705	29,319,779	742,10																							
Okto.	20.102,386	505,58	10.163,364	730,568	482,932	11.376,864	1,381236	14,038,005	1.009,087	667,043	15.714,135	0	4,331	70,248	41,880	142,479	15,973,073	794,59																							
Nov.	29.227,411	505,58	14.776,794	1.043,928	699,415	16.520,137	1,466579	21,671,336	1.531,003	1.025,747	24,228,087	0	6,425	103,113	39,371	211,308	24,588,304	841,28																							
Dec.	32.481,805	505,58	16.422,151	1.147,630	767,163	18.336,944	1,511577	24,823,346	1.734,731	1.159,626	27,717,703	0	7,117	115,854	41,331	233,813	28,115,818	865,59																							
IV kvartal	81.811,602	505,58	41,362,310	2,922,126	1,949,510	46,233,946	1,463425	60,532,687	4,274,821	2,852,416	67,659,924	0	17,873	289,215	122,582	587,600	68,677,194	839,46																							
II POLUG.	121.320,807	492,33	59,729,669	4,295,351	2,906,846	66,931,866	1,440059	86,024,464	6,180,452	4,180,933	96,385,849	195,068	25,350	380,703	173,698	836,305	97,996,973	807,75																							
UKUPNO	279,208,592	429,33	119,872,148	9,338,632	6,690,047	135,900,827	1,413484	169,477,618	13,181,441	9,434,597	192,093,656	1,147,491	49,460	857,978	321,350	1,658,482	196,128,417	702,44																							

2. TROŠKOVI PROMETA 2011. GODINE (administrativni troškovi, troškovi održavanja i amortizacija)

Red. br.	Vrsta Izdataka	Ostvareno 2009.	Ostvareno 2010.	Planirano 2011.	Ostvareno 2011.	I n d e x		
						6/3	6/4	6/5
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Administrativni troškovi	2.338.345	2.377.679	3.106.800	2.552.283	109,15	107,34	82,40
2.	Troškovi održavanja	80.525	92.951	482.500	76.396	94,87	82,19	15,83
3.	Amortizacija	3.659.405	3.797.639	3.798.700	3.677.289	100,49	96,83	96,80
	UKUPNO	6.078.275	6.268.269	7.388.000	6.305.968	103,75	100,60	85,35

Troškovi prometa BH-Gasa (administrativni troškovi, troškovi održavanja opreme i objekata i troškovi amortizacije) ostvareni u 2011. godini manji su za 14,65% od istih planiranih za tu godinu, a za 0,60% su veći u odnosu na ostvarene u 2010., odnosno 3,75% su povećani u odnosu na 2009. godinu.

Iz prikazane struktura troškova prometa BH-Gasa uočava se da su:

- *Administrativni troškovi ostvareni u 2011. godini za 9,15% veći od istih ostvarenih 2009. godine, a u odnosu na ostvarene u 2010. godini su povećani za 7,34%. U odnosu na planirane za 2011. godinu, administrativni troškovi su ostvareni manje za 17,60%.*
- *Troškovi održavanja ostvareni u 2011. godini manji od istih iz 2009. godine za 5,13%, a u odnosu na 2010. godinu su umanjeni za 17,81%. U odnosu na planirane troškove održavanja i ova godina se potvrdila činjenicu da se ovi troškovi planiraju po principu „za svaki slučaj“ i da se ostvaruju u dosta nižim procentima, u ovoj godini sa samo 15,83% u odnosu na planirane. Bespotrebno se u plansku kalkulaciju cijene koštanja, a time i plansku prodajnu cijenu, kalkulišu visoki troškovi održavanja, što iskrivljuje stvarnu sliku i bespotrebno povećava plansku cijenu koštanja, a time i prodajnu cijenu.*
- *Troškovi amortizacije u 2011. godini povećani u odnosu na 2009. godinu za 0,49%, a u odnosu na prošlu godinu smanjeni su za 3,17%. I u odnosu na planiranu amortizaciju za 2011. godinu, ostvarena amortizacija materijalnih i nematerijalnih sredstava manja je za 3,20%.*

Planom na nivou 2011. godine, predviđeno je da učešće administrativnih troškova u ukupnim troškovima prometa BH-Gasa bude u visini do 42,05%, troškovi održavanja opreme i objekata do 6,53% i troškovi amortizacije u visini do 51,42%.

Međutim, kada se posmatra ostvarena struktura ovih troškova u 2011. godini, ona je nešto drugačija u odnosu na planiranu, i to: troškovi administracije učestvuju sa 40,47% u odnosu na ukupne ostvarene troškove prometa, što je za 3,76% niže u odnosu na planirano, troškovi amortizacije su ostvareni sa učešćem od 58,32% u odnosu na ukupne troškove prometa, što je za oko 13% više u odnosu na planirano učešće ovih troškova, dok su troškovi održavanja ostvareni sa simboličnih 1,21% u odnosu na ukupne troškove prometa, što je za skoro 83% niže u odnosu na planirano učešće ovih troškova u ukupnim troškovima prometa.

TROŠKOVI ADMINISTRACIJE, AMORTIZACIJA I TROŠKOVI ODRŽAVANJA OPREME BH-GASA ZA 2011.

Analitički konto	Naziv troška	Ostvareno za 2010.	Planirano za 2011.	Ostvareno za 2011.	Index	Index
1	2	3	4	5	6 (5/3)	7 (5/4)
511 Troškovi sirovina i materijala						
	Maziva	253,81	1.000,00	0,00	0,00	0,00
51121	Utrošeni materijal za tek. održavanje	7.065,13	95.050,00	4.329,18	61,28	4,55
5112802	Mat. za čišćenje i održavanje higijene	261,06	1.000,00	404,21	154,83	40,42
5112801	Kancelarijski materijal	9.143,34	17.000,00	12.707,14	138,98	74,75
	Ukupno	16.723,34	114.050,00	17.440,53	104,29	15,29
512 Troškovi energije						
5120	Utrošena el. energija	20.060,34	25.000,00	20.577,80	102,58	82,31
5124	Utrošeni dizel za putničke aut.	13.467,47	23.000,00	15.840,16	117,62	68,87
5125	Utrošeni motorni benzin	6.130,97	9.000,00	6.111,02	99,67	67,90
5128	Gorivo i dr. mat. za vlast. proiz. energije	374,99	2.000,00	375,38	100,10	18,77
	Ukupno	40.033,77	59.000,00	42.904,36	107,17	72,72
513 Troškovi rezervnih dijelova						
513001	Troš. rez. dijelova za održ.opreme	580,50	1.000,00	792,42	136,51	79,24
513002	Rezervni dijelovi za uredsku opremu	404,70	2.000,00	1.312,83	324,40	65,64
513003	Rez. dij. za ostala postrenja i opremu	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5131	Rezervni dijelovi za tran. sredstva	5.703,51	8.000,00	8.666,12	151,94	108,33
513109	Ostali utrošeni rezervni dijelovi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupno	6.688,71	11.000,00	10.771,37	161,04	97,92
514 Troškovi sitnog inventara						
5140	Otpis sitnog alata i inventara	13.310,20	3.870,00	3.226,26	24,24	83,37
5145	Otpis autoguma u upotrebi	1.718,97	5.500,00	5.174,30	301,01	94,08
5144	Otpis zaštitne odjeće i obuće	11.755,58	19.080,00	4.499,00	38,27	23,58
	Ukupno	26.784,75	28.450,00	12.899,56	48,16	45,34
540 Amortizacija						
5400	Amortizacija nemat. sredstava	8.466,27	8.144,00	8.346,09	98,58	102,48
5401-5408	Amortizacija mat. sredstava	3.789.172,81	3.790.556,00	3.668.942,67	96,83	96,79
	Ukupno	3.797.639,08	3.798.700,00	3.677.288,76	96,83	96,80
520 Plate						
5200	Bruto plate	1.245.034,90	1.402.000,00	1.355.545,28	108,88	96,69
	Ukupno	1.245.034,90	1.402.000,00	1.355.545,28	108,88	96,69
524 Ostali troškovi zaposlenih						
5240	Troškovi toplog obroka zaposlenika	114.015,63	128.500,00	124.517,23	109,21	96,90
5242	Troškovi prevoza zaposlenih	20.520,00	24.400,00	23.749,00	115,74	97,33
5243	Regres za godišnje odmore	44.951,48	57.400,00	49.341,93	109,77	85,96
52488	Ost. kol. ugov. i opštim ak. prizn. troš.	37.651,89	51.300,00	49.991,58	132,77	97,45
	Ukupno	217.139,00	261.600,00	247.599,74	114,03	94,65
531 Transportne usluge						
5310	Trans. usluge u ces. saobraćaju	200,00	3.000,00	842,80	421,40	28,09
5317	Naknade za korištenje taxi vozila	2.118,42	2.500,00	378,25	17,86	15,13
5318	Ostali transportni troškovi	74,06	1.000,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupno	2.392,48	6.500,00	1.221,05	51,04	18,79
532 Usluge održavanja i zaštite						
5320	Usluge tek. održ. mat. sredstava	50.772,37	361.000,00	46.533,20	91,65	12,89
	Usluge investicionog održavanja	0,00	0,00	0,00		
5322	Usluge održ. pos. trans. sredstava	1.299,02	3.000,00	1.862,74	143,40	62,09
5507	Usluge čišćenja prostorija	8.630,13	9.000,00	6.266,65	72,61	69,63
5324	Usluge održavanje softvera	7.109,56	7.000,00	6.823,88	95,98	97,48
5393	Zaštitorske usluge	36.432,00	45.000,00	42.172,50	115,76	93,72
5328	Ostale servisne usluge	188,87	1.000,00	940,30	497,86	94,03
	Ukupno	104.431,95	426.000,00	104.599,27	100,16	24,55

554 PTT troškovi						
5540	Troškovi otpreme pošte	4.288,48	8.000,00	7.684,70	179,19	96,06
554101	Troškovi za fiksnu telefoniju	29.849,13	33.000,00	32.773,91	109,80	99,31
554102	Troškovi za mobilnu telefoniju	8.655,04	10.000,00	9.508,93	109,87	95,09
5542	Troškovi brze pošte	0,00	0,00	0,00	#DIV/0!	0,00
5543	Troškovi za internet	2.862,01	4.000,00	2.512,14	87,78	62,80
5548	Ostali nespomenuti troškovi	11.954,99	7.800,00	1.392,65	11,65	17,85
	Ukupno	57.609,65	62.800,00	53.872,33	93,51	85,78
533 Zakupnine						
5332	Zakupnine za poslovni prostor i garaže	55.610,28	60.600,00	60.087,48	108,05	99,15
	Ukupno	55.610,28	60.600,00	60.087,48	108,05	99,15
535 Troškovi reklame i sponzorstva						
5350	Troš. rekl. i prop.u pisanim medijima	0,00	5.000,00	4.304,68	0,00	0,00
5352	Usluge rek .putem panoa, plakata i sl.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Troš. rekl. mat. sa nazivom firme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5355	Usluge sponzorstva u cilju reklame	13.449,70	15.000,00	6.595,00	49,03	43,97
	Ukupno	13.449,70	20.000,00	10.899,68	81,04	54,50
529 Intelektualne i osobne usluge						
5291	Ugovori o djelu i privr.i povr.poslovima	296,48	11.900,00	10.809,52	3.645,95	90,84
5503	Rač. i revizorske usluge	6.000,00	15.000,00	12.000,00	200,00	80,00
	Ukupno	6.296,48	26.900,00	22.809,52	362,26	84,79
537 Usluge istraživanja i razvoja						
5370	Studije gasifikacije šir. gas. mreža	89.968,18	250.000,00	0,00	0,00	0,00
5378	Usluge tehničke regulative	0,00	50.000,00	19.920,00	0,00	39,84
	Ukupno	89.968,18	300.000,00	19.920,00	22,14	6,64
550 Ostale vanjske usluge						
550101	Usluge vodovoda i kanalizacije	2.459,91	4.000,00	1.137,19	46,23	28,43
550103	Iznošenje i odvoz smeća	2.675,72	4.000,00	4.010,70	149,89	100,27
550109	Ostale komunalne usluge i naknade	247,11	500,00	413,06	167,16	82,61
550102	Usluge grijanja službenih prostor.	18.478,20	20.000,00	19.342,30	104,68	96,71
5592	Troškovi oglašavanja i objavljivanja	13.284,85	20.000,00	6.271,69	47,21	31,36
5508	Ostale nepomenute vanjske usluge	175,39	1.000,00	250,00	142,54	25,00
	Ukupno	37.321,18	49.500,00	31.424,94	84,20	63,48
523 Putni troškovi						
5230	Dnevnice u zemlji	10.890,00	20.000,00	9.203,20	84,51	46,02
5231	Troš. prevoza na služ. put. u zemlji	0,00	200,00	160,00	#DIV/0!	80,00
5232	Troš. smj. na sl. putovanjima u zemlji	941,00	4.500,00	2.628,00	279,28	58,40
5233	Dnevnice za sl. put. u inostranstvu	13.710,00	25.000,00	16.057,79	117,12	64,23
5234	Troš. prevoza na sl. put. u inostranstvu	14.165,06	22.000,00	14.292,22	100,90	64,96
5235	Troš. smještaja na sl. put. u inostranstvu	28.870,35	37.000,00	26.509,75	91,82	71,65
5237	Putarine i ostali trošk. na sl. putov.	1.122,63	2.000,00	1.850,62	164,85	92,53
5236	Upotreba priv. aut. u sl. svrhe	4.240,36	6.000,00	5.501,70	129,75	91,70
5238	Ostali troškovi na služ. putovanju	1.556,02	1.500,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupno	75.495,42	118.200,00	76.203,28	100,94	64,47
524 Naknade troškova zaposlenicima						
5241	Naknade za rad na terenu	14.884,80	17.500,00	17.566,00	118,01	100,38
52480	Kotizacije za sem.,sim., i dr.	8.575,22	7.000,00	4.359,26	50,84	62,28
52483	Naknade za str. usavrš. i obučavanje	4.508,70	15.000,00	7.671,70	170,15	51,14
52470	Pomoć za liječenje	2.930,20	10.000,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupno	30.898,92	49.500,00	29.596,96	95,79	59,79

524	Izdaci za ost. mat. prava zap.					
52440	Izdaci za otpremnine pri penz.	0,00	60.000,00	1.455,37	0,00	0,00
5245	Izdaci za jubilarne i dr. nagrade	4.818,72	1.000,00	0,00	0,00	0,00
52471	Jed. pomoć u smrtnih slučajeva	2.001,27	5.000,00	4.247,52	0,00	84,95
52470	Nov. pomoć u sluč. inv. i bolesti	0,00	5.000,00	3.500,00	0,00	70,00
52472	Ostali izdaci za mat. prava zap.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		6.819,99	71.000,00	9.202,89	134,94	12,96
527	Naknade i dr. troš. NO i dr.					
5271	Naknade za rad član. NO	95.053,00	100.800,00	84.183,80	88,57	83,52
5272	Naknade za rad Odbora za reviziju	30.878,66	32.200,00	28.402,23	91,98	88,21
5274	Naknade članovima Skupštine kom.	1.482,72	4.000,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupno	127.414,38	137.000,00	112.586,03	88,36	82,18
556	Doprinosi, članarine i dr. davanja					
5553	Nak. za kor. općekor. funk. šuma	105.967,32	121.200,00	144.237,01	136,11	119,01
5560	Članarine turističim zajednicama	67.025,16	77.900,00	90.363,04	134,82	116,00
5562	Članarine struk. udr. i asocijacijama	13.224,17	13.500,00	7.508,54	56,78	55,62
	Ukupno	186.216,65	212.600,00	242.108,59	130,01	113,88
555	Porezi koji ne zav. od fin.rezl.					
5554	Porez na istaknutu firmu	1.000,00	1.000,00	1.200,00	120,00	120,00
5550	Porez na vozila i dr. imovinu	286,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00
55560	Naknade za korišćenje javne površine	2.388,96	4.000,00	3.337,46	139,70	83,44
55561	Naknade za obavezni preglede vozila	891,27	1.500,00	1.254,65	140,77	83,64
55562	Naknade za puteve	158,40	800,00	0,00	0,00	0,00
55568	Ostale posebne naknade	0,00	300,00	0,00	0,00	0,00
55571	Administrativne takse	380,00	2.500,00	1.804,40	474,84	72,18
55578	Ostale takse	250,00	500,00	107,12	42,85	21,42
	Ukupno	5.354,63	11.600,00	7.703,63	143,87	66,41
552	Troškovi osiguranja					
5520	Troškovi osiguranja stalnih sredstva	16.480,78	23.000,00	16.381,10	99,40	71,22
5524	Premije osiguranja vozila	4.119,06	5.500,00	4.494,51	109,11	81,72
5525	Premije osig. radnika od nezgode	3.602,50	3.500,00	3.170,50	88,01	90,59
552801	Premija dopunskog životnog osig.	6.715,20	10.500,00	10.476,30	156,01	99,77
552802	Premija - troš.ostalih osiguranja	0,00	500,00	73,91	0,00	14,78
	Ukupno	30.917,54	43.000,00	34.596,32	111,90	80,46
553	Bankarske usluge					
5530	Bank. usluge za plat. promet u zemlji	2.059,33	4.000,00	2.310,56	112,20	57,76
	Ukupno	2.059,33	4.000,00	2.310,56	112,20	57,76
551	Troškovi reprezentacije					
5510-5512	Usluge za svrhe rep. u zemlji	16.261,55	35.000,00	14.104,18	86,73	40,30
551202	Usluge za svrhe rep. u inostranstvu	3.813,21	11.000,00	4.020,40	105,43	36,55
5513	Kupljeni pokloni za reprezentaciju	14.951,78	30.000,00	12.904,73	86,31	43,02
5519	Ostali troškovi reprezentacije	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00
	Ukupno	35.026,54	77.000,00	31.029,31	88,59	40,30
559	Ostali troškovi poslovanja					
5594	Troškovi nabavke stručne literature	7.528,75	32.000,00	23.363,44	310,32	73,01
5598	Ostali razni nespomenuti troškovi	3.329,70	5.000,00	3.474,51	104,35	69,49
	Ukupno	10.858,45	37.000,00	26.837,95	247,16	72,54
549001	Rezervisanja prema MRS 19	36.252,00	0,00	64.509,00	177,95	0,00
SVEUKUPNI TROŠKOVI		6.264.437,30	7.388.000,00	6.305.968,39	100,66	85,35

	<i>Amortizacija</i>	<i>3.797.639,08</i>	<i>3.798.700,00</i>	<i>3.677.288,76</i>	<i>96,83</i>	<i>96,80</i>
	<i>Održavanje</i>	<i>92.950,79</i>	<i>619.480,00</i>	<i>92.950,79</i>	<i>100,00</i>	<i>15,00</i>
	<i>Administrativni troškovi</i>	<i>2.373.847,43</i>	<i>2.969.820,00</i>	<i>2.535.728,84</i>	<i>106,82</i>	<i>85,38</i>
	UKUPNO	6.264.437,30	7.388.000,00	6.305.968,39	100,66	85,35

U troškovima administracije, od ukupno ostvarenih 2.552.283,58 KM izdaci za plate uposlenika učestvuju sa 1.355.545,28 KM odnosno sa 53,11%, zatim naknade i članarine raznim udruženjima i zajednicama sa 237.619,63 KM ili sa 9,31%, ostali troškovi zaposlenih (topli obrok, regres za godišnje odmone, prevoz na posao i drugo) sa 247.599,74 KM ili sa 9,70%, naknade članovima Nadzornih i drugih odbora sa 112.586,03 KM ili sa 4,41% itd.

Posmatrajući generalno kompletnu analitičku strukturu ukupnih troškova prometa, koja obuhvata oko 100 raznih analitičkih konta svrstanih u 25 knjigovodstvenih grupa, može se uočiti da su u velikom broju slučajeva, negdje manje, negdje više, povećani u odnosu na prošlu godinu. Istina, postoji i veliki broj slučajeva u kojima su neki troškovi u odnosu na prošlu godinu smanjeni. Globalno gledano, ovo povećanje u odnosu na prošlu godinu iznosi ukupno 0,60%. Ako izuzmemo troškove amortizacije, koji su u ovoj u odnosu na prošlu godinu manji za 3,17%, proizilazi da su troškovi održavanja i administracije povećani u odnosu na prošlu godinu za 6,40% ili za 158.049 KM.

- **Utrošeni režijski materijal (k-to 511):** ostvareni su u ukupnom iznosu od 17.440,53 KM, koje uglavnom čine kancelarijski materijal i materijal za tekuće i investiciono održavanje. Materijal za tekuće održavanje ostvaren je ove godine za oko 39% manje u odnosu na prošlu godinu, a u odnosu na planirani iznos ostvaren je sa svega 4,55%, što ukazuje na propuste i nerealnost u planiranju, na što se već odavno upozorava. Troškovi kancelarijskog materijala su u ovoj godini su smanjeni za 24,02% u odnosu na prošlu godinu, i otprilike isto toliko manji planirane visine.
- **Troškovi energije i goriva (k-to 512):** ostvareni su u ukupnom iznosu od 42.904,36 KM, što je za 7,17% više od ostvarenih troškova u prošloj godini, odnosno niže za oko 27% od planiranih troškova za ovu godinu. Oko polovine iznosa ove grupe troškova čini utrošena električna energija, koja je i u odnosu na prošlu godinu ostvarena u povećanom iznosu za 2,58%, a u odnosu na plan za ovu godinu ostvarena je manje za oko 18%. Drugu polovinu ove grupe troškova čine izdaci za pogonsko gorivo putničkih i teretnih automobila. Potrošnja dizel goriva je povećana za 17,62% u odnosu na prethodnu godinu, ali je u odnosu na plan za ovu godinu manja za oko 31%. Potrošnja motornog benzina gotovo je identična potrošnji iz prošle godine a u odnosu na planiranu potrošnju za ovu godinu u manjoj je potrošnji za oko 32%.
- **Troškovi plaća (k-to 520):** ostvareni su u ukupnom iznosu od 1.355.545,28 KM bruto sa svim doprinosima, što je za 8,88% više od istih iz prošle godine, a za 3,31% niže od planiranih za ovu godinu. Inače, prosječna neto isplaćena plata u 2011. godini iznosila je 1.707,78 KM po uposleniku po odbitku poreza na plate koje isplaćuje uposlenik iz svog mjesečnog primanja. U odnosu na prosječnu platu iz 2010. godine, koja je iznosila 1.607,89 KM, bilježi se porast od 6,21%.
- **Troškovi ostalih primanja naknada i prava zaposlenicima (k-to 524):** obuhvataju naknade za topli obrok, za prevoz uposlenika na posao, regres za godišnji odmor i davanja povodom vjerskih i drugih praznika. U odnosu na planiranu masu ovih naknada, u 2011. godini isplaćeno je manje za 5,35%, a u odnosu na prošlu godinu više za 14,03%. U 2011. godini isplaćeno je prosječno godišnje po uposleniku: 3.311,63 KM na ime toplog obroka ili 275,97 KM prosječno mjesečno, 631,62 KM na ime naknada za troškove prevoza na posao ili 52,63 KM prosječno mjesečno, 1.190,00 KM neto na ime prosječnog regresa za godišnji odmor, te po 800,00 KM neto na ime davanja za vjerske i druge praznike.

Po novom kontnom planu u ovu grupu troškova svrstani su i naknade za terenski dodatak, otpremnine, jubilarne nagrade, pomoći za liječenje i nabavku lijekova, pomoć i naknada troškova sahrane, kotizacije za seminare, savjetovanja, simpozijume, konferencije i sl, školarine, naknade za stručno usavršavanje i sl. Svi ovi izdaci regulisani su općim aktom kompanije.

- **Poštanske i telekomunikacione usluge (k-to 554):** obuhvataju sve vrste usluga pošte i telefona, kao i usluga mobilne vlastite radio mreže. Ukupni PTT troškovi ostvareni su u 2011. godini u iznosu od 53.872,33 KM, što je za 14,22% niže od planiranih sredstava. U poređenju sa troškovima iz prošle godine, u ovoj su ukupno umanjeni za 6,49%. Troškovi otpreme pošte, gdje su uvršteni i izdaci za brzu poštu, povećani su u odnosu na prošlu godinu za 79,19%, jer je bilo izuzetno mnogo otpreme tenderske dokumentacije u međunarodnom prometu. Troškovi fiksne telefonije, kao pojedinačno najveći predstavnik ove grupe troškova, ostvareni su za 9,80% više u odnosu na prethodnu godinu, što je također rezultat povećane komunikacije sa poslovnim partnerima. Troškovi za upotrebu mobilnih telefona povećani su za oko 10% u odnosu na iste troškove iz prošle godine. U 2011. godini otazan je zakup frekvencije za mobilne radio stanice za koje se do tada plaćala godišnja taksa, kao i otkazan je zakup mjesta gdje je bila instalirana radio antena tako da na ovom kontu ostalih telekomunikacionih usluga ostvaren je neznatni iznos u odnosu na planirani kao i u odnosu na prošlu godinu.
- **Troškovi službenih putovanja zaposlenika (k-to 523):** do kraja 2011. godine, ovi troškovi su ostvareni u ukupnom iznosu od 76.203,28 KM, što je za oko 35,5% niže od planiranih za tu godinu, odnosno ostvareni su za 0,94% više u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje u odnosu na prošlu godinu zabilježeno je uglavnom kod službenih putovanja u inostranstvo, kao i kod upotrebe vlastitog automobila u službene svrhe, ali je na drugoj strani kod troškova dnevnica u zemlji, kod troškova smještaja na sl. putovanjima u inostranstvu i još nekih drugih zabilježeno smanjenje što je uticalo da je ukupno povećanje ove grupe troškova minimalno u odnosu na prošlu godinu.
- **Doprinosi i članarine (k-to 555 i 556):** u ovu vrstu troškova spadaju članarine za turističku zajednicu FBiH i naknada za šume, koje su regulisane zakonskim aktima, te članarina Udruženju za gas BiH i Bosanskohercegovačkom komitetu za elektrotehniku (BAKE), koje su regulisane sporazumima i ugovorima. Ukupni troškovi iz ove grupe u 2011. godini iznose 237.619,63 KM, i viši su od planiranih za 11,77%, i za 27,60% su viši od istih iz 2010. godine. Povećanje u odnosu na 2010. godinu rezultat je ostvarenog većeg ukupnog prihoda, koji čini osnovicu za obračun ovih naknada.
- **Troškovi osiguranja (k-to 552):** obuhvataju izdatke na ime osiguranja imovine i uposlenika. U 2011. godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 34.596,32 KM, što je za 19,54% manje od planiranih, odnosno 11,90% više od istih iz prošle godine. Analizirajući strukturu troškova osiguranja, osiguranje stalnih sredstava je u odnosu na prošlu godinu je povećano gotovo identično a manje je u odnosu na planirana sredstva za oko 29%. Premija dopunskog životnog osiguranja, kao jedna od većih stavki iz ove grupe, podrazumjeva plaćanje godišnje polise na ime dodatnog zdravstvenog osiguranja uposlenika, koje se već nekoliko zadnjih godina pokazalo kao veoma korisno. Ovaj vid osiguranja, po visini polise osiguranja, za ovu godinu povećan je za 56% u odnosu na

istu iz prošle godine, a za gotovo je isti sa visinom planiranih sredstava. Razlog ovog povećanja je izmjena uslova osiguranja kao i izmjena osiguravatelja koji je odabran putem tendera.

- **Troškovi platnog prometa (k-to 553):** ovi troškovi imaju tretman administrativnih troškova, jer se odnose na naknade bankama za obavljanje platnog prometa. U ovoj godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 2.310,56 KM, što je za 42,24% niže od planiranih, a za 12,20% više od ostvarenih u prethodnoj godini. Povećanje ovih izdataka je rezultat povećanog broja transakcija preko banaka, a i nešto povećane tarife za ove usluge.
- **Troškovi reprezentacije (k-to 551):** ovi troškovi ostvareni su u ukupnom iznosu od 31.029,31 KM, što je za 11,41% niže od istih ostvarenih u prošloj godini, dok su u odnosu na planiranu visinu ovih izdataka niži za gotovo 60%.

3. RASHODI OD KAMATA PO INO KREDITIMA I DRUGIM OSNOVAMA

Na rashodovnoj strani, pored troškova nabavke prirodnog gasa, pojavljuju se i drugi rashodi koji se namiruju iz ukupnog prihoda u izvještajnoj godini.

Ukalkulisane kamate po ino kreditima su jedan od takvih rashoda. Prema knjigovodstvenim evidencijama, BH-Gas je sa stanjem na dan 01.01.2011. godine zadužen sa 14.947.671 USD ino kredita, koje je preuzeo od Sarajevogasa zajedno sa preuzimanjem dijela gasovoda Zvornik-Sarajevo. Prema amortizacionim planovima otplata ovih kredita, u ovoj godini dospjevaju za plaćanje kamate u ukupnom iznosu od 163.319,18 KM. Obzirom da ove kredite još uvijek servisira Bosna i Hercegovina, kao državni dug uz mogućnost naknadnog zaduživanja privrednih subjekata na koje su krediti alocirani, to se obračunati iznos kamata u 2011. godini kalkuliše kao obaveza i rezerviše preko konta rashoda (561000) u 2011. godini.

Po kreditu IDA-3029/BOS, koji je također preuzet od Sarajevogasa zajedno sa gasovodom, a koji se nalazi u ukupnom stanju ino kredita krajem 2011., u toku godine su dospjele dvije rate otplata i kamata, koje su kao i do sada plaćene Sarajevogasu kao nosiocu i glavnom dužniku ukupnog kredita. Prema zaduženjima od Sarajevogasa, dospjele kamate u 2011. godini iznose 16.037,46 KM.

Po osporenom predmetu eksproprijacije imali smo sudski spor koji smo izgubili i po kojem smo dužni platiti drugoj strani iznos od 3.449,46 KM zateznih kamata i 4.502,00 KM sudskih troškova. Sudske troškove evidentirali smo knjigovodstveno na konto ostalih rashoda.

Ukupni rashodi iz kamata u 2011. godini iznose 182.806,10 KM.

4. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI

Po kreditu EBRD odobrenom za finansiranje izgradnje gasovoda od Zenice do Travnika zaduženi smo po 0,50% za nepovučena sredstva kredita, i to: krajem marta 2011. godine iznos od 80.860,97 EUR i polovinom septembra iste godine 43.010,00 EUR. Za preostali period do kraja 2011. godine ukalkulisano je još 24.892,63 EUR što sve preračunato po kursu 1,95583 KM za EUR iznosi 290.956,31 KM.

5. RASHODI IZ NEGATIVNIH KURSNIH RAZLIKA

U tabeli prikazanoj u poglavlju Prihodi i rashodi od kursnih razlika, prikazan je obračun i pozitivnih i negativnih kursnih razlika, onako kako su obračunate prema svom izvoru nastajanja. Ovdje se može uočiti da su se po istom osnovu pojavljivale i jedne i druge kursne razlike, pa su se tako po fakturama ino dobavljača pored pozitivnih kursnih razlika pojavljivale i negativne u iznosu od 2.732.391,09 KM.

Isto tako na deviznim računima kod banaka tokom godine su se evidentirale pored pozitivnih i negativne kursne razlike, koje su u 2011. godini iznosile 1.132.390,20 KM.

Evidentirane su negativne kursne razlike i po ino kreditima, koji su servisirani od strane Vlade FBiH, u iznosu od 821.221,72 KM, te negativne kursne razlike u iznosu od 78,82 KM po nekim drugim obavezama.

Prema ovim vrstama nastajanja kursnih razlika na dan 31.12.2011. godine, evidentiraju se ukupne negativne kursne razlike u iznosu od 4.686.081,83 KM, a koje su knjigovodstveno evidentirane na teret rashoda u 2011. godini. U bilansu uspjeha, na preporuku revizorske kuće, evidentirani su samo rashodi od kursnih razlika kao saldo razlike ukupnih pozitivnih i negativnih kursnih razlika, što iznosi 505.299,56 KM.

6. GUBICI OD PRODAJE I RASHODOVANJA STALNIH SREDSTAVA

U toku 2011. godine rashodovan je kopir aparat koji nije u potpunosti amortizovan tako da je kao rashod evidentiran neotpisani dio od 4.954,95 KM. Isto tako prodat je automobil po principu „staro za novo“ po kome je poslije prodaje ostao neotpisani iznos od 6.627,24 KM, tako da se na ovom knjigovodstvenom kontu evidentiraju rashodi od ukupno 11.582,19 KM.

7. RASHODI PO OSNOVU ISPRAVKE VRIJEDNOSTI I OTPISA POTRAŽIVANJA

Kod potrošača prirodnog gasa Zvornikstan evidentiran je dug za neplaćeni račun iz novembra 2010. godine, koji po principu starosti od godinu dana preknjižava se na otpisana potraživanja što znači da iznos od 107.466,29 KM neće voditi kao prihod, tj. evidentiraće se kao rashod u ovoj godini.

8. OSTALI RASHODI

Na ovoj poziciji evidentirani su rashodi u ukupnom iznosu od 2.257,03 KM, koji se sastoje od 600,00 KM na ime plaćenih kazni za prekršaje, za nadoknadu štete trećim licima u iznosu od 1.115,97 KM i 541,06 KM ostalih nepomenutih rashoda.

PREGLED EKONOMSKIH POKAZATELJA POSLOVANJA U PERIODU OD 1998. DO 2011. GODINE

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Tabela br. 7													
		1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
PRODAJA GASA															
1.	Prodata količina Sm ³	196.897.481	188.901.415	252.205.695	163.282.470	155.534.713	203.335.354	320.380.531	380.465.952	363.505.417	314.458.616	310.243.559	233.711.382	245.206.379	279.177.345
2.	Ostvareni prihod KM	47.041.107	42.955.487	78.085.613	64.084.436	55.412.545	68.058.457	98.443.011	133.551.586	179.209.293	153.327.074	198.597.994	144.810.305	148.944.816	200.988.254
3.	Prosječna prodajna cijena	238,91	227,40	309,61	392,48	356,27	334,71	307,27	351,02	493,00	487,59	640,14	619,61	607,43	719,92
NABAVKA GASA															
1.	Nabavljena količina Nm ³	201.170.000	192.634.573	253.933.397	166.808.461	158.235.816	206.836.451	321.369.177	383.364.685	365.628.688	316.355.361	310.651.954	233.844.850	245.891.139	279.208.592
2.	Plaćena nabavka USD	13.682.980	13.256.707	25.504.277	19.352.236	16.035.095	24.176.921	39.669.383	65.601.345	88.573.989	80.482.515	120.729.991	76.315.493	83.278.568	119.872.148
3.	Prosječna cijena USD	68,02	68,82	100,44	116,01	101,34	116,89	123,44	171,12	242,25	254,41	388,63	326,35	338,68	429,33
4.	Plaćena nabavka KM	24.054.968	24.354.711	53.838.611	42.285.603	33.564.063	41.307.816	61.833.540	104.015.771	138.263.740	113.648.790	162.372.438	109.779.034	121.936.215	169.477.618
5.	Prosječna cijena KM	119,58	126,43	212,02	253,50	212,11	199,71	192,41	271,32	378,15	359,24	522,68	469,45	495,90	606,96
6.	Tran. kroz Madarsku USD	3.794.488	3.581.373	3.879.864	2.799.939	2.440.041	4.063.674	6.227.615	8.730.680	10.090.092	8.560.594	9.386.207	7.380.142	7.680.571	9.338.632
7.	Pros.cijena tran. USD	18,86	18,59	15,28	16,79	15,42	19,65	19,38	22,77	27,60	27,06	30,21	31,56	31,24	33,42
8.	Trans. kroz Madarsku KM	6.668.817	6.579.560	8.190.253	6.118.006	5.095.494	6.943.045	9.707.121	13.868.956	15.721.437	12.105.286	12.568.583	10.506.076	11.179.520	13.181.441
9.	Cijena trans. KM/1000	33,15	34,16	32,25	36,68	32,20	33,57	30,21	36,18	43,00	38,26	40,46	44,93	45,47	47,21
10.	Trans. kroz Srbiju USD	3.581.929	3.780.300	3.793.172	1.568.285	1.677.491	2.963.755	5.096.190	6.678.014	7.684.562	6.402.736	7.239.539	5.547.542	5.812.544	6.690.047
11.	Prosj.cijena trans.USD	17,81	19,62	14,94	9,40	10,60	14,33	15,86	17,42	21,02	20,24	23,30	23,72	23,64	23,96
12.	Trans. kroz Srbiju KM	6.290.920	6.945.021	8.007.250	3.426.782	3.514.470	5.063.764	7.943.298	10.534.579	11.963.961	9.054.449	9.628.945	7.858.294	8.500.591	9.434.597
13.	Cijena trans. KM/1000	31,27	36,05	31,53	20,54	22,21	24,48	24,72	27,48	32,72	28,62	31,00	33,60	34,57	33,76
	Nabavna vrij. gasa USD	21.059.397	20.618.380	33.177.313	23.720.460	20.152.627	31.204.350	50.993.188	81.010.039	106.348.643	95.445.845	137.355.737	89.243.177	96.771.683	135.900.827
	Nabavna vrij. gasa KM	37.014.705	37.879.293	70.036.113	51.830.391	42.174.027	53.314.625	79.483.959	128.419.306	165.949.138	134.808.525	184.569.966	128.143.408	141.616.326	192.093.656
	Prosj. cijena nabavke USD	104,68	107,03	130,65	142,20	127,36	150,86	158,67	211,31	290,87	301,70	442,15	381,63	393,55	486,74
	Prosj. cijena nabavke KM	184,00	196,64	275,81	310,72	266,53	257,76	247,33	334,98	453,87	426,13	594,14	547,98	575,93	687,99
	Prosječan kurs USD	1,757634	1,837161	2,110984	2,185050	2,092731	1,708564	1,558717	1,585227	1,560426	1,412409	1,343737	1,435890	1,463407	1,413484
14.	Ostali troškovi nabavke KM	6.499.961	4.558.906	2.101.064	1.595.965	1.560.634	1.966.293	2.517.038	3.716.919	4.035.107	2.973.542	4.299.127	3.198.029	3.832.229	4.034.761
	Nabavna vrijednost KM	43.514.666	42.438.199	72.137.177	53.426.356	43.734.661	55.280.918	82.000.997	132.136.225	169.984.245	137.782.067	188.869.093	131.341.437	145.448.555	196.128.417
15.	Nabavna cijena KM/1000	216,31	220,30	284,08	320,29	276,39	267,27	255,16	344,68	484,91	435,53	607,98	561,66	591,52	702,44
16.	Troškovi prometa KM	715.098	1.820.767	4.440.177	6.639.897	11.128.214	5.451.304	5.654.649	5.453.762	5.900.695	5.794.863	6.014.619	6.078.275	6.268.269	6.305.966
	Ukupni troškovi KM	44.229.764	44.258.966	76.577.354	60.066.253	54.862.875	60.732.222	87.655.646	137.589.987	175.884.940	143.576.930	194.883.712	137.419.712	151.716.824	202.434.385
	Ukupna C.K. KM/1000	219,86	229,76	301,56	360,09	346,72	293,62	272,76	358,90	481,05	453,85	627,34	587,65	617,01	725,03
17.	Finansijski rezultat iz prodaje	2.811.343	-1.303.479	1.508.259	4.018.183	549.670	7.326.235	10.787.355	-4.038.401	3.324.353	9.750.144	3.714.282	7.390.596	-2.772.008	-1.446.131
18.	Krajnji finansijski rezultat KM	2.811.343	133.792	228.016	-16.142.080	368.817	10.868.523	11.973.787	-8.424.344	8.419.048	12.500.968	3.564.126	6.503.411	-3.667.683	

III OSTVARENI FINANSIJSKI REZULTAT ZA PERIOD 1.I. – 31.XII. 2011. GODINE**1. Bilans uspjeha**

Ostvareni finansijski rezultat obračunava se i iskazuje kroz jedinstveni i oficijelni obrazac, Bilans uspjeha. Ovaj obrazac je dosta izmjenjen u odnosu na prošlu godinu, jer je sistematizovao odgovarajuće prihode i uporedno prikazuje rashode koji odgovaraju prikazanim prihodima.

U ovom obrazcu prikazani su svi prihodi i rashodi iz obračunskog perioda, kategorisani po grupama knjigovodstvenih konta na osnovu kojih se jednostavno bilansira i iskazuje poslovni rezultat.

Obzirom da se radi o grupama knjigovodstvenih konta u kojima se analitički nalaze razni, i za analizu dosta interesantni podaci, to ćemo ukratko radi pojašnjenja dati sadržinu svake od pozicija iz ovog obrasca.

POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

• **Poslovni prihodi** **201.038.259 KM**

1. *Prihodi od prodaje robe*

Na ovoj bilansnoj poziciji obuhvaćen je prihod od prodaje prirodnog gasa na domaćem tržištu. U 2011. godini ovaj prihod ostvaren je sa 200.988.254 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za nešto više od 52 miliona KM ili za 34,94%.

2. *Prihodi od prodaje učinaka*

Ovdje su evidentirani prihodi ostvareni ustupanjem tenderske dokumentacije po tenderu objavljenom za investicioni projekat gasifikacije Srednjobosanskog kantona. U 2011. godini realizovano je 7.127 KM ovih prihoda. U prošloj godini nisu ostvareni ovi prihodi, ili bar nisu knjigovodstveno evidentirani.

3. *Ostali poslovni prihodi*

Na ovoj poziciji u okviru poslovnih prihoda evidentirani su prihodi za amortizovani dio u 2011. godini doniranih cijevi za gasovod Visoko –Brnjaci. Iznos od 42.878 KM identičan je iznosu koji je uknjižen i u prošloj godini.

• **Poslovni rashodi** **202.434.136 KM**

1. *Nabavna vrijednost nabavljene robe*

Ovdje je zbirno prikazana nabavna vrijednost prirodnog gasa koja je sadržana od fakturne vrijednosti ruskog isporučioaca gasa, od fakturnih vrijednosti transporta kroz Mađarsku i Srbiju te od ostalih troškova nabavke (carinske pristojbe koja je ukinuta od septembra, špediterskih troškova, transporta gasa kroz RS, provizije uvoznika i bankarskih provizija). U 2011. godini ukupna nabavna vrijednost iznosi 196.128.318 KM, što je u poređenju sa prošlom godinom više za 50,7 miliona KM ili za 34,84%.

2. *Materijalni troškovi*

Evidentirani su u iznosu od 84.015 KM, a sastoje se od troškova pomoćnog materijala, troškova za energiju, troškova za rezervne dijelove i troškove sitnog inventara. U 2011.

godini materijalni troškovi su evidentirani u iznosu od 84.015 KM, što je u odnosu na prošlu godinu manje za 6,89%.

3. *Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja*

Na ovoj bilansnoj poziciji evidentira se iznos od 1.830.164 KM, a sastoji se od troškova plaća koji čine 73,48% ove pozicije, zatim, troškova ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih koji čine 19,77% i troškova naknada ostalim fizičkim licima koje čine 6,75%. U odnosu na prošlu godinu ovi troškovi su povećani za 9,91%.

4. *Troškovi proizvodnih usluga*

U grupi ovih troškova obuhvaćeno je više pojedinačnih troškova kao troškova tekućeg održavanja, troškova zakupa poslovnog prostora, troškova za zaštitarske usluge, zatim usluge za čišćenje poslovnog prostora, usluge objavljivanja i oglašavanja i dr. U 2011. godini evidentirano je ukupno 200.487 KM ovih troškova, što upoređeno sa istim iz prošle godine evidentira smanjenje za oko 36% .

5. *Amortizacija*

U 2011. godini obračunata je amortizacija stalnih sredstava u iznosu od 3.677.289 KM, što je manje za oko 100 hiljada KM ili za 3,17%. Smanjenje amortizacije u ovoj godini može se tražiti u smanjenju osnovice na koju je obračunata amortizacija, a koja proizilazi iz činjenice da je dosta opreme otpisano u potpunosti i na koju se ne vrši obračun amortizacije.

6. *Troškovi rezervisanja*

Na ovoj poziciji registrovani su troškovi koji se rezervišu za neki naredni period, a odnose se na rezervacije po osnovu otpremnina za penzije, jubilarne nagrade i neiskorištene godišnje odmore iz predhodne godine. U 2011. godini rezervisano je po svim ovim osnovama ukupno 64.509 KM.

7. *Nematerijalni troškovi*

Na poziciji nematerijalnih troškova evidentirano je 2011. godine ukupno 449.354 KM, što je povećano u odnosu na prošlu godinu za 22,75%. U okviru ovih troškova razvrstane su sve komunalne usluge, troškovi reprezentacije, troškovi osiguranja imovine i lica, sve poštanske i telefonske usluge, naknade za šume, članarine turističkim zajednicama, privrednim komorama i raznim strukovnim udruženjima, pretplate na službene i stručne glasnike i dr.

Gubitak od poslovnih aktivnosti **1.395.877 KM**

Na ovoj bilansnoj poziciji prikazana je razlika između poslovnih prihoda i poslovnih rashoda koja je u 2011. godini negativna za 1.395.877 KM i prikazuje se kao gubitak iz poslovnih aktivnosti. Drugim riječima, gubitak od poslovne aktivnosti znači da prodajna cijena prirodnog gasa nije mogla obezbjediti sve troškove iz strukture cijene koštanja. Ovo je posebno uočljivo u mjesečnim obračunima za IV kvartal kada je, kako zbog rasta nabavne cijene od ruskog isporučiooca prirodnog gasa tako i zbog izrazitog rasta kursa dolara u tom periodu, iskazan veliki gubitak, čak i gubitak na supstanci, jer nabavna cijena gasa je bila veća od prodajne cijene, što je „pojelo“ sav do tada stvoreni pozitivni rezultat.

FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

• Finansijski prihodi	4.260.791 KM
------------------------------	---------------------

1. Prihodi od kamata

Prihodi od kamata u iznosu od 80.009 KM uglavnom su nastali po kamatama na sredstva koja su se obrtala preko tekućih računa društva. Inače, kamatne stope na tzv. sredstva po viđenju su minimalne, tako da i na stalno prisutna novčana sredstva između 20 do 30 milina KM na računima kod banaka nisu rezultirala većim prihodom od kamata.

2. Pozitivne kursne razlike

Pozitivne kursne razlike u ukupnom iznosu od 4.180.782 KM nastale su kao rezultat pozitivne razlike u kursu USD po osnovu ulaznih deviznih faktura, po osnovu deviznih računa na kojima su evidentirani prilivi i odlivi novčanih sredstava iskazanih u USD kao i kursne razlike nastale po deviznim izlaznim fakturama, koje su istina u ukupnoj masi pozitivnih kursnih razlika, minimalne.

• Finansijski rashodi	5.164.346 KM
------------------------------	---------------------

1. Rashodi kamata

Rashodi kamata u iznosu od 182.806 KM nastali su iz osnova ukalkulisanih i rezervisanih kamata na ino kredite čije servisiranje vrši država, ali koji se po osnovu postojeće regulative ne mogu drugačije knjigovodstveno evidentirati.

2. Negativne kursne razlike

Negativne kursne razlike u ukupnom iznosu od 4.686.082 KM nastale su po istim razlozima kao i pozitivne, s tim da je razlika u kursu USD imala negativni predznak. Obzirom da su negativne kursne razlike u apsolutnom iznosu veće od negativnih ukazuje na činjenicu da je kurs USD imao uzlazni trend.

3. Ostali finansijski rashodi

Na ovoj poziciji bilansa uspjeva evidentirani su finansijski rashodi u ukupnom iznosu od 295.458 KM, a koji su nastali po osnovu penala za nepovučena sredstva kredita odobrenog za izgradnju gasovoda Zenica – Travnik. Ovi penali obračunati su i plaćeni u ukupnom iznosu od 290.956 KM. Preostali dio do punog iznosa evidentiranih ostalih rashoda u iznosu od 4.502 KM odnosi se na plaćene sudske troškove po izgubljenom sporu po predmetu eksproprijacije.

<u>Gubitak od finansijske aktivnosti</u>	903.555 KM
---	-------------------

Gubitak od finansijskih aktivnosti u iznosu od 903.555 KM nastao je kao rezultat većih finansijskih rashoda od finansijskih prihoda i to najvećim dijelom, od 505.300 KM po osnovu većih negativnih kursnih razlika od pozitivnih, zatim od 102.797 KM većih kamata kao rashoda i preostali dio od 295.458 KM na ime finansijskih rashoda.

<u>Gubitak redovne aktivnosti</u>	2.299.432 KM
--	---------------------

Na ovoj bilansnoj poziciji prikazan je zbir gubitaka iz poslovne i finansijske aktivnosti, a koji na kraju 2011. godine iznosi 2.299.432 KM.

OSTALI PRIHODI I RASHODI**• Ostali prihodi i dobici 753.823 KM***1. Dobici od prodaje stalnih sredstava*

U prošloj godini su rashodovana neka stalna sredstva (računari, kontejneri i dr.), koji su kao takvi prodani i za što je naplaćeno 1.946 KM prihoda.

2. Naplaćena otpisana potraživanja

U 2011. godini naplaćeno je od Tvornice Glinice „Birač“ Zvornik i IGM iz Visokog ranije otpisanih potraživanja po osnovu isporuke prirodnog gasa u ukupnoj vrijednosti od 751.677 KM.

U okviru ostalih prihoda naplaćeno je i 200 KM na ime obračunatih penala za kašnjenje rokova u izvršenju ugovorene isporuke ili vršenja neke usluge.

• Ostali rashodi i gubici 121.305 KM*1. Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava*

Ovi gubici u ukupnom iznosu od 11.582 KM nastali su kod rashodovanja Kopirnog aparata na kome je ostalo neotpisanih 4.955 KM i na neotisani dio kod prodaje automobila u iznosu od 6.627 KM.

2. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpis potraživanja

Na ovoj poziciji evidentiran je nenaplaćeni dio fakture iz novembra 2010. godine kod potrošača gasa Zvornik stan u iznosu od 107.466 KM koji se pismenom ispravke vrijednosti iskknjižava iz prihoda.

3. Ostali rashodi

Ovdje je evidentirano ukupno 2.257 KM a odnosi se na plaćene kazne za prekršaje od 600 KM, zatim, nadoknada šteta po presudama na poslovima eksproprijacije u iznosu od 1.116 KM i 541 KM ostalih rashoda.

Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda 632.518 KM

Ovdje je evidentirana razlika između Ostalih prihoda i Ostalih rashoda, a koja iznosi 632.518 KM.

Neto gubitak neprekinutog poslovanja 1.666.914 KM

Na ovoj poziciji bilansa prikazan je iznos ukupnog gubitka od 1.666.914 KM, a što je jednako gubitku perioda.

BILANS USPJEHA

Red. br.	Opis	2011.	2010.	Index 3/4
1	2	3	4	
I	Poslovni prihodi	201.038.259	148.987.685	134,94
1.	Prihodi od prodaje robe	200.988.254	148.944.807	134,94
2.	Prihodi od prodaje učinaka	7.127	-	-
3.	Ostali poslovni prihodi	42.878	42.878	100,00
II	Poslovni rashodi	202.434.136	151.716.831	133,79
1.	Nabavna vrijednost prodane robe	196.128.318	145.448.562	134,84
2.	Materijalni troškovi	84.015	90.231	93,11
3.	Troš. plaća i ostalih ličnih primanja	1.830.164	1665.062	109,92
4.	Troškovi proizvodnih usluga	200.487	313.005	64,05
5.	A m o r t i z a c i j a	3.677.289	3.797.639	96,83
6.	Troškovi rezervisanja	64.509	36.252	177,95
7.	Nematerijalni troškovi	449.354	366.080	122,75
III	Gubitak od poslovnih aktivnosti	1.395.877	2.729.146	51,15
IV	Finansijski prihodi	4.260.791	2.298.578	185,37
1.	Prihodi od kamata	80.009	58.153	137,58
2.	Pozitivne kursne razlike	4.180.782	2.240.425	186,61
V	Finansijski rashodi	5.164.346	6.739.139	76,63
1.	Rashodi kamata	182.806	745.941	24,51
2.	Negativne kursne razlike	4.686.082	5.993.198	78,19
3.	Ostali finansijski rashodi	295.458	-	-
VI	Gubitak od finansijske aktivnosti	903.555	4.440.561	20,35
VII	Gubit. redovne aktivnosti (III+VI)	2.299.432	7.169.707	32,07
VIII	Ostali prihodi i dobici	753.832	3.502.764	21,52
1.	Dobici od prodaje stalnih sredstava	1.946	-	-
2.	Naplaćena otpisana potraživanja	751.677	1.976.202	38,04
3.	Otpis obaveza, ukinuta rezer. i ost.prihodi	200	1.526.562	-
IX	Ostali rashodi i gubici	121.305	500	-
1.	Gubici od prod.i rashodov.staln.sredstava	11.582	-	-
2.	Rashodi po osn. ispravke vrij. i otp. potraživanja	107.466	240	-
3.	Ostali rashodi	2.257	500	451,40
X	Dobit po osnovu ostalih prihoda	632.518	3.502.504	18,06
XI	Ukupan gubitak perioda (VII-X)	1.666.914	3.667.683	45,45

2. Bilans stanja

Kako mu i sam naziv govori, bilans stanja prikazuje stanje imovine i izvore za tu imovinu na kraju poslovne godine. Iz bilansa stanja se crpe značajni podaci o strukturi i kvalitetu imovine kompanije, i strukturi i kvalitetu izvora te imovine. Imovina kompanije sadržana je u raznim oblicima, kao imovina u obliku stalnih sredstava i imovina u obliku obrtnih, kratkotrajnih sredstava. Svi ovi oblici imovine imaju svoju strukturu, iz koje se njihovom analizom daju ocjene o bonitetu kompanije, o funkcionalnosti tehnologije i procesa obavljanja registrovane djelatnosti i slično.

BILANS STANJA

R. br.	Elementi bilansa stanja	31.12.2011.	31.12.2010.	31.12.2009.
1	2	3	4	5
	A K T I V A (sredstva)			
I	STALNA SREDSTVA			
1.	Nematerijalna sredstva	30.985	25.409	20.332
2.	Materijalna sredstva	22.780.475	20.537.517	22.955.962
3.	Ostala stalna materijalna sredstva	51.004	51.004	50.719
	UKUPNO Stalna sredstva	22.862.464	20.613.930	23.027.013
II	TEKUĆA SREDSTVA			
1.	Novac i novčani ekvivalenti	13.891.772	31.851.844	29.277.824
2.	Kratkoročni finansijski plasmani	-	-	-
3.	Potraživanja od prodaje	71.708.138	47.396.046	43.989.389
4.	Druga kratkoročna potraživanja	1.590.285	1.150.925	657.994
5.	Aktivna vremenska razgraničenja	28.105	356.258	58.317
6.	Potraživanja za PDV	121.948	87.033	-
6.	Zalihe rez. dijelova i materijala	171.464	170.814	129.145
	UKUPNO Tekuća sredstva	87.511.712	81.012.919	74.112.669
	UKUPNA AKTIVA (sredstva)	110.374.176	101.626.849	97.139.682
	Vanbilansna evidencija	8.918.304	8.933.052	8.048.119
	P A S I V A (kapital i obaveze)			
I	DUGOROČNE OBAVEZE			
1.	Obaveze po kreditima	15.508.531	13.674.918	13.497.826
2.	Dugoročna razgraničenja i rez.	1.255.804	786.098	828.976
	UKUPNO Dugoročne obaveze	16.764.335	14.461.016	14.326.802
II	KRATKOROČNE OBAVEZE			
1.	Obaveze prema dobavljačima	30.807.087	22.940.178	15.247.083
2.	Tekući dio dug. fin. obaveza	9.199.552	8.180.097	6.910.466
3.	Obaveze za poreze i naknade	121.428	1.383.989	1.078.990
4.	Pasivna vremenska razgraničenja	10.210.946	9.723.827	10.570.916
	UKUPNO Kratkoročne obaveze	50.339.013	42.228.091	33.807.455
III	K A P I T A L			
1.	Upisani i akumulirani kapital	43.270.828	44.937.742	49.005.425
	UKUPNO Kapital	43.270.828	44.937.742	49.005.425
	UKUPNO PASIVA	110.374.176	101.626.849	97.139.682
	Vanbilansna evidencija	8.918.304	8.933.052	8.048.119

Analizom pozicija bilansa stanja sa 31.12.2011. godine, u kome su dati uporedni podaci od 2009. godine uočavaju se određena kretanja u imovini kompanije i izvorima za tu imovinu, a iz kojih se zaključuje da li je kvalitet poslovanja ove u odnosu na prethodne godine bolji ili se narušava kroz pojedine pokazatelje.

1. Stalna sredstva

Ovu bilansnu poziciju čine stalna nematerijalna i materijalna sredstva, ili kako se to nekada zvalo osnovna sredstva. Ova sredstva se u knjigovodstvu evidentiraju po nabavnoj vrijednosti, umanjenom za ispravku vrijednosti za cijeli period eksploatacije (amortizaciju).

Iz uporednih podataka od 2009. godine uočava se da su stalna sredstva u toj godini imala najveću vrijednost, nastale usljed visokih investicionih ulaganja u toj godini, da bi u narednoj godini zbog amortizacije te opreme investirane u prethodnoj godini došlo do smanjenja sadašnje vrijednosti stalnih sredstava. U 2011. godini ukupna stalna sredstva porasla su u odnosu na prethodnu godinu kao rezultat aktiviranja investicionih ulaganja u stalna sredstva u ovoj godini.

Najveću stavku stalnih sredstava čine građevinski objekti, kojima pripadaju cjevovodi i drugi građevinski objekti uz njih, sa ukupnom nabavnom vrijednošću od 64.648.985 KM, što čini 80,64% ukupne vrijednosti stalnih sredstava (materijalne i nematerijalne imovine). Sadašnja vrijednost građevinskih objekata na dan 31.12.2011. godine je 11.842.452 KM, što u poređenju sa nabavnom vrijednosti građevinskih objekata ukazuje da je ovaj segment imovine do sada amortizovan sa nešto više od 81%.

Drugu po veličini stavku stalnih sredstava čini oprema, postrojenja, te pogonski i kancelarijski namještaj. Nabavna vrijednost ove opreme iznosi 6.665.834 KM, a sadašnja vrijednost na dan 31.12.2011. godine iznosi 2.259.128 KM, što ukazuje da je oprema otpisana preko 66%. Pored gore navedenih oblika stalnih sredstava, još su u upotrebi stalna sredstva u obliku zemljišta sa sadašnjom vrijednošću od 1.772.515 KM, zatim stalna sredstva u obliku umjetnina, uglavnom umjetničkih slika čija je nabavna vrijednost evidentirana u iznosu od 50.719 KM. Bitno je napomenuti da je kod zemljišta i umjetnina nabavna vrijednost identična sadašnjoj, jer kod ovih kategorija stalnih sredstava nema godišnje amortizacije.

Inače, privredno društvo BH-Gas raspolaže ukupnim stalnim sredstvima nabavne vrijednosti od 80.166.255 KM a sadašnja vrijednost, što znači vrijednost poslije dosadašnje upotrebe ovih sredstava, iznosi 22.862.464 KM.

I pored visoke stope otpisanosti stalnih sredstava, konstatacija je da su oprema i objekti u dobrom stanju, sa dobrim tretmanom u redovnom i investicionom održavanju, što je rezultat maksimalne funkcionalnosti bez ijednog tehničkog incidenta.

2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva predstavljaju one oblike imovine koji se u relativno kratkom roku transformišu iz jednog oblika u drugi tj. iz robnih u novčana sredstva, kao svoj najracionalniji oblik, iz kojeg ponovo u narednom ciklusu nastavljaju svoj kružni tok.

Na kraju 2011. godine tekuća sredstva su uvećana za 9,8,02% u odnosu na prethodnu godinu, a preko 18% u odnosu na 2009. godinu. Uvećanje tekućih sredstava u ovoj u odnosu na prethodnu godinu isključivo je nastalo usljed uvećanja potraživanja iz prodaje gasa.

Najveću stavku u okviru pozicija tekućih sredstava imaju potraživanja od kupaca, koja na dan 31.12.2011. godine iznose 71.708.138 KM, što čini 81,94% od ukupnih tekućih sredstava. U poređenju sa prošlom godinom potraživanja od kupaca su povećana za 51,30%, a razlog je pored povećane vrijednosti fakturisane realizacije još i u dosta lošoj

naplati fakturiranih obaveza. Ovo se može potvrditi i činjeničnim stanjem novčanih sredstava na dan 31.12.2011. godine koja su za 56,39% manja od stanja novčanih sredstava u prethodnoj godini. Ovaj podatak ukazuje na činjenicu da i pored svih do sada preduzetih mjera u poboljšanju naplate potraživanja za utrošeni prirodni gas, likvidnost kompanije je iz mjeseca u mjesec sve ugroženija, što će sa ovakvim trendom pada stope naplate vrlo brzo doći do problema u urednom plaćanja uvoza prirodnog gasa.

Inače, od ukupnih potraživanja od kupaca na kraju 2011. godine, 31,73 miliona KM ili 44,25% čine potraživanja fakturirana za decembarske isporuke, a iznos od 23,85 miliona KM čine potraživanja stara do jedan mjesec. Iznos od 6,39 miliona KM odnosi se na potraživanja za isporuke gasa u oktobru, 6,48 miliona KM se odnosi na neplaćene isporuke iz septembra itd. Potraživanja starija od tri i više mjeseci iznose ukupno 3,94 miliona KM i odnosi se najvećim djelom na potraživanja kod Zvornikstana i Tvornice vapna iz Kreševa.

Sarajevogas je najveći dužnik sa iznosom od 46,77 miliona KM na kraju 2011. godine, a dug se odnosi na fakture za isporučeni gas djelimično za oktobar, te u cjelosti za novembar i decembar 2011. godine.

3. Vanbilansna evidencija

U formi vanbilansne evidencije vode se sredstva od 5,9 miliona USD, koje je BH-Gas platio ruskom dobavljaču prirodnog gasa na ime obaveza RS za utrošeni gas u 1996. godini, a koji je najvećim dijelom naplaćen kroz prodajnu cijenu gasa od krajnjih potrošača.

Obzirom da se radi o dugovanjima za utrošeni gas prije formiranja BH-Gasa, te da je uplaćeni iznos naplaćen kroz prodajnu cijenu gasa i da se radi o potraživanjima koja se trebaju regulisati međuentitetskim odnosima i kroz definisanje titulara ovih potraživanja, zaključeno je da se ova potraživanja vode vanbilansno u knjigama BH-Gasa dok se, ukoliko uopšte neko iz državnih struktura pokrene ovo pitanje, ne izvrši namirenje od RS. Prema kursu dolara na dan 31.12.2011. godine ovaj dug RS iznosi 8.918.304 KM.

Pasivna strana bilansa stanja predstavlja izvore, odnosno porijeklo imovine prikazane na aktivnoj strani, a osnovno pravilo je da pasiva bilansa stanja mora biti u istom iznosu koji je bilansiran na aktivnoj strani. Inače, iz analitičkih podataka izvora sredstava vidi se koliko su sredstva ukupne imovine iz aktive bilansa pokrivena vlastitim kapitalom odnosno, tuđim sredstvima evidentiranim u raznim obavezama.

4. Dugoročne obaveze

Na drugoj bilansnoj strani, tzv. pasivi, gdje se vode izvori sredstava odnosno gdje se vodi kapital i obaveze, u dijelu dugoročnih obaveza evidentirane su obaveze po preuzetim dugoročnim kreditima s kojima je finansirana izgradnja gasovoda od Zvornika do Sarajeva, odnosno adekvatni dio kredita za dionicu gasovoda od Klادنja do Sarajeva.

O ovim kreditima smo kratko naveli u dijelu ovog Izvještaja o obračunskim kursnim razlikama, tačnije da ih za sada otplaćuje država, a da se samo knjigovodstveno, sa dugoročnih na kratkoročne obaveze preknjižavaju dospjele rate za otplatu u tekućoj godini, i da se krajem svake godine vrši preračun stanja ovih obaveza u zavisnosti od kursa USD na kraju godine. Ukoliko se, i kada se steknu uslovi, da se ovi krediti isknjiže iz poslovnih knjiga BH-Gasa, za isknjiženi iznos bi se povećala vrijednost kapitala kompanije.

Na dan 31.12.2011. godine na knjigovodstvenoj poziciji Dugoročne finansijske obaveze po kreditima, evidentiran je iznos od 15.508.531 KM odnosno 10.259.835 USD.

U okviru ove pozicije bilansa stanja evidentiran je i iznos od 1.255.804 KM, kao dugoročno razgraničenje i rezervisanje sredstava, a odnosi se na donaciju cijevi u izgradnji gasovoda prema Kreševu, kao i donirana sredstva za plaćanje konsultantskih usluga u realizaciji investicione izgradnje gasovoda prema Travniku.

5. Kratkoročne obaveze

Kratkoročne obaveze, kao izvori sredstava iz aktive bilansa stanja, sastoje se od obaveza prema dobavljačima koje čine 61,20% ukupnih kratkoročnih obaveza, zatim od obaveza po kratkoročnim kreditima koji učestvuju sa 18,27% ukupnih kratkoročnih obaveza, te od vremenskih razgraničenja i rezervisanja, koja čine 20,28% ukupnih kratkoročnih obaveza. Vremenska razgraničenja obuhvataju rezervisana sredstva u smislu potencijalno nastalih obaveza koje nisu operativne, ali za koje postoji mogućnost da to u budućem vremenu postanu. Tu se evidentiraju ukalkulisane kamate po inostranim kreditima, koje za sada servisira država.

Obaveze prema dobavljačima sa stanjem 31.12.2011. godine iznose 30.807.087 KM, a čine ih uglavnom fakture za isporuku prirodnog gasa i transport kroz Mađarsku i Srbiju u mjesecu decembru. Upoređujući visinu ovih obaveza sa istim iz 2010. godine, vidljivo je da je zabilježeno povećanje za 34,29%. Ovo povećanje je rezultat prije svega veće nabavne cijene gasa u decembru 2011. u odnosu na decembar prethodne godine, kao i većeg kursa dolara u decembru ove u odnosu na decembar prethodne godine.

Rast obaveza prema dobavljačima kao posljedica porasta nabavne cijene drastično se primjećuje u odnosu na 2009. godinu prema kojoj su ove obaveze porasle za više od 2 puta. Ilustracije radi, u decembru 2009. godine ruska faktura za isporuku 33,03 miliona Nm³ gasa iznosila je 8,7 miliona USD, a za isti mjesec u 2011. godini za isporuku 32,5 miliona Nm³ ruska faktura iznosi 16,4 miliona USD.

Posmatrajući globalnu strukturu imovine i obaveza iz bilansa stanja, može se vidjeti da je imovina u sve tri uporedne godine veća od ukupnih obaveza, nadalje da je ročnost imovine i obaveza dosta povoljna, te da kapital kompanije ima značajno učešće u izvorima sredstava. Međutim, ono što može iskazati izvjesnu zabrinutost je promjena strukture kratkoročne imovine gdje neprimjereno raste imovina po osnovu potraživanja, prije svega od potrošača gasa, što se odrazilo već u januaru 2012. godine sa problemima u urednom servisiranju obaveza po uvozu prirodnog gasa i plaćanju drugih obaveza, prije svega obaveza prema PDV.

IV ZAPOSLENOST

Prvog januara 2011. godine bilo je stalno zaposleno 36 zaposlenika i 1 zaposlenik sa radnim mjestom u mirovanju. Krajem februara 2011. godine aktivirano je radno mjesto u mirovanju vraćanjem zaposlenika sa druge dužnosti izvan kompanije. Početkom maja 2011. godine zaposlenik u statusu zaposlenika na određeno vrijeme dobio je stalni angažman na neodređeno vrijeme. Od prvog oktobra imenovanjem za v.d. direktora i izvršnog direktora broj zaposlenih se povećao za 2 zaposlenika. Početkom i pred kraj novembra primljeni su u BH-Gas još dva zaposlenika sa statusom zaposlenika na određeno vrijeme. U toku marta i septembra 2011. godine BH-Gas su kao penzionisani zaposlenici napustila 3 zaposlenika.

Na kraju 2011. godine, brojno stanje zaposlenika na neodređeno je 36, i 3 zaposlenik sa radom na određeno vrijeme. Od ukupno 39 zaposlenika, 1 zaposlenik je sa zvanjem magistra, 24 sa visokom stručnom spremom, 1 zaposlenika sa višom stručnom spremom, 3 uposlenika sa petim stepenom ili VKV, 4 uposlenika sa srednjom stručnom spremom i 6 uposlenika kao kvalifikovani radnici.

Od ukupnog broja zaposlenih, 25 su muškarci i 14 žena. Prosječna starost kolektiva krajem 2011. godine je 47,2 godina, sa prosječno 24,2 godina radnog staža.

V INVESTICIONA ULAGANJA U 2011. GODINI

Planom investicionih ulaganja u 2011. godini predviđena su značajna ulaganja u iznosu od oko 37,6 miliona KM.

Tehnički sektor, u sklopu svojih aktivnosti oko održavanja i zamjene dotrajale opreme, planirao je potrebna ulaganja u iznosu od oko 3,2 miliona KM, kroz 49 planskih pozicija iz strukture po vrstama ulaganja. Uvođenje novog TI sistema, nabavka opreme za sistem kontrole kvaliteta, unutrašnje snimanje gasovoda, te nabavka mjerne i druge opreme bile su osnovne pozicije investicionih ulaganja ovog sektora. Na ostalih 40-ak planskih pozicija investicionih ulaganja, predviđena su ulaganja od oko 1,5 miliona KM za razne zamjene dotrajale opreme, za nabavku razne neophodne opreme i vozila za potrebe ovog sektora. Određena ulaganja u okviru ovog sektora planirana su i za razne usluge koje imaju karakter investicionih ulaganja.

Sektor za razvoj planirao je u 2011. godini ulaganja od oko 30,0 miliona KM u izgradnju gasovoda od Zenice do Travnika, zatim utrošiti oko 4,3 miliona KM na izradu projektne dokumentacije za gasifikaciju USK-a, te za izradu idejnog projekta FEED za kompresorsku stanicu.

Tokom 2011. godine realizovano je ukupno 4.725.081 KM od planiranih investicionih ulaganja ili 12,50%.

Nizak nivo realizacije planiranih investicionih ulaganja može se pravdati dosta komplikovanim i vremenski zahtjevnim procedurama u izradi tenderske dokumentacije za odabir isporučioaca opreme i izvođača radova na gasovodu Zenica-Travnik, što je angažovalo veliki broj tehničkog i drugog osoblja kompanije u značajnom vremenskom periodu tokom 2011. godine, a nesmanjene aktivnosti prenijete su i u narednu godinu. Zastoj u realizaciji projekta gasifikacije SBK djelimično je uzrokovan i imenovanjem novog menadžmenta kompanije, koji je zahtjevao izvjesno vrijeme za detaljnije upoznavanje i preispitivanje opravdanosti ulaganja u ovaj projekat. Gotovo sva planirana investiciona ulaganja u 2011.

godini su po svom obimu i načinu finansiranja značajno zahtjevnija, gdje se u primjenu procedura uključuje i EBRD i gdje se odabir izvođača radova i isporučioaca opreme vrši u skladu s procedurama ove banke, a ne u skladu sa lokalnom legislativom iz ove oblasti. Prethodno je zahtjevalo angažovanje svih raspoloživih kadrovskih resursa, tako da se u 2011. godini, prije svega zbog nedostatka vremena, a manje usljed nedostatka sredstava, objektivno nije moglo uraditi više. Za realizaciju projekta gasifikacije SBK u 2011. je uloženo 4.491.195 KM, što je 95% od ukupnih investicionih ulaganja u 2011. godini.

Od ukupnih ulaganja u ovaj projekat, iz vlastitih sredstava angažovano je 1.469.442 KM, a ostatak je finansiran iz sredstava odobrenog kredita EBRD.

Struktura ulaganja u 2011. godini sastoji se od: Građevinski objekti 4.558.373 KM; Oprema 53.086 KM; Transportna sredstva 99.700 KM i Softveri 13.922 KM.

Glavne investicione aktivnosti sa konkretnim investicionim ulaganjima očekuju se početkom 2012. godine, kada će se izborom izvođača radova započeti radovi na izgradnji gasovoda od Zenice do Travnika, za što je već od septembra 2010. operativan kredit odobren od EBRD.

VI LIKVIDNOST I STOPA NAPLATE

Nažalost, u ovoj godini se može konstatovati da je sa velikim naporom i problemima obezbjeđivano dovoljno sredstava za plaćanje uvoza gasa i obaveza prema državi. Ovo se naročito odnosi na period IV kvartala, kada je povećana količina uvoza gasa, što je uz povećanu rusku cijenu, a smanjenu stopu naplate dovelo do potpunog „pražnjenja“ svih računa kod banaka. Ovo je vidljivo i iz podataka prikazanih u Bilansu stanja sa 31.12.2011. godine na poziciji novčanih sredstava kojih je sa stanjem 31.12.2010. godine bilo 31,9 miliona KM, dok je na isti datum 2011. godine stanje novčanih sredstava iznosilo svega 13,9 miliona KM. Istovremeno, potraživanja od prodaje u ovoj godini porasla su do 71,7 miliona KM u odnosu na 47,4 miliona KM u prošloj godini. I pored ovakvog stanja u naplati, u 2011. godini su na vrijeme plaćene sve obaveze po uvozu i transportu gasa, sve obaveze za PDV koje su iznosile blizu 35,0 miliona KM, kao i sve druge fakture raznih dobavljača za robe i usluge čiji je rok dospelja isticao u 2011. godini.

Kada se govori o plaćanju obaveza za PDV, treba istaći problem da u nenaplaćenim potraživanjima sa 31.12.2011. godine, koja iznose preko 71,0 milion KM, nalazi i plaćenog PDV od preko 10,0 miliona KM sa kojim finansiramo naše potrošače prirodnog gasa.

Sve ovo u trendu koji je prisutan u posljednjih nekoliko godina, postepeno je narušavana likvidnost kompanije do mjere da su iscrpljene sve stvorene rezerve kroz akumuliranu neutrošenu amortizaciju i dobit. Tako već u prvim mjesecima 2012. godine se očekuju veliki problemi u urednom izmirivanju faktura za uvoz i transport prirodnog gasa, kao i drugih faktura i obaveza za PDV.

U tabeli „Pregled stanja i potraživanja od kupaca u 2011. godini“ je prikazano, po mjesečnoj dinamici, stanje neuplaćenog duga prenešeno iz prethodnog mjeseca, zatim visina mjesečnih faktura, te posebno iznos mjesečne naplate po ukupnom zaduženju i na kraju je

Stopa naplate ostvarena u 2011. godini u procentu od 83,75% niža je od iste u 2010. godini kada je iznosila 89,32%.

prikazan saldo ostatka neplaćenog zaduženja iz tog perioda. Na osnovu ovih podataka, izračunata je mjesečna stopa naplate ukupnih potraživanja po svakom od potrošača i ukupna stopa naplate po svakom mjesecu. Radi usporedbe, dati su isti podaci po mjesecima iz prethodne godine radi mogućnosti analiziranja i preduzimanja potrebnih mjera.

Posebno su prikazana četiri kupca, po veličini i značaju, preko kojih se obavlja promet od preko 95%. Kroz stavku Ostali kupci obuhvaćeni su svi ostali, njih 12, koji čine nešto oko 5% ukupne realizacije i to, u FBiH: Visokogas Visoko, IGM Visoko, Tvornica cementa Kakanj, Željezara Ilijaš, Cimos Zenica, K.F.K. Plin Kreševo, Tvornica vapna Kreševo, a u RS: Investgradnja Zvornik, Žitopromet Zvornik, Aleksandrija Zvornik, Fagum Zvornik i Novak d.o.o. Zvornik. Od ovih 12, četiri potrošača Visokogas Visoko, IGM Visoko, Tvornica vapna Kreševo i K.F.K. Plin Kreševo predstavljaju preko 90% ukupne realizacije ove grupe kupaca. Iz tabele je vidljivo da ukupna fakturisana realizacija, koja je obuhvaćena ovim pregledom (realizacija od decembra 2010. zaključno sa novembrom 2011. godine), iznosi 230.092.241 KM i da je veća od iste za prošlu godinu za oko 37%. Također možemo uočiti da je u 2011. godini naplaćeno ukupno 209.943.465 KM, što je za oko 22% više nego za isti period prošle godine. Saldo nenaplaćene realizacije na kraju godine iznosi 40.736.759 KM i više je za oko dva puta od nenaplaćenog salda u prethodnoj godini, što je osnovni indikator narušene likvidnosti, tj. smanjene stope naplate.

Na osnovu podatka čiste fakturisane realizacije, dakle realizacije bez prenijetog nenaplaćenog salda iz prethodne godine (209.504.258 KM), i podatka o naplaćenju realizaciji u 2011. godini (209.943.465 KM), izračunata je ukupna stopa naplate na kraju godine koja iznosi 100,21%, što je manje nego u prethodnoj godini kada je ovakva stopa naplativosti iznosila 102,82%. Međutim, kada se fakturisanju realizaciji doda i prenešeni saldo nenaplaćene realizacije iz prethodne godine, onda je ta ukupna stopa naplate na kraju godine 83,75%. Opšta stopa naplate u 2011. godini manja je od iste iz prethodne godine, jer je ukupan iznos naplaćene realizacije manji od ukupnog iznosa fakturisane realizacije, tj. nije se uspjelo naplatiti ništa iz „uslovno rečeno“, potraživanja koja su prenešena iz prošle godine. Iz pregleda je vidljivo da je saldo nenaplaćenih potraživanja koja se prenose u narednu godinu veći za oko 20,2 miliona KM od salda prenešenog iz 2010. godine.

PREGLED STANJA POTRAŽIVANJA I NAPLATE OD KUPACA U 2011. GODINI

Mj.	Informacije	Sarajevogas		Arcelor Mittal		Glinica "Birač"		Zvornikstan		Ostali kupci		U K U P N O	
		2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.
I	S ^o iz preth. mjeseca	10.240.180	15.479.318	0	0	5.810.944	6.090.144	2.454.779	2.337.999	2.082.080	1.397.553	20.587.993	25.305.014
	Faktura za dec.	20.087.385	14.485.441	3.506.135	2.165.639	1.786.562	1.860.652	474.474	321.424	990.960	754.851	26.845.516	19.588.007
	Naplaćeno u jan.	-13.183.680	-11.100.000	-3.506.135	-2.165.639	-2.200.000	-530.559	-278.750	-279.175	-821.289	-611.161	-19.989.854	-14.686.534
	Stanje duga 31.1.	17.143.885	18.864.759	0	0	5.397.506	7.420.237	2.650.503	2.380.248	2.251.751	1.541.243	27.443.645	30.206.487
	Stopa naplate u jan.	43,47	37,04	100,00	100,00	28,96	6,67	9,52	10,50	26,73	28,39	42,14	32,71
II	S ^o iz preth. mjeseca	17.143.885	18.864.759	0	0	5.397.506	7.420.237	2.650.503	2.380.247	2.251.751	1.541.243	27.443.645	30.206.486
	Faktura za januar	21.299.380	16.405.305	4.022.369	4.119.069	1.906.572	1.638.422	465.764	374.583	840.549	802.783	28.534.634	23.340.162
	Naplaćeno u febr.	-14.047.492	-11.300.000	-4.022.369	-4.119.069	-2.306.398	-1.663.905	-320.260	-316.585	-1.169.242	-678.422	-21.865.761	-18.077.981
	Stanje duga 28.2.	24.395.773	23.970.064	0	0	4.997.680	7.394.754	2.796.007	2.438.245	1.923.088	1.665.604	34.112.518	35.468.667
	Stopa naplate u feb.	36,54	32,04	100,00	100,00	31,58	18,37	10,28	11,49	37,81	28,94	39,06	33,76
III	S ^o iz preth. mjeseca	24.395.773	23.970.064	0	0	4.997.680	7.394.756	2.796.007	2.438.245	1.923.088	1.665.604	34.112.518	35.468.669
	Faktura za februar	18.357.377	14.389.392	2.795.793	3.589.684	2.222.598	2.346.151	399.947	334.079	940.139	701.872	24.715.854	21.361.178
	Naplaćeno u martu	-16.541.882	-14.972.000	-2.795.793	-3.589.684	-6.771.724	-1.570.629	-285.603	-298.600	-896.913	-502.520	-27.291.915	-20.933.433
	Stanje duga 31.3.	26.211.268	23.387.456	0	0	448.554	8.170.278	2.910.351	2.473.724	1.966.284	1.864.956	31.536.457	35.896.414
	Stopa naplate u mar.	38,69	39,03	100,00	100,00	93,79	16,12	8,94	10,77	31,33	21,23	46,39	36,84
IV	S ^o iz preth. mjeseca	26.211.268	23.387.456	0	0	448.554	8.170.278	2.910.351	2.473.724	1.966.284	1.864.956	31.536.457	35.896.414
	Faktura za mart	14.860.241	11.315.866	3.388.265	2.906.731	6.024.623	2.012.953	321.958	265.571	929.594	636.632	25.524.641	17.137.753
	Naplaćeno u aprilu	-13.877.614	-10.800.000	-3.388.265	-2.906.731	-4.876.280	-2.702.000	-34.000	-140.210	-898.064	-416.761	-23.074.223	-16.965.702
	Stanje duga 30.4.	27.193.895	23.903.322	0	0	1.596.897	7.481.231	3.198.309	2.599.085	1.997.774	2.084.827	33.986.875	36.068.465
	Stopa naplate u apr.	33,79	31,12	100,00	100,00	75,33	26,53	1,05	5,12	31,01	16,66	40,44	31,99
V	S ^o iz preth. mjeseca	27.193.895	23.903.322	0	0	1.596.897	7.481.231	3.198.309	2.599.085	1.997.774	2.084.827	33.986.875	36.068.465
	Faktura za april	6.518.725	7.934.731	3.612.642	3.425.767	6.045.791	2.262.588	84.648	120.634	997.413	881.378	17.259.219	14.625.098
	Naplaćeno u maju	-7.792.621	-8.200.000	-3.612.642	-3.425.767	-4.831.558	-2.446.260	-8.000	-22.270	-567.035	-788.334	-16.811.856	-14.882.631
	Stanje duga 31.5.	25.919.999	23.638.053	0	0	2.811.130	7.297.559	3.274.957	2.697.449	2.428.152	2.177.871	34.434.238	35.810.932
	Stopa naplate u maj.	23,11	25,76	100,00	100,00	63,22	25,11	0,24	0,82	18,93	26,58	32,81	29,36
VI	S ^o iz preth. mjeseca	25.919.999	23.638.053	0	0	2.811.130	7.297.559	3.274.957	2.697.449	2.428.152	2.177.871	34.434.238	35.810.932
	Faktura za maj	4.106.749	3.320.571	2.491.996	3.266.256	5.786.603	3.090.936	18.091	11.045	1.142.922	782.998	13.546.361	10.471.776
	Naplaćeno u junu	-5.426.749	-6.064.500	-2.491.996	-3.266.256	-5.080.540	-2.389.945	-2.000	-6.500	-1.163.927	-749.897	-14.165.212	-12.477.098
	Stanje duga 30.6.	24.599.999	20.894.124	0	0	3.517.193	7.998.550	3.291.048	2.701.994	2.407.147	2.210.942	33.815.387	33.805.610
	Stopa naplate u junu	18,07	22,50	100,00	100,00	59,09	23,01	0,06	0,24	32,59	25,33	29,52	26,96
UK.	Poč. saldo iz pret. god.	10.240.180	15.479.318	0	0	5.810.944	6.090.144	2.454.779	2.337.999	2.082.080	1.397.553	20.587.993	25.305.014
	Fakt. dec.05.-maj	85.229.857	67.851.306	19.817.200	19.473.146	23.772.749	13.211.704	1.764.882	1.427.336	5.841.537	4.560.484	136.426.225	106.523.976
	Naplaćeno jan-juni	-70.870.038	-62.436.500	-19.817.200	-19.473.146	-26.066.500	-11.303.298	-928.613	-1.063.341	-5.516.470	-3.747.095	-123.198.821	-98.023.380
	Stanje duga	24.599.999	20.894.124	0	0	3.517.193	7.998.550	3.291.048	2.701.994	2.407.147	2.210.942	33.815.387	33.805.610
	Stopa naplate Pol.	74,23	74,93	100,00	100,00	88,11	58,56	22,01	28,24	69,62	62,89	78,46	74,36

U gornjoj tabeli data je mjesečna analitika kretanja fakturisane i naplaćene realizacije, uporedno za 2011. i 2010. godinu. Podaci su dati analitički za četiri najveća potrošača prirodnog gasa, čija ukupna realizacija prelazi 95%. Preostalih cca 5% od ukupne prodaje sumirani su u kategoriju Ostalih kupaca, koju čini 12 pojedinačnih potrošača i u kojoj opet IGM Visoko, Visokogas, Tvornica Vapna i K.F.K.Plin Kreševo čine oko 91% njihove realizacije.

Iz tabele se može vidjeti početni saldo nenaplaćenih potraživanja svakog od prikazanih potrošača sa kojim je ušao u 2011. godinu, te visine mjesečne i ukupne fakturisane realizacije, kao i mjesečni iznos uplata na osnovu kojih je izračunata mjesečna i godišnja stopa naplate.

Tabela je rađena po principu realnog vremena, odnosno uzeti su podaci koji su se stvarno dešavali u posmatranom mjesecu. To znači, 01. januara je preuzet saldo potraživanja iz prethodne godine, zatim u tom mjesecu je uzeta fakturisana realizacija iz decembra prethodne godine koja je fakturisana u prvoj dekadi januara i koja dospjeva za plaćanje u tom mjesecu. Na taj način posmatra se na nivou godine visina fakturisane prodaje gasa za period decembar prethodne godine – novembar tekuće godine, jer se novembar fakturiše i dospjeva za plaćanje u decembru tekuće godine.

Ukupna stopa naplate potraživanja u 2011. godini iznosi 83,75%, što je nepovoljnije u odnosu na prethodnu godinu za 6,24%.

Sarajevogas

Sarajevogas je u 2011. godinu ušao sa prenijetim saldonom neplaćenih obaveza iz prethodne godine u iznosu od 10.240.180 KM, što je za 33,85% manje nego u prethodnoj godini. Saldo nenaplaćenih potraživanja kod ovog potrošača na kraju 2011. godine iznosi 23.200.000 KM, što je povećanje za 2,3 puta. Saldo nenaplaćene realizacije kod ovog potrošača čini 57% ukupnih nenaplaćenih potraživanja od svih potrošača u 2011. godini, koja se prenose u narednu godinu.

Ukupna fakturisana realizacija gasa za period koji se prikazuje u ovom pregledu iznosi 123.304.057 KM, što je 27,98% više nego u istom periodu 2010. godine. Naplaćeno je ukupno 110.344.237 KM, što je za 8,62% ili za oko 9 miliona KM više nego u istom periodu 2010. godine. Međutim, i pored povećane naplate kroz apsolutni iznos prikazan kao zbir na kraju godine, dinamika naplate prikazana u apsolutnim iznosima po mjesecima, rasla je ili opadala u odnosu na isti mjesec prethodne godine, ali je posmatrano kroz relativne odnose i pokazatelje preko stope naplate, gotovo svaki mjesec u drugom polugodištu bila manja u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Sarajevogas prenosi u 2012. godinu saldo neplaćenih dospjelih obaveza u iznosu od 23.200.000 KM, što je za 2,26 puta više od prenešenog salda nenaplaćene realizacije u prethodnoj godini (10.240.179). Inače, iznos nenaplaćene realizacije koji se prenosi u 2012. godinu sastoji se od dijela fakture za utrošeni gas u oktobru i cijela faktura za novembar 2011. godine.

Na osnovu svih podataka, dakle podataka o prenešenom saldonom nenaplaćene realizacije iz 2010. godine, visini fakturisane realizacije u 2011. godini, visini naplate, te iznosu nenaplaćenog salda koji se prenosi u sljedeću godinu, proizilazi da je u 2011. godini Sarajevogas imao ukupnu stopu plaćanja od 82,63%, što je u odnosu na prethodnu godinu pogoršano za 9,04%.

Potraživanja i naplata od Sarajevogasa mogu biti ključni faktor opšte likvidnosti BH-Gasa u 2012. godini, s obzirom da će u ovoj godini pored potreba za tekućom likvidnošću postojati i potrebe za finansiranjem investicionih aktivnosti iz vlastitih sredstva. Zbog toga se u narednom periodu mora upornije potencirati na urednosti plaćanja svih potrošača, ali u prvom redu Sarajevogasa, kao ključnog potrošača.

Arcelor Mittal Zenica

Arcelor Mittal je ušao u 2011. godinu sa svim plaćenim obavezama iz prethodne godine i mjesečno je uredno i na vrijeme izmirivao fakturisane obaveze za preuzeti prirodni gas.

Tokom 2011. godine fakturisano je ukupno za period decembar 2010. - novembar 2011. godine 41.289.250 KM isporučenog gasa, što je za 16,06% više nego u istom periodu prethodne godine. Naplaćeno je sve što je fakturisano, što je za oko 5,7 miliona KM više nego u prethodnoj godini. Stopa naplate ukupnih potraživanja, kao što je naprijed rečeno je 100% i ovaj potrošač je u vrhu po urednosti plaćanja svojih obaveza.

Tvornica glinice Birač Zvornik

U 2011. godinu Birač je ušao sa 5.810.944 KM dospjelih, a neplaćenih obaveza, što je za oko 4,58% manje nego u prethodnoj godini. Fakturisano je 51.839.722 KM, što je u odnosu na prošlu godinu povećanje za preko 213%. Do kraja 2011. godine naplaćeno je 45.747.754 KM, što je za oko 21,2 miliona više od ukupnog naplaćenog iznosa u 2010. godini, što znači da je za ovaj iznos „uslovno“ naplaćen i dio prenijetog salda iz prethodne godine, istina u minimalnom iznosu od oko 200 hiljada KM.

U prvom polugodištu 2011. godine Birač je ukupan svoj dug sveo na oko 3,5 miliona KM u odnosu na blizu 8,0 miliona KM koliko je imao na kraju prvog polugodišta prošle godine. Stopa naplate na kraju polugodišta od 88,11% bila je bolja od iste iz prvog polugodišta prošle godine za preko 50%.

Trend rasta stope naplate kod ovog velikog potrošača u poređenju sa istim periodom iz prošle godine, nastavljen je i u trećem kvartalu 2011. godine kada je fakturisano ukupno 20.191.288 KM, a naplaćeno ukupno 15.257.187 KM.

Međutim, u četvrtom kvartalu 2011. godine stanje naplate kod ovog potrošača krenulo je ka drastičnom padu. Tako je u ovom kvartalu od ukupno fakturiranih 16.326.979 KM naplaćeno samo 4.424.067 KM ili svega 27,1%. Praktično, problemi naplate sa ovim potrošačem nastaju sa oktobrom 2011. godine kada je prema obrazloženjima dobijenim od rukovodstva Tvornice nastupio poremećaj na tržištu obojenih metala, zbog čega su bili prinuđeni smanjivati potrošnju gasa, ali i smanjivati proizvodnju glinice i drugih proizvoda. Iz ovih razloga i novčani prilivi zbog smanjene prodaje su opali, što je dovelo do drastičnog pada stope plaćanja koje je dovelo do porasta dugovanja od ovog potrošača.

Preduzete su potrebne mjere, i prijetnja isključenja daljeg snabdijevanja sa gasom, tako da su u toku razgovori o mogućnostima i načinu izmirenja nastalih obaveza.

Inače, u ovoj godini ovaj potrošač je uplatio i 10 rata „starog“ duga u ukupnom iznosu od 500.000 USD ili 707.091,99 KM.

Svojevremeno Birač je bio uredan platiša sa 100% stopom naplate, što je narušeno u posljednje dvije-tri godine, kada je ovaj potrošač upao u probleme sa plasmanom i proizvodnjom glinice. Razumjevajući nastalu finansijsku situaciju, kao i situaciju totalne redukcije potrošnje gasa, tolerisani su problemi sa plaćanjem, uz dogovor da će se tražiti maksimalne mogućnosti za plaćanje nastalog duga. Još uvijek naplata nije na očekivanom nivou, jer Birač sa krajem 2011. godine duguje za utrošeni gas od septembra, oktobra i novembra 2011. godine. Očekuje se da će u toku 2012. godine Birač uspjeti platiti sve zaostale dugove iz prethodne godine i uredno plaćati potrošeni gas tekuće godine.

Zvornikstan

Zvornikstan nije među najvećim potrošačima gasa, ali je po svojoj problematici plaćanja utrošenog gasa posebno izdvojen, kako bi se i na taj način ukazalo na problematiku likvidnosti ovog potrošača. Analizom ovih problema ukazuje se na određene činjenice iz

kojih je moguće donijeti odgovarajuće mjere i zaključke kada je riječ o ovom potrošaču prirodnog gasa.

Zvornikstan se kao potrošač prirodnog gasa pojavio 2001. godine i od tada je za proteklih 11 godina utrošio ukupno 29.299.962 Sm³ gasa ili 2,7 miliona Sm³ prosječno godišnje, istina nekada manje, a nekada više od prosjeka, u zavisnosti od jačine zime i problema oko plaćanja gasa. Fakturisano je ukupno 16.255.383 KM, i zaključno sa 2011. godinom naplaćeno ukupno 13.647.526 KM ili 83,96%. Posmatrajući fakturisanje i naplatu utrošenog gasa po godinama, primjetno je da je iz godine u godinu saldo neplaćenog duga rastao, da bi na kraju 2011. godine dostigao najveću visinu od 2.607.857 KM, bez fakture za decembar od 491.367,26 KM koja se smatra nedospjelom. Činjenica je da je gotovo svake godine ovom potrošaču obustavljano snadbjevanje sa gasom zbog problema plaćanja, a da se pred početak sezone grijanja prave razni reprogrami o prevazilaženju nastalih problema. Tako se iz raznih izvora pronadu određena sredstva koja se uplate da bi se ponovo vršila isporuka gasa, a onda se nastavi po ustaljenoj šemi sa potrošnjom gasa i plaćanjima, istina uvijek nedovoljnim da izmire tekuću potrošnju, i tako dok traje sezona, a po isteku sezone obustave se i sva plaćanja. Istina, i potrošnja gasa izvan sezone grijanja se zaustavlja ili je na minimalnim, zanemarivim količinama. Analizirajući mjesečnu dinamiku potrošnje i plaćanja gasa uočava se da nema niti jednog mjeseca u kojem je plaćena ukupna faktura iz prethodnog mjeseca. Jednostavno dug se iz mjeseca u mjesec povećava i danas je na tolikom nivou da se postavlja pitanje da li uopšte postoji mogućnost njegovog izmirivanja. Činjenica je i da je ovaj potrošač u 2011. godini nešto preduzimljiviji kod plaćanja, ali i pored toga na kraju ove godine saldo neplaćenog duga je povećan za novih cca 153 hiljada KM.

U 2011. godini ukupna naplata ovog potrošača je bolja za 13,05% od naplate iz prethodne godine. U prvom polugodištu ukupna stopa naplate je bila lošija za 22,04% od iste iz prethodne godine, ali je u drugom polugodištu popravljena za 98,79% tako da je godišnja stopa povoljnija za prikazanih 13,05%. Iako je trend u porastu ukupno stanje je još uvijek nezadovoljavajuće, te da ne bi došli u situaciju trajnog otpisivanja nenaplaćenih potraživanja kod ovog potrošača, mora se nastaviti sa pritiskom na iznalaženju sredstava za ubrzanije plaćanje obaveza, uz program da se mora uz redovno plaćanje kompletne fakture tekuće potrošnje servisirati i dio salda prenešenog iz ranijih godina. Prema posljednjem potpisanom Protokolu o izmirenju obaveza, odmah po prestanku sezone grijanja 2011./2012. godina mora se nastaviti dogovoriranje o rješavanju problema nagomilanih dugova.

Ostali kupci

Kao što smo već naveli, ovdje se radi o 12 potrošača prirodnog gasa koji su u 2011. godini utrošili ukupno 13.416.157 Sm³, od čega su četiri potrošača iz grupe, i to: IGM Visoko, Visokogas, Tvornica Vapna Kreševo (od aprila 2011.) i K.F.K Plin Kreševo utrošili 12.174.679 Sm³ ili oko 91% ukupne potrošnje grupe „ostali kupci“.

U 2011. godinu su svi Ostali kupci ušli sa 2.082.080 KM neplaćenih obaveza iz prethodne godine. Ovaj dug se odnosio na sljedeće neplaćene obaveze: Visokogasa 988.677 KM, IGM-a 44.585 KM, K.F.K.Plina Kreševo 882.694 KM, a ostatak od 166.125 KM duguju 8 preostalih potrošača. Tri potrošača u kategoriji „ostali“ iz Federacije BiH prenijeli su u 2011. godinu 115.662 KM, a svi „ostali“ potrošači iz RS, njih 5, imali su ukupno 50.463 KM neplaćenih obaveza koje su prenijeli u 2011. godinu.

Tokom izvještajne godine fakturisano je svim Ostalim potrošačima ukupno 11.158.821 KM, što je za oko 1,7 miliona KM više nego u prethodnoj godini. U isto vrijeme naplaćeno je 10.214.911 KM, što je za oko 1,4 miliona KM više nego u prethodnoj godini. Procenat naplate u ovoj godini iznosi 77,15%, i lošiji je od istog iz prošle godine za 4,55%.

Iz pregleda se može uočiti da su potrošači iz grupe „Ostali kupci“ prešli u 2012. godinu sa saldnom neizmirenih obaveza u iznosu od 3.025.990 KM, što je za 45,33% više nego u prethodnoj godini.

U ovoj grupi kupaca, neredovno plaćanje imaju uglavnom svi potrošači gasa, izuzev IGM-a iz Visokog, koji svaku svoju fakturu za tekuće isporuke plaća na vrijeme. Obzirom na veličinu neplaćenih obaveza izdvojili smo dva potrošača, i to Tvornicu vapna Kreševo sa 1.926.451 KM, K.F.K.Plin Kreševo sa 291.343 KM i Visokogas Visoko sa 569.401 KM. Svi ostali potrošači (četiri iz FBiH i pet iz RS) prenijeli su u 2012. godinu neplaćenih obaveza u ukupnom iznosu od 238.796 KM.

Visokogas ima sa stanjem na 31.12.2011. godine neplaćene obaveze koje se odnose na dio fakture za isporuke gasa u novembru 2011. godine. K.F.K. Plin iz Kreševa prenosi dugovanja koja se odnose na isporuke od iz oktobra i novembra 2011. godine. Tvornica vapna Kreševo, kao ubjedljivo najlošiji platiša iz ove grupe ima neplaćene obaveze od aprila do novembra 2011.godine. Željezara Ilijaš ima neplaćene obaveze stare od juna, a Cimos iz Zenice neplaćene obaveze od jula 2011. godine. Aleksandrija, Žitopromet i Fagum imaju dugovanja stara po nekoliko mjeseci, od juna do novembra kada se radi o Aleksandriji, od januara do jula kada se radi o Žitoprometu i od oktobra do novembra u slučaju Faguma.

Generalno, stopa naplate, koja je iz godine u godinu bila u stalnoj tendenciji opadanja, u 2011. godini je ubrzala taj trend i pospješila padu likvidnosti što može dovesti do ozbiljnih problema u kontinuitetu uvoza prirodnog gasa.

Ovim izvještajem prikazani su i analizirani svi segmenti poslovanja na osnovu kojih je bilansiran krajnji poslovni rezultat, te je prikazana struktura sredstava (imovine) i izvora sredstava. Na osnovu svega iskazanog kroz ovaj Izvještaj, može se dati nekoliko sumarnih opštih zaključaka:

Gubitak nastao od operativnih aktivnosti iznosi 1.395.877 KM i manji je od istog ostvarenog na kraju prošle godine kada je iznosio 2.729.146 KM. Ukupni gubitak u visini od 1.666.914 KM biće pokriven iz akumulirane dobiti koja je ostvarena u prethodnim godinama. BH-Gas je nastavljajući „praksu“ iz 2010. i u 2011. godini, kroz Vladinu politiku cijena gasa, subvencionirao potrošače i time djelovao u funkciji zaštite potrošača, a sve usljed nepostojanja državne socijalne politike u ovoj oblasti. Ovakva praksa nije održiva, jer BH-Gas već dvije godine ostvaruje gubitak u poslovanju, što već primjetno narušava stabilnost u izvršavanju redovnih zadataka u snadbjevanju BiH sa prirodnim gasom.

Vođenje postojećeg sistema i unaprijeđenje istog je kontinuirano, i operativno se vodilo tokom čitave godine, bez bilo kakvih poremećaja u snadbjevanju potrošača prirodnog gasa.

Svi poslovi po pitanju finansijske i računovodstvene operative, i pored prisutnih sve većih problema, su vođeni tako da smo bez većih problema odgovorili na sve zadatke tokom provedenih revizija, što se može vidjeti i iz izvještaja dostupnih javnosti.

I pored izuzetno teške godine, naročito za velike industrijske potrošače gasa, posebno kod Fabrike glinice Birač, ali i izuzetno hladnije zime, fizički obim prodaje gasa povećan je za 13,85% u odnosu na prošlu godinu.

Adekvatno povećanom obimu potrošnje gasa, ali i zbog nešto prosječno ostvarenih većih prodajnih cijena gasa, ostvaren je i povećani prihod od prodaje gasa, koji je za 34,94% veći u odnosu na prošlu godinu. Prodajna cijena gasa za distributivna preduzeća je povećana od 1. maja 2011. godine, i to sa 650 KM iz prvog kvartala na 720 KM, a koja je važila do 1. novembra 2011. godine kada je povećana na 820 KM i bila u upotrebi do kraja 2011. godine. I pored porasta ruske nabavne cijene gasa za četvrti kvartal, sa nastavkom rasta i u prvom kvartalu 2012. godine, prodajne cijene gasa zadržane su i biće primjenjivane do kraja grejne sezone 2011./2012. godina.

Kurs američkog dolara je u najvećem periodu 2011. godine bio stabilan na zadovoljavajuće niskom nivou, da bi u IV kvartalu zabilježio porast, koji je nastavljen i prvim mjesecima 2012. godine. Posmatrajući ostvareni prosjek kursa dolara u ovoj u odnosu na prošlu godinu, isti je za 3,41% niži u odnosu na kurs iz prošle godine.

Zbog kvartalnih promjena nabavne cijene prirodnog gasa, koje su u posljednje vrijeme korigovane u znatnim iznosima, neophodno je da se odlučivanje o izmjenama prodajne cijene proceduralno pojednostavi i vremenski skрати, da bi se zaštitili kako potrošači prirodnog gasa, tako i BH-Gas.

Adnan Kreso

Direktor

Ismet Šepo

Izvršni direktor

Mirsad Hasanović

Sektor za ekonomsko-finansijske poslove

TEHNIČKI SEKTOR
IZVJEŠTAJ O RADNOM ANGAŽMANU
ZAPOSLENIKA

Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa
 BH-Gas d.o.o. Sarajevo
Tehnički sektor
 Sarajevo, 01.02.2012. godine

Polazeći od planiranih aktivnosti Tehničkog sektora za 2011. godinu, dostavljamo sljedeći tabelarni

IZVJEŠTAJ

o radnom angažmanu zaposlenika Tehničkog sektora u 2011. godini koji se ogledao u sljedećem:

SLUŽBA ODRŽAVANJA

PLANIRANO	SADRŽAJ IZVRŠENIH POSLOVA	OSTALO ZA IZVRŠENJE
1. Unutrašnje čišćenje gasovoda	Izvršeno je unutrašnje čišćenje magistralnih gasovoda Zvornik – Sarajevo i Semizovac – Zenica (2 puta) Izvršioci: Služba održavanja	
2. Baždarenje mjerne opreme	Demontaža turbinskih mjeraca radi odnošenja na baždarenje istih i montaža baždarenih na MRS Birač-Zvornik, Starić-Kladanj, Radinovići-Visoko Ugradnja kontrolnih mjeraca u Industrijskoj zoni Zvornik. Izvršioci: Služba održavanja	
3. Rekonstrukcija by-pass-a na gasovodu Semizovac-Zenica	Završena je izrada projektne dokumentacije i specifikacije opreme. Izvršioci: Služba održavanja	Nabavka opreme i izbor izvođača radova.
4. Deminiranje	Ažurirani su podaci i podloge te urađeno ucrtavanje u karte i odabrana prioriteta područja za deminiranje. Izvršioci: Služba održavanja, Neslan	Aktivnost se odlaže za 2012.

5. Katodna zaštita i elektrosistemi

- Najmanje jednom mjesečno provjeravan ispravan rad svake od 10 stanica katodne zaštite na gasovodima Kladanj-Sarajevo, Semizovac-Zenica i Visoko-Brnjaci.
- Vršeno kontinualno mjerenje zaštitnog potencijala na kompletnim dionicama po mjernim mjestima (stubićima katodne zaštite) svaka tri mjeseca.
- Idejno formulisani i sastavljeni kompletni Projektni zadatci iz katodne zaštite i elektro snabdijevanja za novi gasovod u Unskosanskom kantonu
- Mjesečna provjera napajanja svih objekata BH-GAS-a električnom energijom.
- Provjera rada stacionarnih detektora u MS Semizovac.
- U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama izvršene su sve potrebne aktivnosti, pribavljanje ponuda, izbor izvođača radova i usluga izvršeno je:
 - mjerenje statičkog elektriciteta na svakom objektu svih gasovoda svakih 6 mjeseci;
 - mjerenje uzemljenja na svakom objektu oba gasovoda jednom godišnje;
 - pregled uređaja u protueksplozionalnoj izvedbi svakih 6 mjeseci u MS Starić, MS Semizovac, MRS Kakanj, MRS Visoko, MS Brnjaci i RS Brnjaci.
 - pregled trafoa 10kV/0,4kV u Mjernoj stanici Kladanj;
 - pregled polarizacionih ćelija po objektima gasovoda jednom godišnje;
 - pregled aparata za početno gašenje požara svakih 6 mjeseci;
 - izvršena obuka iz zaštite od požara za sve uposlenike BH-Gas-a jednom godišnje;

Izvršioci: Klinac, Gagula

Zamjena filterskih uložaka u MRS Visoko, MRS Željezara Ilijaš, MS Starić-Kladanj

6. MRS stanice na magistralnim gasovodima

Izvršioci: Sužba održavanja

Nije raspisan tender zbog nedostatka novčanih sredstava.

7. Unutrašnje snimanje gasovoda

Izvršioci: Neslan, služba održavanja

Aktivnost se odlaže za 2012. godinu.

<p>8. Održavanje trase gasovoda</p>	<p>Nije raspisan tender jer nije završen postupak deminiranja na svim lokacijama gasovoda.</p> <p>Izvršioci: Neslan, služba održavanja</p>	<p>Aktivnost sječe raslinja na trasi gasovoda se odlaže za 2012. godinu.</p>
<p>9. Kontrola bezbjednosti gasovoda</p>	<p>U cilju kontrole bezbjednosti gasovoda izvršene su sljedeće aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - detekcija curenja gasa (jednom mjesečno) na svim objektima na gasovodu - sanacija curenja prirodnog gasa na objektima gasovoda, a na osnovu izvršene detekcije o kontroli curenja. - unutrašnje čišćenje gasovoda mehaničkim čistačem sa četkama i magnetima na svim dionicama magistralnog gasovoda - redovni obilasci blok-stanica i kontrola rada blok ventila - redovna interna kontrola ispunjenja svih potrebnih uslova iz oblasti sigurnosti, zaštite na radu i zaštite od požara i eksplozija - obilazak trase gasovoda pješice - vanredni pregledi objekata gasovoda nakon topljenja snijega i obilnih padavina - utvrđivanje ugroženosti zaštitnog pojasa gasovoda i nadzor na građevinskim radovima (postavljanje PTT kablova, vodovodne mreže, proširenje puteva...) - obilazak lokacija po zahtjevima za izgradnju objekata u zoni pojasa gasovoda radi za izdavanje saglasnosti - lociranje gasovoda Pearson-ovim detektorom i kontrola izolacije - pregled aparata za početno gašenje požara i obuka iz oblasti zaštite od požara za sve uposlenike BH-Gas-a. - pregled sredstava za rad <p>Izvršioci: Služba održavanja, Neslan, Klinac</p>	
<p>10. Utvrđivanje bespravne u zoni gasovoda</p>	<p>Izvršeni su redovni i vanredni (po pozivu) obilasci radi utvrđivanja ugroženosti gasovoda prilikom izgradnje objekata ili građevinskih radova.</p> <p>Izvršioci: Služba održavanja, Neslan, Klinac</p>	

<p>11. Tekuće aktivnosti</p>	<p>Izvršene su sve ostale aktivnosti shodno Pravilniku o kontroli i održavanju magistralnih gasovoda Kladanj - Sarajevo i Semizovac – Zenica i Uputstvom za nadzor, kontrolu i održavanje transportnih gasovoda i objekata na gasovodu.</p>	
<p>12. Ostale aktivnosti</p>	<p>Izvršioци: Neslan, Služba održavanja, Klinac</p> <p>Vodjenje dokumentacije za potrebe skladišta i alatnice. Izdavanje radnih naloga. Izrada specifikacije i realizacija javnih nabavki. Redovna 24 – satna dežura u MS Starić. Redovna kontrola i zamjena filtera na mjernim linijama. Redovano podmazivanje turbinskih mjerača i kontrola istih. Dežure u dispečerskom centru BH-Gas-a</p>	
	<p>Izvršioци: Služba održavanja i služba transporta</p>	

SLUŽBA TRANSPORTA

PLANIRANO	SADRŽAJ IZVRŠENIH POSLOVA	OSTALO ZA IZVRŠENJE
<p>1. Primopredaja i transport prirodnog gasa</p>	<p>Svakodnevno su uzimani i evidentirani podaci o izmjerenim količinama sa 9 primopredajnih mjesta kod potrošača, 2 primopredajna mjesta ino-transportera (FGSZ i SRBIJAGAS), 1 primopredajnog mjesto transportera Sarajevogas, Lukavica i sa kontrolnog mjerenja iz MS Starić, Kladanj. Na osnovu dobivenih podataka izvršeno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planiranje i nominacija dnevnih i sedmičnih količina na Bregovu (GAZPROM) i Kišumdoržmi (FGSZ) - praćenje tehničko-tehnoloških parametara prirodnog gasa na gasnom sistemu Zvornik-Semizovac-Zenica. Vršni se kontrola hemijskog sastava, odnosno kalorične vrijednosti – kvaliteta prirodnog gasa na kromatografima u MS Starić i Reljevu, te upoređivanje sa izvještajima SRBIJAGAS-a, FGSZ-a i GAZPROM-a - izrada i analiza dnevnih i mjesečnih bilansa preuzetih i utrošenih količina prirodnog gasa (PPS Zvornik, PPS Sarajevo, Industrijska zona, MS Starić, Semizovac) - izrada mjesečnih zapisnika o utrošenim količinama prirodnog gasa sa potrošačima kao osnov za fakturisanje - kontrola isporučenih količina i troškova transporta na fakturama isporučioaca i transportera - izrada godišnjeg obračuna i bilansa primljenih i predatih količina prirodnog gasa (Prilog 1) <p>Dogovoreni su uslovi produženja ugovora o isporuci prirodnog gasa sa ruskim isporučiocem GAZPROM-om.</p> <p>Izvršioци : Alispahić, Hadžiabdić, Rahman, Kupusović</p> <p>U toku sezone grijanja organizovana su svakodnevna dežurstva (od 7 do 22 sata) u dispečerskom centru u cilju praćenja režima transporta i sigurnog snabdijevanja svih potrošača prirodnim gasom.</p> <p>Zbog novih uslova u operativnim poslovima sa ino-transporterima i van sezone grijanja obavijala su se dežurstva (od 7 do 10 sati) vikendom i praznikom u cilju prikupljanja podataka o potrošnji i nominaciji dnevnih količina prirodnog gasa.</p> <p>Izvršioци: Alispahić, Hadžiabdić, Rahman, Vidović, Klinac, Baković, Omanović</p>	

Na MS Starić, Kladanj organizovano je svakodnevno dežurstvo (od 0 do 24 sata) u cilju praćenja tehničko-tehnoških parametara i transporta prirodnog gasa prema Federaciji Bosne i Hercegovine.

Izvršioци : Alikadić, Puriš, Smailagić, Hodžić, Gagula

2. Izrada izvještaja

Svakodnevno je vršena izrada internog izvještaja o preuzetim i isporučenim količinama prirodnog gasa koji je dostavljan Generalnom direktoru, Tehničkom direktoru i Direktoru ekonomsko-finansijskog sektora.

Urađeni su mjesečni, kvartalni, polugodišnji i godišnji izvještaji o preuzetim i isporučenim količinama prirodnog gasa i dostavljeni Federalnom ministarstvu energetike, rudarstva i industrije.

Na zahtjev Federalnog meteorološkog zavoda izrađen je i dostavljen izvještaj o hemijskoj analizi i potrošnji prirodnog gasa u Federaciji Bosne i Hercegovine, a u skladu sa Zakonom o zaštiti zraka.

Izvršioци : Hadžiabdić, Rahman

3. Transportni troškovi

Na osnovu zahtjeva potrošača, planirane i ostvarene potrošnje iz ranijih perioda i zakupljenog kapaciteta kod ino-transportera (FGSZ i SRBIJAGAS) izrađena je analiza o visini transportnih troškova. Kontinuirano je vršeno praćenje i kontrola mjesečnih troškova transporta u odnosu na ostvarenu potrošnju prirodnog gasa.

Izvršena je kontrola i usaglašavanje polugodišnjih i godišnjih obračuna transportnih troškova sa ino-transporterima, a na osnovu potpisanih aneksa Dugoročnih ugovora o transportu.

Izrađene su razne varijante obračuna transportnih troškova sa FGSZ-om i SRBIJAGAS-om za 2012 u cilju iznalaženja najpovoljnije varijante za BH-GAS, i to je bio osnov za pregovore i potpisivanje anexa za 2012. godinu.

Potpisan je anex 17 Ugovora o transportu sa FGSZ o transport u 2012 godini. Izmjenjeni (povoljniji) uslovi transporta su:

- godišnji zakup smanjen sa 600 mil Nm³ na 350 mil Nm³
- ljetni diskont od 98 mil Nm³.

Navedenim Anexom značajno su smanjeni transportni troškovi kroz Mađarsku.

Izrađeni su godišnji obračuni transportnih troškova sa ino-transporterima FGSZ (Prilog 2) i SRBIJAGAS (Prilog 3).

<p>4. Kontrola rada mjernih uređaja</p>	<p>Izvršioци : Hadžiabdić, Alispahić</p> <p>Kontinuirano se vršilo praćenje i kontrola rada svih mjernih uređaja na primopredajnim mjestima. Dva puta je izvršena redovna sezonska zamjena blende na mjernom mjestu PPS Zvornik. Vršena redovna i vanredna kontrola mjernih mjesta sa opremom za kontrolu na terenu, tj. tačnost rada transmittera pritiska i temperature, mjerača i elektronskih korektora. Svakodnevno vršena analiza podataka sa primopredajnih i kontrolnih mjernih mjesta u cilju jkontrolne tačnosti rada mjernih uređaja. Poduzimane su aktivnosti u cilju otklanjanja uočenih bilansnih razlika. Sa potrošačima su utvrđivani režimi rada u skladu sa tehničkim karakteristikama mjernih uređaja. Sve gore navedeno je rezultiralo pozitivnim bilansnim razlikama u dozvoljenim granicama rada mjernih uređaja (Prilog 4).</p>
<p>5. Plan potrošnje za 2012 godinu</p>	<p>Izvršioци: Vidović, Klinac, Gagula, Hadžiabdić, Kupusović</p> <p>Na zahtjev BH-GAS-a svi potrošači su dostavili planove potrošnje prirodnog gasa za 2012. Na osnovu toga izvršene su analize ostvarenih potrošnji u prethodnim godinama i napravljene procjene o ukupnoj potrošnji prirodnog gasa po mjesečnoj dinamici u BiH (Prilog 5) i dostavljene ino-transporterima. Izrađen je i plan potrošnje prirodnog gasa u Federaciji Bosne i Hercegovine zajedno sa uslovima i mjerama za realizaciju plana i dostavljen Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije.</p>
<p>6. Prognoza planske cijene prirodnog gasa</p>	<p>Izvršioци : Hadžiabdić, Alispahić</p> <p>Vršeno je kontinuirano praćenje cijene naftnih derivata na svjetskom tržištu koje se objavljuju u listu „Platts Oilgram Price Report“, a u cilju kontrole i procjene ruske cijene prirodnog gasa za naredni period. Rezultati analiza za sva četiri kvartala 2011 godine su se podudarali sa cijenama GAZPROM-a. Prema dosadašnjim podacima za očekivati je dalji rast cijene prirodnog gasa u 2012. godini.</p>
<p>7. Telemetrija</p>	<p>Izvršioци : Hadžiabdić</p> <p>Izrađen projektni zadatak i raspisan tender za izradu projektnog rješenja i dogradnje</p>

telemetrijskog sistema u dispečerskom centru i izabran projektant. Novi TI sistem će osim postojećih podataka prenositi i nove podatke (status i upravljanje blok ventilima, podatke sa katodne zaštite, podatke sa gasnog kromatografa), kao i podatke sa gasovoda Perin-Han-Travnik.

Izvršioci: Vidović, Gagula, Klinac

Izvršeno je redovno baždarenje mjerne opreme u ovlaštenoj laboratoriji Srbijagasa, Novi Sad.

8. Baždarenje mjerne opreme

Izvršioci: Vidović, Gagula, služba održavanja

Učešće u izradi tenderskih dokumentacija u komisijama za javne nabavke i radove.
 Učešće u izradi idejnog rješenja i glavnog projekta gasovoda Perin Han-Travnik.
 Učešće u pripremi podataka za studije TE Kakanj i TE Zenica.
 Učešće u izradi plana zaštite čovjekove okoline za gasovode Starić-Butila i Semizivac-Zenica.
 Učešće u projektu gasifikacije Unsko-sanskog kantona.
 Učešće u tehničkoj pripremi i izradi podloga za izgradnju CNG postrojenja.

9. Ostale aktivnosti

Izvršioci: Vidović, Klinac, Neslan, Baković, Hadžiabdić

PREGLED POTROŠNJE PRIRODNOG GASA U BIH ZA 2011 GODINU (PRILOG 1)

2011 mj.	Zvornik korigovano BH-GAS	Zvornik svedeno 33338,35	Zvornik svedeno 34075,6	Mi.Zvornik izmjereni	KKD protokol	SA-gas fakturisano	Mittal-steel fakturisano	IGM fakturisano	Visokogas fakturisano	TC Kakanj fakturisano	Želj-liljaš fakturisano	Čimos fakturisano	KFK fakturisano	Tvornica vapna Kreševo fakturisano	Ukupno FBiH
	Sm3	Sm3	Sm3	Sm3	Nim3	Sm3	Sm3	Sm3	Sm3	Sm3	Sm3	Sm3	Sm3	Sm3	Sm3
I	36.757.710	37.792.447	36.974.780	128.229	37.350.866	28.007.075	5.236.322	23.806	732.583	90.007	3.893	42.291	198.630	0	34.334.607
II	32.561.823	33.479.430	32.755.077	118.918	33.085.645	24.138.563	3.744.285	24.464	636.076	89.611	4.508	45.016	408.085	0	29.090.608
III	33.454.612	34.380.696	33.636.845	94.970	33.957.691	19.540.094	4.656.561	19.337	587.090	71.395	19.447	47.937	443.140	0	25.385.001
I kv	102.774.145	105.652.573	103.366.702	342.117	104.394.202	71.685.732	13.637.168	67.607	1.955.749	251.013	27.848	135.244	1.049.855	0	88.810.216
IV	22.477.682	23.087.912	22.588.387	33.437	22.770.521	8.571.631	4.438.230	231.868	407.259	44.858	19.499	24.714	519.570	0	14.257.629
V	16.223.812	16.635.331	16.275.414	0	16.400.764	4.875.058	3.132.913	300.922	386.347	26.404	8.257	18.309	588.115	0	9.336.325
VI	14.299.783	14.503.449	14.189.656	0	14.306.074	2.419.742	3.698.222	232.235	317.929	18.404	15.980	16.940	462.342	0	7.181.794
II kv	53.001.277	54.226.692	53.053.457	33.437	53.477.359	15.866.431	11.269.365	765.025	1.111.535	89.666	43.736	59.963	1.570.027	0	30.775.748
I pol.	155.775.422	159.879.265	156.420.159	375.554	157.871.561	87.552.163	24.906.533	832.632	3.067.284	340.679	71.584	195.207	2.619.882	0	119.585.964
VII	12.609.801	12.767.728	12.491.487	0	12.551.622	2.299.011	3.741.302	148.179	301.441	14.003	19.650	17.048	86.932	298.116	6.925.682
VIII	14.383.077	14.388.451	14.077.146	210.169	14.118.583	2.227.255	4.102.405	12.627	306.220	8.379	13.519	4.826	100.243	232.029	7.007.503
IX	13.145.376	13.074.193	12.791.328	395.687	12.856.085	2.207.073	3.163.343	224.223	276.325	15.385	18.624	13.999	92.339	324.955	6.336.266
III kv	40.138.254	40.230.372	39.359.961	605.856	39.526.290	6.733.339	11.007.050	385.029	883.986	37.767	51.793	35.873	279.514	855.100	20.269.451
X	20.099.516	20.416.201	19.974.483	473.890	20.099.516	12.413.409	3.857.711	241.743	448.742	59.295	17.404	7.622	375.619	43.009	17.464.554
XI	28.739.792	29.615.542	28.974.787	477.152	29.252.210	20.748.996	4.221.721	169.025	607.641	59.396	8.784	20.210	69.110	192.073	26.096.956
XII	31.900.777	32.901.451	32.189.607	483.759	32.487.806	24.458.877	3.993.141	129.109	689.003	94.192	18.695	44.412	42.312	243.867	29.713.608
IV kv	80.740.085	82.933.194	81.138.877	1.434.801	81.839.532	57.621.282	12.072.573	539.877	1.745.366	212.883	44.883	72.244	487.041	478.949	73.275.118
II pol.	120.878.339	123.163.566	120.498.838	2.040.657	121.365.822	64.354.621	23.079.623	924.906	2.629.372	250.650	96.676	108.117	766.555	1.334.049	93.544.569
God.	276.653.761	283.042.831	276.918.997	2.416.211	279.237.383	151.906.784	47.986.156	1.757.538	5.696.656	591.329	168.260	303.324	3.386.437	1.334.049	213.130.633

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR – DECEMBAR 2011. GODINE

2011 mj.	Žad fakturisano Aleksandrija Sm3	Zvornikstan fakturisano Sm3	Asfaltna baza fakturisano Sm3	Fagum fakturisano Sm3	Žitoprom. fakturisano Sm3	Novak fakturisano Sm3	Invest fakturisano ciglana Sm3	Birač fakturisano Sm3	Ukupno RS Fakturisano Sm3	Ukupno BIH Fakturisano Sm3	Beregovo Nm3	Planirano BIH Sm3	Planirano BIH Nm3
I	200	612.445	0	0	1.858	4.904	0	2.483.913	3.103.320	37.437.927	37.344.849	35.500.000	36.115.999
II	454	525.900	0	2.342	1.774	4.069	0	3.285.034	3.819.573	32.910.181	33.077.124	33.200.000	33.776.089
III	277	423.350	0	5.605	1.937	4.090	0	8.261.993	8.697.252	34.082.253	33.972.455	28.500.000	28.994.534
I kv	931	1.561.695	0	7.947	5.569	13.063	0	14.030.940	15.620.145	104.430.361	104.394.428	97.200.000	98.886.622
IV	71	111.306	0	2.102	1.854	2.560	0	8.287.420	8.405.313	22.662.942	22.777.218	19.000.000	19.329.689
V	0	21.475	0	1.420	1.884	2.402	0	7.178.196	7.205.377	16.541.702	16.405.474	12.400.000	12.615.166
VI	12.969	46.615	0	3.070	1.716	2.746	0	7.055.474	7.122.590	14.304.384	14.310.665	11.200.000	11.394.343
II kv	13.040	179.396	0	6.592	5.454	7.708	0	22.521.090	22.733.280	53.509.028	53.493.357	42.600.000	43.339.198
I pol.	13.971	1.741.091	0	14.539	11.023	20.771	0	36.552.030	38.353.425	157.939.389	157.887.785	139.800.000	142.225.820
VII	9.221	10.690	0	266	551	2.358	0	5.655.367	5.678.453	12.604.135	12.554.094	11.200.000	11.394.343
VIII	6.868	37.118	0	1.909	0	2.405	0	7.041.057	7.089.357	14.096.860	14.120.894	10.300.000	10.478.726
IX	5.395	28.589	13.396	1.350	0	2.039	0	6.488.823	6.539.592	12.875.858	12.834.217	12.700.000	12.920.371
III kv	21.484	76.397	13.396	3.525	551	6.802	0	19.185.247	19.307.402	39.576.853	39.509.205	34.200.000	34.793.441
X	4.277	205.837	22.192	2.969	0	3.482	0	2.461.115	2.699.872	20.164.426	20.102.386	19.800.000	20.143.571
XI	6.729	477.889	16.461	1.726	0	4.676	0	2.460.170	2.967.651	29.064.607	29.227.411	29.000.000	29.503.210
XII	392	512.161	398	4.389	0	4.812	0	2.196.311	2.718.463	32.432.071	32.481.805	34.400.000	34.996.911
IV kv	11.398	1.195.887	39.051	9.084	0	12.970	0	7.117.596	8.385.986	81.661.104	81.811.602	83.200.000	84.643.693
II pol	32.882	1.272.284	52.447	12.609	551	19.772	0	26.302.843	27.693.388	121.237.957	121.320.807	117.400.000	119.437.133
God.	46.853	3.013.375	52.447	27.148	11.574	40.543	0	62.854.873	66.046.813	279.177.346	279.208.592	257.200.000	261.662.953

OBRACUN TRANSPORTNE TAKSE KROZ RM ZA 2011.GODINU(Na bazi 350 miliona zakupa)- Anex 16 (PRILOG 2)

Sa diskontom 20/16/2*12/11/12/23

Po=12,79

Pn=12,6 g+k = 2,9%

Mj.	fco Ber.(Nm3)	k	m	a1 stv	USD/SDR	SDR/1000Nm3	USD/1000Nm3	a	Tm(USD)	Gn	G+k(USD)	Usl.	TT(USD)
I	32.698.630	31	29.726.027	1,10000	1,5470	12,75	19,72	1,10000	644.816,99	395,49	375.027,46		
I dod 110	4.624.244				1,5470	12,75	19,72		91.190,09	395,49	53.036,42		
I dod	21.975				1,5470	12,75	19,72		433,35	395,49	252,04		
I uk	37.344.849						19,72		736.440,42		428.315,92	1750	1.166.506,34
II	29.534.247	28	26.849.315	1,10000	1,5562	12,75	19,84	1,10000	585.959,45	395,49	338.734,48		
II dod 110	3.207.866				1,5562	12,75	19,84		63.644,06	395,49	36.791,69		
II dod	335.012						19,84		6.646,64	395,49	3.842,32		
II uk	33.077.124						19,84		656.250,15		379.368,49	1750	1.037.368,65
III	32.698.630	31	29.726.027	1,10000	1,5739	12,75	20,07	1,10000	656.261,51	395,49	375.027,45		
III dod 110	1.117.766				1,5739	12,75	20,07		22.433,56	395,49	12.819,89		
III dod	156.059						20,07		3.132,10	395,49	1.789,87		
III uk	33.972.455								681.827,17		389.637,22	1750	1.073.214,39
IV	22.000.000	30	20.000.000	1,13886	1,5980	12,75	20,37	1,10000	448.140,00	433,42	276.521,96		
IV dod	777.218				1,5980	12,75	20,37		15.831,93	433,42	9.768,99		
IV uk	22.777.218								463.971,93		286.290,95	1750	752.012,88
V	16.405.474	31	16.000.000	1,02534	1,5947	12,75	20,33	1,02534	333.522,73	433,42	206.203,36	1750	541.476,09
VI	13.200.000	30	12.000.000	1,19256	1,5951	12,75	20,34	1,10000	268.488,00	433,42	165.913,18		
VI dod	1.110.665				1,5951	12,75	20,34		22.590,93	433,42	13.960,15		
VI uk	14.310.665								291.078,93		179.873,32	1750	472.702,25
VII	12.554.094	31	12.000.000	1,04617	1,5903	12,75	20,28	1,04617	254.596,15	494,45	180.013,78	1750	436.359,93
VIII	12.100.000	31	11.000.000	1,10000	1,6033	12,75	20,44	1,10000	247.324,00	494,45	173.502,51		
VIII dod	2.020.894				1,6033	12,75	20,44		41.307,07	494,45	28.977,70		
VIII uk	14.120.894								288.631,07		202.480,21	1750	492.861,28
IX	12.834.217	30	12.000.000	1,06952	1,5781	12,75	20,12	1,06952	258.224,82	494,45	184.030,48	1750	444.005,30
X	20.102.386	31	23.000.000	0,87402	1,5756	12,75	20,09	0,90000	413.461,79	540,95	315.357,19	1750	730.568,97
XI	29.227.411	30	28.767.123	1,01600	1,5660	12,75	19,97	1,01600	583.671,18	540,95	458.506,47	1750	1.043.927,65
XII	32.481.805	31	29.726.027	1,09271	1,5367	12,75	19,59	1,09271	636.320,48	540,95	509.559,94	1750	1.147.630,42
Ukupno	279.208.592	365	250.794.521	1,113296					5.597.996,82		3.719.637,32	21000	9.338.634,15

99.205.479 disk. Kol

Jed. tr. USD/1000 Nm3

33,45

TRANSPORTNI TROŠKOVI SRBIJAGAS ZA 2011.GODINU (PRILOG 3)

Mj.	fco KKD.(Nm3)	USD/SDR	Pn/1000 m3	Tm	Pn(USD)	Gn	G+k(USD)	Usl.	TT(USD)
I	37.350.866	1,5470	9,71	15,02	561.010	360	322.711	1750	885.471,49
II	33.085.645	1,5562	9,71	15,11	499.924	360	285.860	1750	787.534,07
III	33.957.691	1,5739	9,71	15,28	518.874	360	293.394	1750	814.017,97
IV	22.770.521	1,5980	9,71	15,52	353.398	360	196.737	1750	551.885,79
V	16.400.764	1,5947	9,71	15,48	253.884	360	141.703	1750	397.336,43
VI	14.306.074	1,5951	9,71	15,49	221.601	360	123.604	1750	346.955,57
VII	12.551.622	1,5903	9,71	15,44	193.797	360	108.446	1750	303.993,06
VIII	14.118.583	1,6033	9,71	15,57	219.826	360	121.985	1750	343.560,89
IX	12.856.085	1,5781	9,71	15,32	196.955	360	111.077	1750	309.781,80
X	20.099.516	1,5756	9,71	15,30	307.523	360	173.660	1750	482.932,41
XI	29.252.210	1,5660	9,71	15,21	444.926	360	252.739	1750	699.415,21
XII	32.487.806	1,5367	9,71	14,92	484.718	360	280.695	1750	767.162,71
	279.237.383				4.256.436		2.412.611	21.000	6.690.047,39

Pros tr.tr. USD/1000 Nm3

23,96

Bilans BiH (prodato)-Beregovo (nabavljeno) za 2011 (PRILOG 4)

Mjesec 2010	Beregovo		Prodato u BiH Sm3	Akumulacija Sm3	Razlika Sm3	Razlika %
	Nm3	Sm3				
Januar	37.344.849	36.974.798	37.437.926	-94.664	368.464	1,00
Februar	33.077.124	32.755.059	32.910.180	135.539	290.660	0,89
Mart	33.972.455	33.636.506	34.082.252	-47.227	398.519	1,18
April	22.777.218	22.588.641	22.662.943	69.065	143.367	0,63
Maj	16.405.474	16.275.333	16.541.701	-123.268	143.100	0,88
Juni	14.310.665	14.189.673	14.304.381	-759	113.949	0,80
Januar-Juni	157.887.785	156.420.010	157.939.383	-61.314	1.458.059	0,93
Juli	12.554.094	12.491.360	12.604.135	-16.692	96.083	0,77
August	14.120.894	14.083.130	14.096.861	72.888	86.619	0,62
Septembar	12.834.217	12.791.015	12.875.859	52.881	137.725	1,08
Oktobar	20.102.386	19.974.963	20.164.427	-118.313	71.151	0,36
Novembar	29.227.411	28.975.114	29.064.607	112.223	201.716	0,70
Decembar	32.481.805	32.189.472	32.432.071	53.717	296.316	0,92
Juli-December	121.320.807	120.505.054	121.237.960	156.704	889.610	0,74
Ukupno	279.208.592	276.925.064	279.177.343	95.390	2.347.669	0,85

PLAN POTROŠNJE PRIRODNOG GASA U FBiH ZA 2012. GODINU (PRILOG 5)

MJESEC	SA GAS	MITTAL	IGM	VIS.GAS	ILIIJAŠ	CIMOS	TC KAK.	KFK	Uk FBiH	Birač	ZV.STAN	Investgrad	Ind zona	Uk. BIH	Uk. BIH
2012	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Sm3	mil Nm3
I	26,000	4,890	0,03	0,720	0,025	0,05	0,090	0,809	32,614	2,20	0,620	0	0,043	35,5	36
II	23,000	4,570	0,03	0,650	0,025	0,05	0,090	0,809	29,224	2,20	0,550	0,125	0,043	32,1	33
III	19,200	4,710	0,03	0,580	0,025	0,05	0,085	0,809	25,489	2,20	0,420	0,23	0,050	28,4	29
I kv	68,200	14,170	0,09	1,950	0,075	0,150	0,3	2,4	87,3	6,60	1,590	0,355	0,136	96,0	98
IV	8,800	4,590	0,30	0,400	0,025	0,05	0,067	0,776	15,008	2,20	0,150	0,23	0,195	17,8	18
V	3,700	4,270	0,30	0,290	0,025	0,05	0,035	0,776	9,446	2,20	0,007	0,23	0,192	12,1	12
VI	2,700	4,110	0,30	0,250	0,020	0,05	0,025	0,776	8,231	2,20	0,003	0,23	0,192	10,9	11
II kv	15,200	12,970	0,90	0,940	0,070	0,150	0,1	2,3	32,7	6,60	0,160	0,690	0,579	40,7	41
I pol	83,400	27,14	0,99	2,890	0,145	0,300	0,4	4,8	120,0	13,20	1,750	1,045	0,715	136,7	139
VII	2,230	4,390	0,30	0,250	0,020	0,05	0,020	0,776	8,036	2,20	0,003	0,23	0,192	10,7	11
VIII	2,230	3,490	0,30	0,300	0,020	0,05	0,025	0,776	7,191	2,20	0,003	0,23	0,192	9,8	10
IX	3,600	4,660	0,30	0,350	0,025	0,05	0,040	0,776	9,801	2,20	0,015	0,23	0,192	12,4	13
III kv	8,060	12,540	0,90	0,900	0,065	0,150	0,1	2,3	25,0	6,60	0,021	0,690	0,576	32,9	34
X	11,500	4,650	0,30	0,550	0,030	0,05	0,060	0,809	17,949	2,20	0,230	0,23	0,200	20,8	21
XI	18,400	4,680	0,30	0,650	0,025	0,05	0,085	0,809	24,999	2,20	0,330	0,23	0,054	27,8	28
XII	26,400	4,990	0,30	0,720	0,025	0,05	0,090	0,809	33,384	2,20	0,550	0,12	0,039	36,3	37
IV kv	56,300	14,320	0,90	1,920	0,080	0,150	0,2	2,4	76,3	6,60	1,110	0,580	0,293	84,9	86
II pol	64,360	26,860	1,80	2,820	0,145	0,300	0,3	4,8	101,4	13,20	1,131	1,270	0,869	117,8	120
Ukupno	147,760	54,000	2,79	5,710	0,290	0,600	0,7120	9,51	221,4	26,40	2,881	2,315	1,584	254,6	259

TEHNIČKI SEKTOR